

Hyrynsalmen kunta

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

29.3.2022
xx.xx.2022

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.1.2 Hyrynsalmen kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	3
1.1.3 Taloudellinen kehitys tilinpäätösvuonna	9
1.1.4 Olennaiset muutokset Hyrynsalmen kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5 Hyrynsalmen kunnan henkilöstö	11
1.1.6 Ympäristöasiat	15
1.1.7 Hallinnon ja asioiden hallinnan riskit	15
1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä	16
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	16
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
1.3.1 Tilikauden tulos.....	19
1.3.2 Toiminnan rahoitus.....	20
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	21
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	22
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	22
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	27
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	27
1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	28
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	28
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	28
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	32
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	33
2.1 Seurantaa koskeva sääntely ja tavoitteet	33
2.2 Tavoitteiden toteutuminen	33
2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet.....	33
2.2.2 Talousarvion mukaiset talouden tasapainottamistavoitteet ja tasapainottamistoimenpiteet 34	
2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen	35
2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	35
2.3.2 Hallintopalvelut.....	37
2.3.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	70
2.3.4 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely.....	71
2.3.5 Investointien toteutuminen.....	72
2.3.6 Rahoitusosan toteutuminen	74
2.3.7 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	75
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	77
3.1 Tuloslaskelma	77

3.2	Rahoituslaskelma	78
3.3	Tase.....	79
3.4	Konsernilaskelmat.....	80
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	83
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	83
4.1.1	Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät	83
4.1.2	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	83
4.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	84
4.3	Tasetta koskevat liitetiedot	88
4.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	88
4.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	89
4.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	92
4.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	93
4.6	Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tilinpäätöstietoja	95
4.7	Organisaatorakenne / Tilikartta	96
4.8	Tositelajit	103
4.9	Tilinpäätösasiakirjat	104

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Hyrnsalmen kunnan asukasluku 31.12.2021 oli 2139. Väestön väheneminen jatkui 60 henkilöllä. Tämä johtuu ennen muuta suhteellisen korkeasta kuolleisuudesta, joka puolestaan johtuu vanhusvaltaisesta väestöstä, jonka nuorten ikäluokkien poismuutto työn ja opiskelupaikkojen perässä on aiheuttanut. Pieni nuorten tulomuutto, alhainen syntyvyys ja pienet nuorten ikäluokat eivät siis kykene enää riittävästi uudistamaan väestöpohjaa.

Vanhusvaltaisen kunnan elinkeinorakenne on nykyisellä palvelumallilla ja palvelurakenteella julkis palvelupainotteinen: yli 60 % kunnan budjetista kuluu sosiaali- ja terveyspalveluihin, viidennes sivistykseen ja erityisesti perusopetukseen sekä vajaa viidennes teknisiin ja elinvoimapalveluihin sekä hallintoon. Kunta myös ostaa sopimusten ja kilpailutusten kautta suhteellisen paljon erilaisia yritysten tuottamia palveluja, esim. logistiikkaan, investointeihin, hankkeisiin, suunnitteluun ja tekniseen huoltoon liittyen.

Hyrnsalmella on toimivat ja monipuoliset palvelut kuntakokoon nähden ja kuntatalouskin on tasapainossa myös kuntakonsernin osalta – sotea lukuun ottamatta. Erityisesti matkailun ja tuulivoiman kehittämiseen vahvasti satsanneen alueen suhdannekehitys ja verokertymä on ollut toimintakertomusvuonna positiivinen. Ikääntyneiden työttömien työllisyyden hoito on kuitenkin koronaoloissa vaikeutunut, vaikka monilla aloilla on myös Hyrnsalmella työvoimapolua. Tämä on näkynyt rekrytointihaasteina myös kunnassa.

Hyrnsalmen kunnan vahvuus on suhteellisen hyvä työpaikkaomavaraisuus ja iskunkestävä, resilientti mikroyrityskanta, joka kestää hyvin suhdannevaihteluita. Myös koronan kanssa on pärjätty suhteellisen hyvin, ja kunnan alueella olleet tartuntaryppäät on hoidettu hallitusti ja sujuvasti. Kehittämisen painopiste on siirtymässä yhä enemmän mahdollistavan infrastruktuurin, verkostojen ja markkinoinnin sekä osaamisen kehittämiseen.

Kunta ja koko kuntakonserni on jo pitkään tervehtänyt talouttaan. Koko edellinen valtuustokausi oli tulokseltaan positiivisia sekä kunnan että koko kuntakonsernin osalta. Myös kunnan lainakanta on pienentynyt samaan aikaan Kainuun kuntien pienimmäksi, peruskunta oli käytännössä lähes velaton vuoden 2021 lopussa.

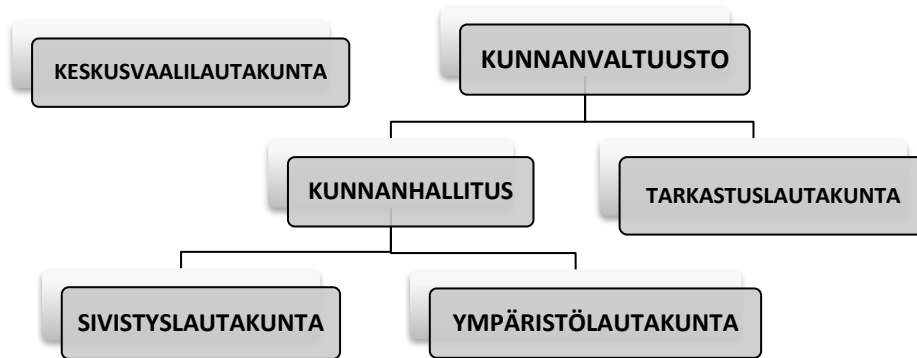
Toisen koronavuoden 2021 tulos oli kunnan osalta 13 000 € plussalla ja konsernin osalta tasapainossa, mutta aiempien vuosien (2015–2018) sotemaksujen tasauskas ja sen kirjaus vuoden 2021 tuloslaskelmaan painoi tuloksen hieman negatiiviseksi (kunta vajaat - 0,37 M € ja konsernin tulos oli suurin piirtein sama). Tulos syntyi erittäin haastavissa olosuhteissa, kun Kainuun sote -kuntayhtymä teki noin 20 M €:n alijäämän. Tämä heikensi kunnan ja koko kuntakonsernin tulosta merkittävästi ja aiheutti sen, että oman talousarvion reilu plussa ei riittänyt positiiviseen tulokseen. Tulosta voidaan pitää kuitenkin hyvänä, kun otetaan huomioon koronan tuomat suuret haasteet eri toiminnolle.

Hyrnsalmen kunta on noin 22 M €:n budjetilla vahva paikallinen toimija ja palvelujen järjestäjä ja näillä näkymin kunnan rooli säilyy vahvana ja monipuolisena myös jatkossa. Kunnalta ja koko kuntakonsernilta vaaditaan jatkossa nykyistäkin enemmän strategista ketteryyttä, sillä joka tapauksessa talouden niukkuus ja uudenlaiset yhteistyö- ja tuotanto- sekä kehittämismallit kunnallisissa palveluissa lisääntyvät – uusi hyvinvointialue ja TE-palvelujen uudistus pakottavat kunnan uudistamaan toimintatapojaan jatkuvasti.

1.1.2 Hyrnsalmen kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan organisaatio ja toiminnot jakautuvat luottamushenkilöorganisaatioon ja palveluorganisaatioon (ks. kuva alla). Kunnallinen päätösvalta perustuu kuntien edustukselli-

seen demokratiaan. Asukkaat valitsevat vaaleissa ylimmän päättävän toimielimen, valtuuston. Muut kunnalliset luottamushenkilöistä koostuvat elimet ovat kunnanhallitus, lautakunnat sekä erilaiset johtokunnat ja toimikunnat. Hyrynsalmen luottamushenkilöorganisaatio on suhteellisen kevyt. Valtuustokauden vaihtuessa 1.8.2021 alkaen kunnanhallituksen, sivistyslautakunnan ja ympäristölautakunnan jäsenmäärät pienenevät aiemmasta.

Kunnanvaltuusto

Toimintavuoden aikana kunnanvaltuusto kokoontui 5 kertaa.

Valtuutetut 1.1.–31.7.2021

Bäckman Markku	SDP
Hankkila Juha	SDP
Heikkinen Aira	KESK
Heikkinen Asta	SDP
Heikkinen Helena	KESK
Heikkinen Pertti	KESK
Heinonen Juhani	PS
Leinonen Pekka	SDP
Kemppainen Esa	KESK
Kemppainen Tapani	KESK
Keränen Taisto	KESK
Kortelainen Juha	VAS
Kurkinen Herkko	KESK
Kuvaja Outi	SDP
Nykänen Kati	KESK
Oikarinen Maarit	KESK
Romppainen Mirja	KESK
Saikkonen Olli	KESK
Toivanen Osmo	VAS
Tolonen Helka	KESK
Tolonen Jussi	SDP

Valtuutettuja yht. 21

Valtuuston puheenjohtaja
Valtuuston I varapuheenjohtaja
Valtuuston II varapuheenjohtaja

Kemppainen Tapani
Bäckman Markku
Nykänen Kati

Valtuutetut 1.8.–31.12.2021

Bäckman Markku	SDP
Hankkila Juha	SDP
Heikkinen Aira	KESK
Heikkinen Helena	KESK
Heikkinen Pertti	KESK
Heikkinen Tarmo	KESK
Helenius Anssi	VAS
Juntunen Ari	PS
Kaartinen Kati	KESK
Kemppainen Esa	KESK
Kemppainen Tapani	KESK
Keränen Taisto	KESK
Kivijärvi Tuula	KESK
Kortelainen Juha	VAS
Kurkinen Herkko	KESK
Kuvaja Outi	SDP
Moilanen Heimo	PS
Nykänen Kati	KESK
Oikarinen Maarit	KESK
Sorri Johanna	KESK
Tolonen Jussi	SDP

Valtuutettuja yht. 21

Valtuuston puheenjohtaja
Valtuuston I varapuheenjohtaja
Valtuuston II varapuheenjohtaja

Sorri Johanna
Heikkinen Pertti
Bäckman Markku

Kunnanhallitus

Hyrnsalmen kunnanhallitukseen kuului 10 jäsentä valtuustokauden 31.7.2021 loppuun saakka ja 1.8.2021 alkaen 7 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2021 aikana 14 kertaa.

Kunnanhallituksen jäsenet 1.1.–31.7.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Hankkila Juha	SDP	Helenius Anssi	SDP
Heikkinen Aira	KESK	Keränen Liisa	KESK
Heikkinen Helena	KESK	Romppainen Mirja	KESK
Heikkinen Pertti	KESK	Heikkinen Jouni	KESK
Kemppainen Esa	KESK	Keränen Lassi	KESK
Keränen Taisto	KESK	Keränen Pauli	KESK
Kuvaja Outi	SDP	Hankkila Liisa	SDP
Oikarinen Maarit	KESK	Juntunen Maija	KESK
Kortelainen Juha	VAS	Heinonen Juhani	PS
Tolonen Jussi	SDP	Leinonen Pekka	SDP

Jäseniä yht. 10

Kunnanhallituksen puheenjohtaja
Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Kemppainen Esa
Tolonen Jussi

Kunnanhallituksen jäsenet 1.8.–31.12.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Kaartinen Kati	KESK	Heikkinen Aira	KESK
Kemppainen Esa	KESK	Keränen Taisto	KESK
Kemppainen Tapani	KESK	Keränen Pauli	KESK
Kivijärvi Tuula	KESK	Heikkinen Helena	KESK
Kortelainen Juha	VAS	Helenius Anssi	VAS
Oikarinen Maarit	KESK	Puhakka Iris	KESK
Tolonen Jussi	SDP	Kuvaja Outi	SDP
Jäseniä yht. 7			
Kunnanhallituksen puheenjohtaja		Kemppainen Tapani	
Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja		Kortelainen Juha	

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.1.–31.7.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Asta	SDP	Bäckman Markku	SDP
Kemppainen Esa	KESK	Heikkinen Tarmo	KESK
Pesola Leila	VAS	Kemppainen Tarja	VAS
Remes Pentti	KESK	Kinnunen Paavo	KESK
Tolonen Helka	KESK	Kemppainen Paula	KESK
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja		Tolonen Helka	
Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja		Heikkinen Asta	

Tarkastuslautakunnan jäsenet 1.8.–31.12.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Tarmo	KESK	Kemppainen Esa	KESK
Heikkinen Ulla	KESK	Tolonen Helka	KESK
Kemppainen Tarja	VAS	Mäkeläinen Sirpa	VAS
Kuusela Raimo	SDP	Leinonen Pekka	SDP
Nykänen Kati	KESK	Heikkinen Pertti	KESK
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja		Nykänen Kati	
Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja		Heikkinen Tarmo	

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnassa oli 7 jäsentä valtuustokauden 31.7.2021 loppuun saakka ja 1.8.2021 alkaen 5 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa.

Sivistyslautakunnan jäsenet 1.1.–31.7.2021

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Aira	KESK	Kemppainen Maarit	KESK
Helenius Anssi	SDP	Hankkila Liisa	SDP
Kurkinen Herkko	KESK	Romppainen Mika	KESK

Kuvaja Outi	SDP	Leinonen Pekka	SDP
Mäkeläinen Sirpa	VAS	Haverinen Martti	VAS
Nykänen Kati	KESK	Luostarinen Pirjo	KESK
Saikkonen Olli	KESK	Remes Pentti	KESK
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja		Saikkonen Olli	
Sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja		Helenius Anssi	

Sivistyslautakunnan jäsenet 1.8.–31.12.2021

Jäsenet		Varajäsenet	
Heikkinen Aira	KESK	Puhakka Iris	KESK
Juntunen Ari	PS	Moilanen Heimo	PS
Kaartinen Kati	KESK	Kivijärvi Tuula	KESK
Kurkinen Herkko	KESK	Leinonen Antti-Lassi	KESK
Kuvaja Outi	SDP	Heikkinen Asta	SDP
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja		Kurkinen Herkko	
Sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja		Kuvaja Outi	

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnassa oli 7 jäsentä valtuustokauden 31.7.2021 loppuun saakka ja 1.8.2021 alkaen 5 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa.

Ympäristölautakunnan jäsenet 1.1.–31.7.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Haverinen Martti	VAS	Kortelainen Juha	VAS
Heikkinen Asta	SDP	Hankkila Juha	SDP
Heikkinen Helena	KESK	Juntunen Maija	KESK
Heikkinen Jouni	KESK	Remes Pentti	KESK
Keränen Taisto	KESK	Kempainen Paula	KESK
Leinonen Pekka	SDP	Tolonen Jussi	SDP
Tolonen Helka	KESK	Oikarinen Maarit	KESK
Ympäristölautakunnan puheenjohtaja		Keränen Taisto	
Ympäristölautakunnan varapj.		Leinonen Pekka	

Ympäristölautakunnan jäsenet 1.8.–31.12.2021:

Jäsenet		Varajäsenet	
Hankkila Juha	SDP	Leinonen Pekka	SDP
Heikkinen Helena	KESK	Tolonen Helka	KESK
Keränen Taisto	KESK	Keränen Pauli	KESK
Moilanen Heimo	PS	Juntunen Ari	PS
Oikarinen Maarit	KESK	Kaartinen Kati	KESK
Ympäristölautakunnan puheenjohtaja		Keränen Taisto	
Ympäristölautakunnan varapj.		Moilanen Heimo	

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnassa on viisi jäsentä ja varajäsentä.

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 1.1.–31.7.2021:

Jäsenet

Heikkinen Eero
Heikkinen Ulla
Heinonen Juhani
Kuvaja Outi
Toivanen Osmo

Varajäsenet

Remes Pentti
Saukko Tuulikki
Leinonen Pekka
Haverinen Martti
Kortelainen Juha

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
Keskusvaalilautakunnan varapj.

Heikkinen Eero
Heinonen Juhani

Keskusvaalilautakunnan jäsenet 1.8.–31.12.2021:

Jäsenet

Heikkinen Kari
Heikkinen Ulla
Keränen Olli
Saukko Tuulikki
Suutari Eija

Varajäsenet

Pehkonen Tiina
Keränen Pauli
Kivijärvi Matti
Moilanen Alpo
Pekkala Risto

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
Keskusvaalilautakunnan varapj.

Heikkinen Ulla
Suutari Eija

Hyrnsalmen kunnan palveluorganisaatio

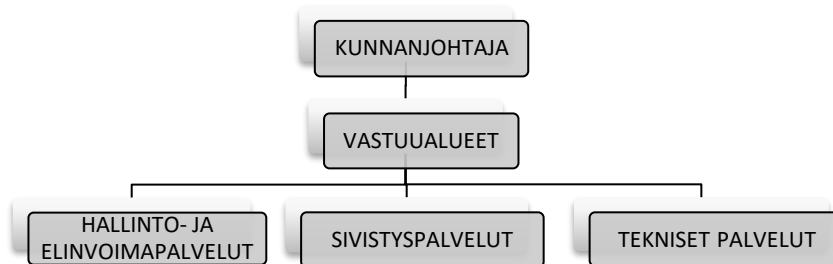
Hyrnsalmen kunnan **palveluorganisaation** muodostavat seuraavat osastot: hallinto- ja elinvoimapalvelut, sivistyspalvelut ja tekniset palvelut (ks. seuraava kuva). Osastojen välisestä tehtäväjaosta ja osastojen välisestä yhteistyöstä, josta päättää kunnanhallitus, on keskusteltu hallintosäännön uusimisprosessien yhteydessä. (Kunnanvaltuusto hyväksyi hallintosääntöön viimeisimmät muutokset 17.6.2021. Tässä yhteydessä hallintosäännön muutokset eivät kuitenkaan koskeneet niinkään osastojen keskinäistä työnjakoa vaan mm. tiedonhallintaa, eri toimielimien kokoa ja tehtäviä, viranhaltijoiden tehtäviä ja toimivaltaa henkilöstöasioissa.) Osastojen käytännön yhteistyötä on koordinoitu lähinnä johdoryhmyöskentelyn kautta.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat, joille on hallintosäännöissä määritelty päätösvaltaa (ks. kuva alla). Näitä ovat

- hallinto- ja elinvoimapalvelujen osalta: kunnanjohtaja, kehityspäällikkö, hallintopäällikkö (ent. hallintosihteeri) ja aluearkkitehti
- sivistyspalvelujen osalta: sivistyspalvelujen osastopäällikkö, rehtorit ja varhaiskasvatuspäällikkö sekä kirjastopalvelupäällikkö

- teknisten palvelujen osalta: teknisten palvelujen osastopäällikkö, käyttöpäällikkö, rakennustarkastaja, palveluesimies ja asuntosihteeri.

Kaikkiaan kunnan palveluorganisaatiossa työskenteli vuoden 2021 lopussa 102 henkilöä. Kunta on siis edelleen paikallisesti erittäin merkittävä työllistäjä. Vaikka osastoilla on paljon yhteistä palvelutuotantoa ja tiimejä, on niillä myös selkeät omat roolit. Sivistys- ja tekniset palvelut ovat toiminnallisten asiakaspalvelujen tuottajia ja hallinto johtaa yleistä elinvoima- ja elinkeinojen kehittämistyötä sekä organisoii operatiivisella tasolla kuntademokratiaa ja koko organisaation, myös koko kuntakonsernin, hallintoa sekä tuottaa niihin liittyviä palveluja.

1.1.3 Taloudellinen kehitys tilinpäätösvoonna

Maailman ja Suomen talouskehityksen yleispiirteitä

Vuosi 2021 on ollut hyvin poikkeuksellinen. Ympäri maailmaa levinnyt koronapandemia on mullistanut paitsi normaalin arjen myös työn ja talouden. Korona on vaikuttanut yhteiskuntaamme myös monilla muilla tavoin: epävarmuus ja eristys ovat heijastuneet kaikkeen inhimilliseen elämään, niin hyvässä kuin pahassa. Erityisesti sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen on lisännyt valmiustarvetta koko yhteiskunnassa.

Valtiovarainministeriön talousennusteen (VM 2021:70) mukaan Suomen BKT:n kasvu vuonna 2021 asettunee 3,4 prosenttiin. Yksityinen kulutus kasvoi jo vuoden 2021 alkupuolella, ja maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet sekä Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppalueilla nostivat sekä vientiä että tuontia. COVID-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisäsi epävarmuutta sekä hidasti talouskasvua vuoden vaihteen ympärillä. Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos kiihtyi vuoden 2021 loppupuolella yli 3 prosenttiin, mutta koko vuoden inflaatio jää Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan 2,2 prosenttiin. Kuluttajahintoja on nostanut eniten muun muassa polttoaineiden sekä sähkön kallistuminen.

Kainuun talousalueen kehitys

Vuonna 2021 työvoiman kysyntä oli Kainuussa ennätyksellistä. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin TE-palveluihin enemmän kuin koskaan ennen, ja peräti 80 % enemmän kuin vuonna 2020. Eniten paikkoja ilmoitettiin rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöille, palvelu- ja myyntityöntekijöille sekä ryhmälle muut työntekijät eli esimerkiksi siivoojille ja eri alojen avustaville työntekijöille.

Työttömyysaste oli Kainuussa vuoden lopussa 10,8 %, mikä oli 1,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin ja 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Ennakkotietojen mukaan Kainuun asukasluku vuoden 2021 lopussa oli 71 257 henkilöä, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen 407 henkilöä, kun edellisenä vuonna vähennys oli 642 henkilöä. Suhteellisen vahva positiivinen talousvire ei näytä, ainakaan lyhyellä aikavälillä, auttavan maakunnan väestönkehitystä. On luonnollista, että nuorten poismuuttoa opiskelupaikkojen perässä ei voida estää, mutta myöskään vasta valmistuneiden takaisin houkuttelussa ei ole toistaiseksi onnistuttu riittävän hyvin.

Kunnallistalous

Kuntaliiton ja Tilastokeskuksen keräämän aineiston mukaan kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden kohentuneen. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa, ja velkaantumisen kasvu hidastui. Kokonaisuutena Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tulos oli odotusten mukainen, + 1,5 miljardia euroa.

Kainuun kunnat tekivät suhteellisen hyvää tulosta, vaikka soten tulos muodostui 20,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tämä on huomioitu suoraan Kainuun kuntien tilinpäätöksissä.

Hyrynsalmen kunta pääsi omin voimin positiiviseen tulokseen, vaikka takautuvaa kuntien maksuosuuden tasausta ei kyettykään kattamaan (alijäämää tuli 0,37 M €). Kainuun sotekulujen jatkuva kasvu ja konsernitaseessa oleva pieni alijäämä ovat pakottaneet Hyrynsalmen erittäin tiukkaan talouslinjaan.

Jatkossa kuntatalouden näkymät ovat haastavat. Määräaikaisten tukien poistuminen sekä sote-uudistus muuttavat kuntataloutta merkittävästi, samoin työllisyyden hoidon siirtyminen kuntien vastuulle. Myös levoton kansainvälinen tilanne vaikuttaa niin julkisen sektorin menoihin ja tuloihin kuin myös kuntatalouteen. Vaikutukset näkyvät menopaineina erityisesti valtiontaloudessa – turvallisuuteen, varautumiseen ja maahanmuuttoon liittyvinä määrärahatarpeina.

Hyrynsalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Hyrynsalmi edustaa Pohjois-Suomessa ja Kainuun maakunnassa tyypillistä harvaan asutun (n. 1,6 as/km²) maaseudun pientä kuntaa, jossa korkeasta kuolleisuudesta ja poismuutosta johtuva väestön väheneminen on jatkunut 1960-luvulta lähtien. Vuoden 2021 lopussa hyrynsalmelaisia oli 2139, joista reilu kolmannes on yli 65-vuotiaita ja noin 45 % eläkeläisiä. Miesten enemmisyys on selvä työikäisissä, mikä johtuu naisten herkemästä muuttoaktiivisuudesta, ja naisten osuus yli 65-vuotiaissa, mikä johtuu naisten korkeammasta keski-ikästä ja eliniästä. Alle 14-vuotiaiden osuus oli vain noin 10 %. Tällaisen kunnan palvelujen painopiste on hyvinvointi- ja sotepalveluissa, joihin resurssit on myös suunnattu. Näin ollen elin- ja vetovoiman kehittäminen vaativat ulkopuolista hankerahoitusta. Kunnan työllisyystilanne on parantunut nopeasti, mutta rakenteellinen työttömyys on edelleen suhteellisen korkea, erityisesti yli 60-vuotiaissa.

Hyrynsalmen kunta sai taloutensa kuntoon vuosien 2017–2020 aikana, mutta vuonna 2021 jouduttiin ottamaan pieni taka-askel, koska yhä kasvava osa resursseista kului sosiaali- ja terveystalouteen – tämän osoitti myös vuoden 2021 sotekulujen reilu ylitys suhteessa talousarvioon. (Erityisesti tilinpäätöstä heikensi -384 649 euron vanha kuntien välinen sotetasaus vuosilta 2015–2018, joka kirjattiin vuoden 2021 tulokseen.)

1.1.4 Olennaiset muutokset Hyrynsalmen kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vanhusvaltaisen kunnan elinkeinorakenne on luonnollisesti nykyisellä palvelumallilla julkis- ja palvelupainotteinen, joka näkyy kunnan suurena roolina paikallisyhteisössä – sekä palvelujen tuottajana että työllistäjänä. Kunnan budjetin varassa operoivat kunta ja sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä ovat selvästi kunnan suurimmat työllistäjät. Yli 60 % kunnan budjetista kuluu sosiaali- ja terveystalouteen, viidennes perusopetukseen ja sivistykseen sekä loput vajaa viidennes erilaisiin teknisen infran palveluihin ja elinvoiman kehittämiseen sekä hallintoon.

Kunnan organisaatio on toiminut koko edellisen valtuustokauden säästöohjelman aiheuttamassa paineessa. Tilanne on saatu hyvin hallintaan, koska kunta ja oma kuntakonserni on tehnyt positiivisen tilinpäätöksen joka vuosi edellisellä valtuustokaudella, ja onnistui suhteellisen hyvin myös vuonna 2021. Myös vuoden 2022 ensimmäiset kuukaudet ovat käynnistyneet, ainakin talouden osalta, positiivisesti, talousarviota selvästi paremmin.

Toimintaympäristöstä nouseviin haasteisiin on vastattu Hyrynsalmella edelleen yhtenäistämällä organisaatiota ja puuttamalla ei lakisääteisten palvelujen priorisointiin ja tasoon. Myös velkaantuminen on pidetty kurissa – investointeja on toteutettu erittäin harkitusti, pääpaino rakenteellisissa investoinneissa, joilla parannetaan laatua ja tehostetaan käytötaloutta (esimerkkinä tästä on uusi päiväkotihanke). Kunta on tällä hetkellä lähes velaton, mikä antaa mahdollisuuksia uusille investoinneille ja helpottaa uusien kehittämissaasteiden kohtaamisessa.

1.1.5 Hyrynsalmen kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Hyrynsalmen kunnan palveluksessa oli 31.12.2021 yhteensä 102 henkilöä, joista vakinaisessa työsuhteessa oli 66 (4 osa-aikaista) ja määräaikaista 33 (sijaisuuksia 13 henkilöä, palkkatuella 3 henkilöä, oppisopimuksella 1 henkilö).

Henkilöstömäärä vuoden lopussa ylitti talousarvion 20 henkilöllä. Teknisissä palveluissa oli muutaman henkilön ylitys määräaikaisten työntekijöissä. Eniten henkilöstömäärä ylittyi talousarvioon nähden sivistyspalveluissa määräaikaisten työsuhteissa, joka selittyy lukuisilla virkavapauksilla. Henkilötyövuosissa lisäystä aiempaan ei juuri ollut.

Seuraavat taulukot ja kuvat osoittavat henkilöstön työsuhteiden luonteen, ikääntymisen ja työsuhteiden keston sekä eläkkeelle siirtymisen.

Palvelussuhteen luonne

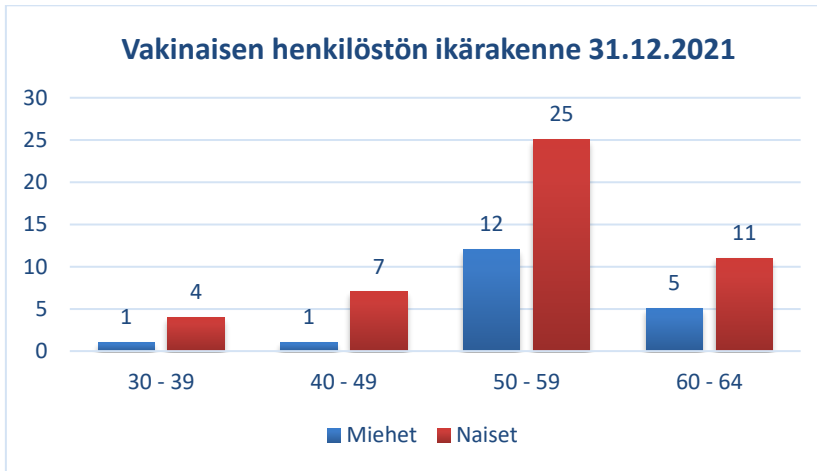
Henkilöstö	31.12.2021	31.12.2020	Muutos
Toistaiseksi voimassa oleva	66	65	+1
Määräaikainen	32	26	+6
Palkkatuki	3	1	+2
Oppisopimus	1		+1
Yhteensä	102	92	10

Päätoimisuus

Henkilöstö 31.12.2021	Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Sivistyspalvelut	Tekniset palvelut	Yht.
Kokoaikatyö (vak.)	4	30	28	62
Osa-aikatyö (vak.)		4		4
Kokoaikatyö (määräaikainen)	1	24	4	29
Osa-aikatyö (määräaikainen)	1		2	3
Oppisopimus (määräaikainen)			1	1
Kokoaikatyö (palkkatuki)	1		2	3
Yht.	7	58	37	102

Ikärakenne

Henkilöstö (vakinaiset) on naisvaltainen ja keski-ikä on naisilla 53,5 vuotta ja miehillä 57,2 vuotta. Vakinaisista henkilöistä naisia oli 47 ja miehiä 19.

Eläkkeelle siirtyminen

Vuoden 2021 aikana on 3 henkilöä siirtynyt vanhuuseläkkeelle.

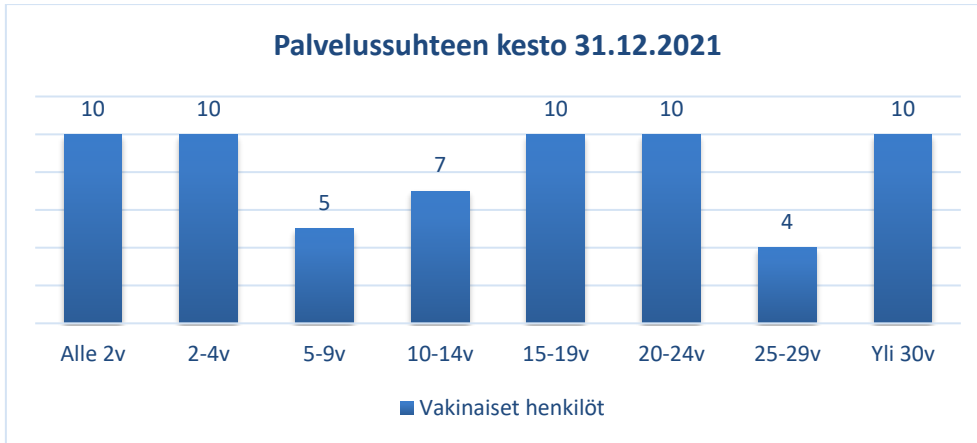
Eläkemuoto	2018	2019	2020	2021
Kuntoutustuki		1		
Vanhuuseläke	2	5		3
Työkyvyttömyyseläke			1	
Yhteensä:	2	6	1	3

Kuntien eläkevakuutuksen (Keva) ennusteen (2/2021) mukaan joka kolmas kuntatyöntekijä eli yli 170 000 työntekijää jää eläkkeelle seuraavien kymmenen vuoden aikana. Myös työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyy suuri määrä työntekijöitä mm. hoitoalalla. Terveys- ja hoitoalan lisäksi eläköityminen on suurta mm. opettajien, sihteerien ja kiinteistöhuollon työntekijöiden ammattiryhmissä sekä perhepäivähoitajilla, lastenhoitajilla ja lastentarhanopettajilla. Erityisesti pienissä kunnissa eläköitymisen osuus työntekijöistä on suuri. Hyrynsalmella kuntatyöntekijöiden eläköityminen on ennusteen mukaan suhteellisesti Suomen kuntien toiseksi suurinta: vanhuuseläkkeelle on jäämässä 46,8 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeelle 5,6 prosenttia työntekijöistä kymmenessä vuodessa.

Eläköitymistä pelätään heikentävän kuntien palvelutuotantokykyä erityisesti väestöään menettävillä alueilla ja johtavan palveluiden keskittymiseen suuriin kaupunkeihin. Valtiohallinnon keinoja varautua tilanteeseen ovat mm. eläkkeelle siirtyneiden työntekijöiden kannustaminen osallistumaan työelämään esim. verohelpotuksin, koulutusmäärien lisääminen kriittisillä aloilla sekä työperäisen maahanmuuton tukeminen. Kunnassa voidaan pyrkiä suunnitelmallisesti edistämään työntekijöiden työkykyä siten, etteivät he eläköityisi ainakaan ennaikaisesti, parantamaan työntekijöiden mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan työn ohella sekä kehittämään työn tekemisen tapoja ja edellytyksiä (mm. etätö) rekrytointimarkkinoiden laajentamiseksi.

Vakinaisen henkilöstön palvelussuhteen kesto

Kunnassa työskentelee suhteellisen kokenut henkilöstö, jonka seuraava asetelma ja kuva osoittavat.

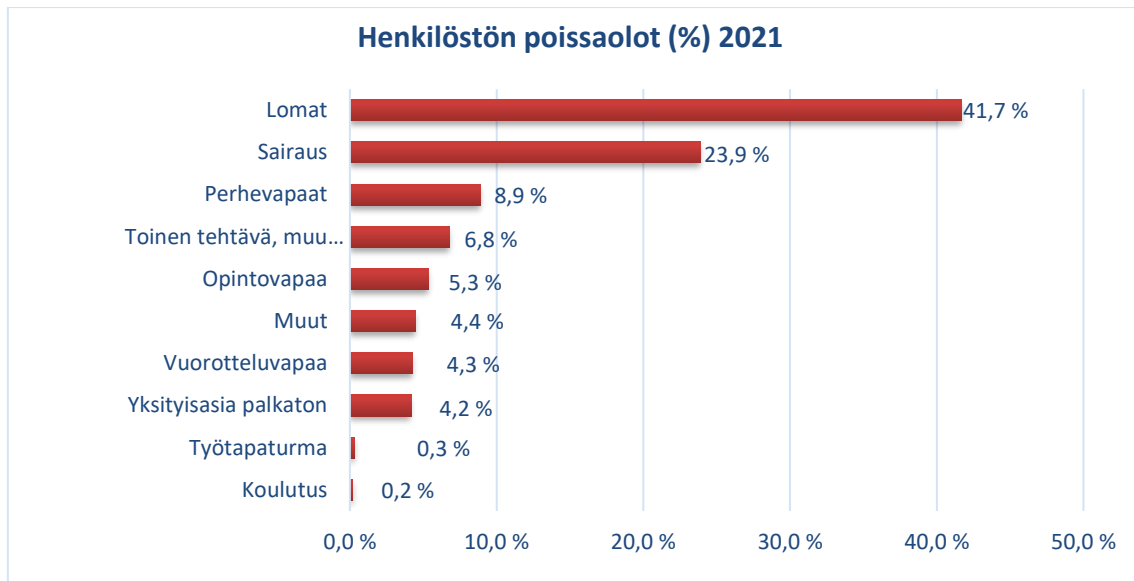

Työaika ja työpanos

Seuraava taulukko ja kuva (henkilöstön poissaolotyöpäivät v. 2021) kuvaavat hyvin ikääntyvän työyhteisön tilannetta, jossa yksittäiset pitkät sairauslomat ja pitkät vuosilomat vaikuttavat poissaolopäiviin ja työhön osallistumiseen. Sairauspoissaoloja oli 12,5 päivää/henkilö/vuosi, mikä on kunta-alan keskiarvoa vähemmän (keskiarvo vuonna 2020 oli 16,7 päivää). Sairauspoissaolot olivat myös jonkin verran vähentyneet edellisestä vuodesta; vuoden 2020 keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä oli 14,9 päivää/henkilö. Aiempina vuosina opintovapaa- ja koulutuspoissaolot on ilmoitettu yhdessä, tässä taulukossa erikseen. Poissaololuokka 'Muut' sisältää palkalliset työaika-, merkkipäivä- ja muut virka-/työvapaat, työmatkat sekä AY- ja luottamusmieskoulutukset. Kuvassa Henkilöstön poissaolot (%) 2021 esitetään kaikkien henkilöstön poissaolojen prosentuaalinen jakautuminen eri poissaololuokkiin.

Poissaolot

Poissaolot 2021	Hallinto-, elinvoima- ja sivistyspalvelut	Tekniset palvelut	Työpäivät yhteensä
Koulutus	11	0	11
Työtapaturma	12	4	16
Yksityisasia palkaton	206	16	222
Vuorotteluvapaa	128	101	229
Muut	160	77	237
Opintovapaa	176	108	284
Toinen tehtävä, muu työnantaja, palkaton	361	0	361
Perhevapaat	474	1	475
Sairaus	937	335	1272
Lomat	1049	1173	2222
Yhteensä	3514	1815	5329

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Johtoryhmätyöskentelyn ja laajennetun johtoryhmän sekä poikkeusolojen johtoryhmän kautta on hallittu koronatoimia, edistetty strategista näkemystä ja uuden oppimista kuntaorganisaatiossa ja koko konsernissa. Opiskeluun on kannustettu - erityisesti tarjonnaltaan lisääntyneen ja kustannustehokkaan etäopiskelun kautta. Ideana on, että oppimista tukeva organisaatio mahdollistaa selviytymisen jatkuvasti ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kunnan tehokas ja tuloksellinen toiminta edellyttää:

- yhteistä näkemystä tulevaisuudesta – vuosittaiseen talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan kirjattua yhteistä visiota ja perustehtävää on yhdessä konkretisoitu kaikessa palvelutuotannossa
- tehokasta tiimitoimintaa, viestintää ja oppimista - on parannettu uusilla viestintävälineillä (ICT-uudistus, koulutukset ja ryhmätyöskentelyalustojen hyödyntäminen sekä etätöiden hyödyntäminen niissä tehtävissä, joihin se soveltuu)
- henkilökohtaista pätevyyttä ja työmotivaatiota sekä ymmärrystä kunnan palveluprosesseista ja perustehtävästä – on koronan keskellä jouduttu pohtimaan uudelleen, koska etätö- ja hajautetut tiimit ovat kunnassa uusi ilmiö
- keskustelevaa ja aktiivista johtamista – on edistetty kiinnittämällä huomiota esimiestyöhön kaikilla tasoilla; kunta on myös hakeutunut esimiestyön kehittämishankkeeseen, joka käynnistyy keväällä 2022.

Työn vaativuuden arviointi on otettu käyttöön koko organisaatiossa vuoden 2020 alusta, mikä helpottaa toimenkuvien ja tiimien rakentamista sekä tehtäväkohtaisten palkkojen täsmentämistä.

Terveellinen toimintakyky ja hyvinvointi

Sairaudesta johtuvat poissaolot indikoivat hyvin toimintakykyä. Vuoden 2021 aikana kertyi sairaudesta ja tapaturmista aiheutuvia poissaolopäiviä yhteensä 1288 päivää, mikä on noin 100 päivää vähemmän kuin edellisvuonna. Henkilöstön jaksamista tuettiin kehityskeskusteluilla ja henkilökohtaisilla työnohjauksilla. Keväällä 2021 toteutettiin henkilöstökyselyt työterveyshuollon palveluista sekä työhyvinvoinnista. Kyselyiden tulosten perusteella toimintaa pyrittiin kehittämään mm. esittelemällä työterveyshuollon toimintaa ja etälääkäripalveluita henkilöstötilaisuudessa ja lisäämällä niistä tiedottamista uuden In-

tranetin kautta sekä varaamalla kunnantalolta tila ja laitteet henkilöstön etälääkäriasiointia varten. Kunta myös sitoutui Kainuun kuntien yhteiseen esimiestyö- ja työhyvinvointihankkeeseen, joka käynnistyy vuonna 2022.

Palkkaus ja henkilöstökustannukset

Tehtävän vaativuuden arviointiin (TVA) perustuva palkkaus otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta. TVA –prosessin tuloksena laadittiin palkkaohjelma vuosille 2020–2021, jota on korjattu vuoden 2021 aikana järjestelyvaraerän kautta.

Kunta-alan sopimukseen 2020–2021 sisältyi paikallinen järjestelyerä 1.4.2021 alkaen. Järjestelyerän suuruus oli 0,8 % kunkin sopimusalan palkkojen yhteissummasta. Järjestelyerä kohdennettiin sopimusalakohdalliset jakosuositukset, työntekijäjärjestöjen esitykset, TVA -prosessin mukaiset korotustarpeet sekä tasapuolisuus huomioiden. TVA –prosessissa laaditun palkkaohjelman mukaisia palkkojen korotuksia ei vuonna 2021 tehty, vaan kunnanhallitus päätti käynnistää TVA -prosessin uudelleen. Tämä katsottiin tarpeelliseksi uusien virkojen / tehtävien ja henkilövalintojen sekä järjestelyerän jakamisen myötä. Lisäksi prosessi jäi aiemmin johtoryhmän osalta osittain kesken. TVA -ryhmä jatkaa prosessia vuoden 2022 puolella.

Henkilöstökulut nousivat edellisestä vuodesta 8,5 %. Tähän vaikuttivat palkankorotukset sekä suurempi henkilöstön määrä. Liitteenä on henkilöstökuluja osoittava taulukko (liitetieto luvussa 4.5).

1.1.6 Ympäristöasiat

Ympäristö on Hyrynsalmen strategisessa kehittämisessä vahvuus ja ehdoton matkailun ja asumisen vetovoimatekijä – siitä pidetään hyvää huolta ja sitä hyödynnetään. Seuraavat ympäristöasiat olivat kunnan toiminnassa toimintakertomusvuonna huomionarvoisia:

- Ahvenlamminkankaan suljettu kaatopaikka on kunnan veloitettarkkailussa.
- Kainuun pilaantuneista maa-alueista ja niiden kunnostustarpeesta tehtyä selvitystä toimeenpannaan vuosittain suunnitelman mukaan.
- Jätehuolto, jätteiden lajittelu ja kierrätys ovat jatkuvan kehittämistyön kohteena; erityisesti matkailukeskuksessa, jossa kierrätys ja kestävyys ovat mainetekijöitä.
- Jätevedenpuhdistamo toimii moitteettomasti ja vastaanottaa myös kasvavan Ukkohallan matkailukeskuksen jätevedet. Kunnassa ja kuntakonsernissa on varauduttu systemaattisesti myös pitkien sähkökatkosten aiheuttamiin ongelmiin veden jakelussa ja jätevesihuollossa.
- Ilmanlaatu Hyrynsalmella on hyvä, eikä uhkatekijöitä tällä sektorilla ole.
- Energiaa säästetään esimerkiksi siirtymällä Led-valaistukseen uusissa ja korjaukskohteissa, askel askeleelta.
- Uusiutuvaan energiaan alueella ja kuntakonsernissa satsataan: tuulivoima, bioenergia ja vesivoima (lähinnä haittojen ehkäisy) ovat osa kuntakonsernin strategiaa, ja öljyn käyttöä kunnan kohteissa tarkastellaan kriittisesti ja pyritään systemaattisesti vähentämään.

1.1.7 Hallinnon ja asioiden hallinnan riskit

Suomalainen hallintokulttuuri on oikeudenmukainen, tasapuolinen ja tehokas. Kunta on erittäin vahva paikallinen taloudellinen toimija, joten vaikutusvallan ja taloudellisen vallan väärinkäytösten riskit ovat myös kunnassa olemassa. Potentiaaliset riskit, joita seurataan ja arvioidaan, voivat olla seuraavan tyyppisiä:

- virka-aseman väärinkäyttö ja virkavelvollisuusrikkeet
- yhteisten varojen tuhlaileva käyttö
- luottamusaseman tai luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö

- erilainen uhkailu, painostus tai suosinta
- lakien ja määräysten kiertäminen
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- johtamisen ongelmat.

Keskeisimpänä riskialueena voidaan Hyrynsalmen kunnassa pitää julkisia hankintoja ja niihin liittyen tarjouskilpailuja sekä erilaisia sopimuksia. Myös ohut organisaatio on riski, koska hyvän hallinnon mukainen asioiden ripeä valmistelu voi vaarantua esim. konarakaranteenien, sairaus- tai vuosilomien takia.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Kainuun aluetaloudella menee tällä hetkellä olosuhteisiin nähden hyvin. Suhteellisen hyvä työllisyysaste, alhainen työttömyys ja pula osaavasta työvoimasta on Kainuussa jo kasvua uhkaava tekijä, ainakin vahvimalla kasvualalla. Rekrytointiongelmat ovat haaste jo tänäkin päivänä myös Hyrynsalmen kunnassa; eikä tilanne tule helpottamaan, kun eläkkeelle jää seuraavan viiden vuoden sisällä noin neljännes työntekijöistä. Toisaalta uudet rekrytinnit mahdollistavat myös osaamisprofiilin nopean muuttamisen tarvetta vastaavaksi.

Hyrynsalmen osalta kehityskulut ovat seuraavat:

1. Väestö on jo nyt suhteellisen ikääntynyt ja ikääntyy edelleen, mikä vaikuttaa kunnan palvelutarpeeseen, taloudelliseen perustaan (veronmaksukyky ja työvoiman tarjonta) ja elinvoimaan (innovatiivisuus ja toimivat palvelut). Työikäisten määrä laskee edelleen ja eläkeläisten osuus voi pitkällä aikavälillä kasvaa jopa lähelle puolta kunnan väkiluvusta.
2. Hyrynsalmen talousalueen työpaikkaomavaraisuus on suhteellisen hyvä (n. 70 %). Elinkeinorakenne on kuitenkin mikroyritys- ja julkis palvelupainotteinen, mikä toisaalta lisää stabiiliutta, mutta toisaalta siihen kohdistuu myös suuria muutospaineita erityisesti kilpailukykyyn ja vetovoiman näkökulmasta. Matkailun kehittyminen turvaa alueella hyvät virkistys- ja kaupalliset palvelut.
3. Hyrynsalmen kunta ja kuntakonserni kykenevät lähes kattamaan taseen kertyneen alijäämän jo vuoden 2022 loppuun mennessä. Sote-kustannusten hallitsematon kasvu päättyy vuonna 2023.
4. Jatkossa on tärkeää, että palvelujen kustannusten kattaminen tapahtuu pääosin vakaan ja tasapainoisen, ennustettavan tulo-rahoituksen kautta. Tuulivoiman ansiosta verotulojen kasvu on ollut hyvä viime vuosina ja suunnitelmien sekä valmistelussa olevien hankkeiden mukaan kasvu tulee jatkumaan.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan marraskuussa 2019. Sen täydennykseksi kunnanhallitus hyväksyi toimintavuoden kesäkuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman 2021–2022.

Hyrynsalmen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, toiminnan ohjausta ja palvelujen laadun varmistamista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden veloitteiden myötä osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudella varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat

tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu sekä johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen valvonnan ja riskienhallinta on tyydyttävässä kunnossa.

Kunnan ja kuntakonsernin riskit jaetaan *strategisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin*.

Strategisina riskeinä Hyrynsalmen kunnassa voidaan pitää valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden toteuttamista uhkaavia riskejä, kuten väestörakenteesta ja toimintaympäristön muutoksista aiheutuvia riskejä. Lakisääteiset palvelut pystymme tuottamaan nykyisillä talous- ja henkilöstöresursseilla, mutta kunnan elinvoimaan ja pitovoimaan tähtäviä toimintoja tehdään valikoidusti – resurssien puitteissa.

Toiminnallisia riskejä on tunnistettavissa päivittäisessä toiminnassa ja prosesseissa. Henkilöstöresurssit ovat talouden sopeuttamistoimien takia vajaat, eikä eläköityneiden henkilöiden tilalle ole palkattu uusia. Osaaminen on kapea-alaista ja keskittynyt yksittäisille henkilöille, jonka takia riskinä on erityisesti pitkien loma-aikojen ja poissaolojen sijaistaminen. Myös lainsäädäntömuutokset kuormittavat henkilöstöä lisäämällä työmäärää. Kuntayhteistyö ja kuntien yhteiset resurssit näkyvät päivittäisessä toiminnassa kaikilla hallinnon aloilla.

Kunnan toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset. Rahoitusmarkkinoilla korkoriskit ovat ennusteiden mukaan vaakaat, mikä mahdollistaa pienivelkaisen kunnan kannattavat rakenteelliset investoinnit.

Vahinkojen varalta vakuutukset ovat ajan tasalla. Uusi työsuojelupäällikkö nimettiin vuoden 2021 alussa.

Kunnan toimintaa ja päätösten toimeenpanoa viivästyttävät valitukset eri oikeusasteisiin.

Erityisiä riskejä, jotka voivat johtaa jopa oikeudenkäynteihin:

- Yritys on esittänyt sopimusrikkomukseen viitaten vahingonkorvausvaatimuksen (55 000 €), joka tuli vuoden 2020 lopussa ja johon on vastattu seuraavasti vuoden 2021 alussa: ”*Hyrynsalmen kunta kiistää syyllistyneensä sopimusrikkomukseen, ja lisäksi kunta kiistää vahingonkorvausvaatimuksen sekä perusteeltaan että määrältään.*” Prosessia on jatkettu sovittelujen kautta, jossa riski on rajattu huomattavasti vaatimusta pienemmäksi; sovitteluprosessi on edelleen kesken, mutta ratkaisu syntyy todennäköisesti kevään 2022 aikana.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla varmistetaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lakia, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja erilaiset resurssit turvataan.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat omalla vastuualueellaan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja raportoinnista. Riskienhallinta on osa kunnanhallituksen työskentelyä (esimerkiksi saatavat ja sopimusrikkomukset käydään läpi lähes joka kokouksessa).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen:

1. Hallinto ja johtaminen

Kunnalla on ajantasainen ohjeistus henkilöstöä ja henkilöstön toimintaa ohjaavien periaatteiden osalta. Työyhteisön työkyvyn ylläpitäminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen on otettu yhdeksi painopistealueeksi; vuoden 2021 aikana suunniteltiin vuoden 2022 alussa alkava esimiestyön kehittämishanke. Henkilöstön on pääsääntöisesti itse huolehdittava oman osaamisensa ylläpitämisestä; tätä varten hankittiin kunnalle verkkokoulutuskokonaisuus, jota sekä luottamushenkilöt että työntekijät voivat hyödyntää.

Hallituksen asettamia talousarvion täytäntöönpano-ohjeita on pääosin noudatettu ja talouden sopeuttamistoimia on jatkettu suunnitelmallisesti. Työn alla olevan kuntastrategian tavoitteet päivitettiin talousarvioprosessin yhteydessä.

2. Riskienhallinta

Toiminnalliset riskit ja rahoitusriskit on tunnistettu ja ne otetaan päivittäisessä työssä huomioon. Riskienhallinnan päivittäisestä toiminnasta vastaavat kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja esimiehet. Ohjeistusta yhtenäistetään ja toimintaa kehitetään edelleen hallintosäännön seuraavan tarkistuksen yhteydessä (edellinen tarkistus kesällä 2021).

3. Valvontatoimenpiteet

Kaikkien päätösten toimeenpanossa kiinnitetään erityistä huomiota ripeyteen, tehokkuuteen ja tietoturvaan. Poikkeamiin puututaan ja ohjeistusta tarkennetaan tarvittaessa. Ohjeistus on tällä hetkellä kunnossa.

4. Tieto ja tiedonvälitys

Henkilöstön osaamista tulee kehittää erityisesti sähköisten työkalujen osalta. Kunnanjohtaja vastaa hallintosäännön mukaan viestinnästä, käytännön viestintään ei ole tällä hetkellä nimettyä henkilöä, mutta hyväksytyssä viestintäsuunnitelmassa on kuvattu periaatteet viestinnän kehittämiseksi ja viestintätiimin nimeämiseksi. Tällä hetkellä viestintätiiminä toimii johtoryhmä, jota laajennetaan tapauskohtaisesti ja tarpeen mukaan.

5. Seuranta

Todettujen valvontatoimien ja toimintatapojen osalta dokumentoinnissa on vielä kehittämistä, vaikka käytännön toiminta onkin vastuullista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin valtuustossa vuoden 2019 lopussa, ja sitä on sovellettu tämän jälkeen.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään siten, että hyväksytyt ohjeet ja periaatteet otetaan käytäntöön niiden saatua lainvoiman. Myös hallintosääntö on päivitetty, kuntastrategiaa tarkennetaan ja siitä tiivistetään erillinen oma suunnitelmansa. Erityistä huomiota kiinnitetään jatkossa myös talousarvion ja toiminta- sekä taloussuunnitelman laadintaprosessiin ja rakenteeseen siten, että toiminnan ja tulosten arviointi sekä seuranta ja mittaaminen helpottuvat. Toimintaa on kehitetty ja kehitetään siten, että jokainen voi omassa työssään ottaa entistä paremmin huomioon kuntakonsernin strategiset tavoitteet ja toimia niiden suuntaisesti. Erityisesti vuoden 2021 aikana rakennettu intranet-alusta tulee helpottamaan tätä työtä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli 372 000 euroa **alijäämäinen**, mitä voidaan pitää tässä tilanteessa kohtuullisena tuloksena (ks. seuraava taulukko). Myös koko kuntakonsernin tulos oli saman verran alijäämäinen. Soten alijäämä Hyrynsalmen osalta oli noin 0,7 M euroa. (Tulokseen liittyy Kainuun soten vuosien 2015–2018 maksuosuuden takautuva kuntien välinen muutos, 384 649 €; tämä huononsi siis tasapainoisen, n. +13 000 euron, tuloksen esitetylle tasolle.)

Toimintakate heikkeni edellisestä vuodesta noin miljoona euroa ja valtionosuudet noin 0,6 miljoonaa euroa; verotulojen hyvä kehitys kuitenkin paikkasi tilannetta niin, että lopputulos oli kohtuullisen hyvä, vuosikatekin hieman plussalla.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut		
	2021	2020
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	2 288	2 245
Toimintakulut	-21 478	-20 473
Toimintakate	-19 190	-18 228
Verotulot	8 608	8 051
Valtionosuudet	10 631	11 034
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	8
Muut rahoitustuotot	4	10
Korkokulut	-5	-9
Muut rahoituskulut	-2	-3
Vuosikate	58	863
Poistot ja arvonalentumiset	-482	-477
Tilikauden tulos	-424	386
Tilinpäättösiirrot	52	52
Tilikauden alijäämä €	-372	438
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,7	11,0
Vuosikate/Poistot, %	12,1	180,8
Vuosikate, € / asukas	27	393
Asukasmäärä	2139	2199

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma osoittaa kunnan kassanhallinnan poikkeuksellisesti haasteelliseksi. Toiminnan rahoitus ja sen tunnusluvut ovat heikot, kun vuosikate on vain niukasti positiivinen (ks. seuraava taulukko). Poikkeuksellisen rytmihäiriön selittää aiempien vuosien ns. "tasauslasku".

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut		
	2021	2020
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	58	863
Tulo-rahoituksen korjaukset	-17	-3
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-789	-422
Rahoitusosuudet investointeihin	68	179
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18	3
Toiminnan ja investointien rahavirta	-662	620
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-465	-465
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-92	628
Rahoituksen rahavirta	-57	163
Rahavarojen muutos	-719	783
<i>Rahavarojen muutos</i>		
Rahavarat 31.12., 1.000 €	1 396	2 115
Rahavarat 1.1., 1.000 €	2 115	1 332
	-719	783
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, 1000 €	2 365	3 152
Investointien tulo-rahoitus, %	8,1	355,5
Lainanhoitokate	0,1	1,8
Kassan riittävyys, pv	22	36
Asukasmäärä	2139	2199

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys, pv, ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisäämiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Rahoitusasemassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia haasteellisesta vuodesta huolimatta (ks. seuraava taulukko). Huomionarvoista on, että peruskunnan lainamäärä on edelleen pieni; lisäksi peruskunnalla on jopa taseessa kertynyttä ylijäämää.

Tase ja sen tunnusluvut					
VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	14 554	14 316	OMA PÄÄOMA	11 330	11 702
Aineettomat hyödykkeet	148	148	Peruspääoma	10 129	10 129
Muut pitkävaikutteiset menot	148	148	Ed. tilik.ylijäämä	1 573	1 135
Aineelliset hyödykkeet	8 983	8 745	Tilikauden alijäämä	-372	438
Maa- ja vesialueet	2 130	2 123	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET- VARAUKSET	616	668
Rakennukset	5 627	5 913	Poistoero	616	668
Kiinteät rakenteet ja laitteet	607	492			
Koneet ja kalusto	131	121	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	12	13
Muut aineelliset hyödykkeet	9	9	Lahjoitusrahastojen pääomat	12	13
Ennakomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	479	87	VIERAS PÄÄOMA	4 830	4 781
Sijoitukset	5 423	5 423	Pitkäaikainen	92	413
Osakkeet ja osuudet	5 423	5 423	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	92	413
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	12	13	Lyhytaikainen	4 738	4 368
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12	13	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 721	2 365
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 222	2 835	Saadut ennakot		
Saamiset	825	720	Ostovelat	537	424
Pitkäaikaiset saamiset	334	334	Muut velat	107	91
Lainasaamiset	334	334	Siirtovelat	1 373	1 488
Lyhytaikaiset saamiset	491	386	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 788	17 164
Myyntisaamiset	218	185			
Lainasaamiset	16	16	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Muut saamiset	193	59	Omavaraisuusaste, %	71,5	72,2
Siirtosaamiset	64	126	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	22,0	22,3
Rahat ja pankkisaamiset	1 397	2 115	Kertynyt ylijäämä, 1000 €	1 201	1 573
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 788	17 164	Kertynyt ylijäämä, €/asukas	561	715
			Lainakanta 31.12., 1000 €	2 813	2 778
			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 315	1 263
			Lainat ja vastuut, 31.12.	2 924	2 819
			Lainat ja vastuut, €/asukas	1 367	1 282
			Asukasmäärä	2 139	2 199

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. 50 %:n ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -luku kertoo kuinka monta prosenttia kunnan käyttötu-loista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Hyrnsalmen kunnan kokonaistulot ja -menot on esitetty seuraavassa taulukossa, joka osoittaa mistä rahat ovat tulleet ja mihin ne on käytetty (ks. seuraava taulukko). Taulukko osoittaa, että kokonaistulot eivät aivan riittäneet kaikkiin menoihin.

Kunnan kokonaistulot ja -menot		2021	
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta Toimintatuotot Verotulot Valtionosuudet Korkotuotot Muut rahoitustuotot	 2 288 8 608 10 631 12 4	Toiminta Toimintakulut Korkokulut Muut rahoituskulut Tulorahoituksen korjauserät	 21 478 5 1 17
Investoinnit Rahoitusosuudet investointimenoihin Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	 69 18	Investoinnit Investointimenot	 789
Rahoitustoiminta Pitkäaikaisten lainojen lisäys Lyhytaikaisten lainojen lisäys	 500	Rahoitustoiminta Pitkäaikaisten lainojen vähennys Lyhytaikaisten lainojen vähennys	 465
Kokonaistulot yhteensä	22 130	Kokonaismenot yhteensä	22 755
Kokonaistulot Kokonaismenot Nettomenot	22 130 22 755 -625	Muut maksuvalmiuden muutokset Kassavarojen muutos	-94 -719 -625

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 68 §:ssä on säädetty konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja sisäl- löstä sekä niihin liittyvistä poikkeuksista. Konsernitilinpäätöksen sisältöä on aiemmasta laajennettu käsittämään konsernitaseen lisäksi konsernituloslaskelman ja konsernin ra- hoituslaskelman ja niiden liitetiedot. Tavoitteena on, että konsernitilinpäätös antaa pelk- kää konsernitasetta laajemman kuvan kuntakokonaisuuden taloudellisesta asemasta ja tilikauden tuloksesta (ks. myös luku 3.4). Kunnan ja kuntayhtymän, joka kuntalain tar- koittamalla tavalla muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin, tulee laatia konserniti- linpäätös.

Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ratkaistaan sen perusteella, vallitseeko kun- nan ja jonkun toisen yhteisön välillä konsernisuhde. Konsernisuhde perustuu kirjanpito- lain tarkoittamaan määräysvaltaan toisessa yhteisössä. Konsernisuhde voi syntyä ääni- vallan enemmistön tai muun tosiasiallisen määräysvallan perusteella. Konsernitilinpää-

töksen laadintavelvollisuus koskee mainitulla perusteella jokaista kuntaa ja kuntayhtymää, jolla on yksi tai useampia tytäryhteisöjä. Kunnan on laadittava täydellinen konsernitilinpäätös, jos sen tytäryhteisöjen liikevaihto tai sitä vastaava tuotto yhteensä ylittää 200 000 euroa tai jos sen tytäryhteisöjen osuus konsernitaseesta on yli kolmasosan. Hyrynsalmen kunnan siis tulee lain mukaan laatia konsernitilinpäätös.

Täydellinen konsernitilinpäätös kuvaa kuntakonsernin toiminnan tulosta ja taloudellista asemaa siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Konserniyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain mukaisesti kuntaa emoyhteisönä ja sen tytäryhteisöjä. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään myös kuntayhtymät, joissa kunta tai kuntayhtymä on jäsenenä.

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Seuraava taulukko sisältää 31.12.2021 tilanteessa Hyrynsalmen kuntakonserniin sisältyvät yhteisöt.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 31.12.2021		
Yhdistelty konsernitilinpäätökseen		
Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Omistusosuus
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
As Oy Kivöntaito		100 %
Kt Oy Ahmahaka		100 %
Kt Oy Hyrynsalmen Virastotalo		100 %
Muut yhtiöt	1	
Vesi-Mega Oy		100 %
Kuntayhtymät	3	
Kainuun Jätehuollon Ky		3,98 %
Kainuun Liitto		3,72 %
Kainuun sote Ky		3,99 %
Yhteensä	<u>7 kpl</u>	

Kunnan kannalta keskeisimmät ja suurimmat tytäryhteisöt ovat Kainuun sote kuntayhtymä, vesi- ja lämpöyhtiö Vesi-Mega Oy ja Kiinteistö Oy Ahmahaka. Pienet muut yhtiöt ja suhteellisen pienet osuudet kuntayhtymissä ovat konsernin kannalta vähemmän merkityksellisiä (ks. taulukko yllä).

Yleisesti voidaan todeta, että konserni on suhteellisen hyvässä toiminnallisessa ja taloudellisessa kunnossa. Yhtiöillä ei ole suurempia ongelmia toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen suhteen, kuten jatkossa esitetyt tiiviit kuvaukset osoittavat. Yhtiöiden toimintaa on kehitetty yhteistyössä ja osittain peruskunnan tuella.

Kiinteistö Oy Ahmahaka

Tavoitteet 2021 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on ollut vuokrata omistamiaan vuokra-asuntoja ja kehittää asumispalveluja Hyrynsalmen kunnan alueella.

Strategisena tavoitteena vuodelle 2021 on ollut suhteuttaa asuntojen määrä vastamaan kysyntää. Vuoden 2021 aikana asuntojen käyttöaste vaihteli 65 - 70 prosentin välillä. Asuntojen vuokrausaste kasvoi koko vuoden aikana hieman

Toiminnallisena tavoitteena vuodelle 2021 on ollut tehokas vuokraustoiminta yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa, jossa on onnistuttu kohtalaisesti tilikauden aikana. Asuntoja oli vuoden 2021 lopussa 205 kappaletta + 1 liikehuoneisto. Kiinteistönhoidossa ei onnistuttu taloussuunnitelman mukaisesti. Yhtiön tervehdyttämisohjelman mukaisia toimenpiteitä on tehty. Käyttöaste vuoden 2021 aikana oli noin 65 prosenttia.

Yhtiön maksuvalmius heikkeni tilikauden aikana ja yhtiön tulos oli lievästi tappiollinen.

Toimenpiteet vuonna 2021:

Asuntojen vuokrausaste heikkeni tilikauden aikana ja yhtiön taloudellinen tilanne heikkeni. Tilikauden aikana ei myyty Asunto Oy Hyrynsalmen Linnalan huoneistoja. Lohitien A talo purettiin (6-huoneistoa).

Resurssit:

Yhtiön henkilöstöresurssina oli toimitusjohtaja (60 %), toimistos sihteeri, 1 osa-aikainen siivoaja ja oman toimensa ohella asumisen ohjaaja ja tekninen isännöitsijä. Kiinteistön huoltopalvelut ostettiin Hyrynsalmen kunnalta.

Tunnusluvut tilinpäätös 2021:

• Liikevaihto	781 674,57 €
• Tappio	4 440,84 €
• Rahat ja pankkisaamiset	325 129,79 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	2 385 326,56 €

Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalo

Tavoitteet 2021 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on vastata kiinteistön (3 722 m²) kunnossapidosta ja tarjota kohtuuhintaisella vastikkeella tiloja omistajansa käyttöön. Yhtiön omistajana Hyrynsalmen kunta on pyrkinyt keskittämään Hyrynsalmen kunnan ja Kainuun maakunta -kuntayhtymän ja Kelan tarvitsemat toimisto- ja kokoustilat Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotaloon. Lisäksi kunta on vuokrannut tiloja myös paikallisille ja alueellisille yrityksille.

Hyrynsalmen kunta omistaa Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalon koko osakekannan. Yhtiön strategisena tavoitteena on ollut pitää arvokas kiinteistö hyvässä teknisessä kunnossa ja talous hyvässä kunnossa, jotta se säilyttää vetovoimansa, arvonsa ja arvokkuutensa osana Hyrynsalmen kunnan keskustaaajamaa.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut hoitaa kiinteistöä kustannustehokkaasti ja varautua käyttötarkoituksen muutoksiin.

Strategisissa ja toiminnallisissa tavoitteissa on onnistuttu tilikauden 2021 aikana.

Toimenpiteet vuonna 2021:

Yhtiön liiketoiminnassa ei ollut merkittäviä muutoksia tilikauden aikana, uutena vuokralaisena aloitti yksi Hyrynsalmella toimiva yritys.

Talousarviossa vuodelle 2021 varauduttiin mahdollisiin korjauksiin. Kiinteistön kattora-kenteita ja kattoa jouduttiin korjaamaan kesällä. Korjaustoimenpiteet kustannukset ylitti-vät arvioidut kustannukset noin 20 000 eurolla.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikauden aikana kehityspäällikkö Pekka Oikarinen oman toimensa ohella. Yhtiön palveluksessa tilikauden aikana oli kiinteistöhoitaja. Siivous- ja toimistopalvelut tuotettiin ostopalveluina.

Yhtiön tulosodote vuodelle 2021 oli lievästi positiivinen mutta kattoremontti ylitti arvioidut kustannukset.

Tunnusluvut tilinpäätös 2021:

• Liikevaihto	311 276,40 €
• Tappio	25 117,49 €
• Rahat ja pankkisaamiset	344 913,66 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	0,00 €

As Oy Kiviöntaito

Tavoitteet 2021 ja tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön tehtävänä on ollut vastata kiinteistön kunnossapidosta ja tarjota kohtuuhintaisella vastikkeella tiloja omistajiensa käyttöön.

Strategisena tavoitteena on ollut pitää yhtiön talous hyvässä kunnossa ja siinä onnistuttiin tilikauden aikana.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut tehokas kiinteistön hallinta. Tavoitteena on ollut, että vuokralaiset pysyvät omistajan hallitsemisessa tiloissa.

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet tilikauden 2021 aikana.

Tunnusluvut tilinpäätös 2021:

• Liikevaihto	18 018,09 €
• Voitto	939,00 €
• Rahat ja pankkisaamiset	17 252,02 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	0,00 €

Vesi-Mega Oy

Perustehtävät

Yhtiön perustehtävät ovat seuraavat:

- vesi- ja lämpöhuoltopalveluiden tuottaminen Hyrynsalmen kunnan taajamassa ja Uk-kohallan kaava-alueella,
- kaukolämmön tuotanto ja jakelu mahdollisimman vähin häiriöin; lämmöntuotantoon pyritään käyttämään pääasiassa edullisia biopolttoaineita ja
- toimittaa puhdasta laadukasta talousvettä ja puhdistaa taajamien jätevedet myönnet-tujen lupaehtojen mukaisesti mahdollisimman vähin häiriöin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2021

Kaukolämpöverkon runkolinjat on rakennettu. Jatkossa keskitytään verkoston kunnos-sapitointiin, runkolinjan varrella olevien uusien asiakkaiden hankintaan ja toiminnan tehos-tamiseen. Lämpölaitostoiminnan suurimmaksi haasteeksi on muodostumassa suurten kiinteistöjen tyhjilleen jäänti ja sitä kautta myyntitulojen pieneneminen. Tähän on varau-duttu kartoittamalla öljylämmityskohteita ja tarjoamalla kiinteistön omistajille kaukoläm-pöliittymiä.

Vuoden 2021 liikevaihtotavoite on 1 422 353 € ja tulostavoite 66 652 €.

Toiminta 2021

Yhtiö on perustettu 1989. Tilikausi oli yhdeksästoista toimintavuosi vesi- ja lämpölaitoksesta yhtiöittämissuhteiden jälkeen.

Lämpölaitokselle ja jätevedenpuhdistamolle tehtiin normaalit vuosihuollot ja uusittiin lämpölaitoksen ja jätevedenpuhdistamon valvomokoneet. Etäluettavien kaukolämpömittarien ja vesimittareiden asennuksia asiakkaille jatkettiin.

Kaukolämmön myynti oli kirkonkylän taajamassa 13 481 MWh ja Ukkohallassa 781 MWh. Kirkonkylän kaava-alueella kaukolämpöasiakkaita oli vuoden lopussa 183 ja Ukkohallassa kuusi. Vuoden aikana kaukolämpöön liitettiin 10 uutta kaukolämpöasiakasta ja lisäksi kunnan uuden päiväkodin kaukolämpöliittymä rakennettiin valmiiksi. Pirkanmaan ELY:n avustus pientalon öljylämmityksestä luopumiseksi lisäsi kaukolämmön kysyntää, ja uusia asiakkaita onnistuttiin hankkimaan kaukolämmön runkolinjan läheltä. Yhtiön oma henkilöstö vastasi kaukolämpöliittymien asennuksesta. Ainoastaan kaivuu- ja hitsausurakointi ostettiin urakoitsijoilta.

Kirkonkylän taajamassa ja Ukkohallan alueella on 880 vesilaitosasiakasta. Uuden päiväkodin vesi- ja viemäriliittymä rakennettiin. Nivan vedenottamon pumppu ja takaiskuventtiili uusittiin. Talousveden laatu ja toimitusvarmuus pystyttiin turvaamaan niin määrän kuin laadun suhteen. Puhdistamolle tullut virtaama 248 177 m³ oli edellistä vuotta suurempi. Viemäriinjaa saneerattiin 722 m Poromiehentiellä. Kuivatun lietteen loppusijoituksesta käytiin neuvotteluja Puolangalle 2022 valmistuvan kaasutuslaitoksen kanssa. Jäteveden puhdistamo toimi sille annettujen lupaehtojen mukaisesti.

Vesilaitos ja lämmön myynti:

		2018	2019	2020	2021	
Lämpölaitos	lämpöenergian myynti, josta Ukkohallan osuus	13 087 761	13 799 731	12 653 677	14 262 781	MWh
Vesilaitos kk.	veden myynti	75 160	75 145	77 665	70 702	m ³
	jäteveden käsittely	87 015	86 300	88 733	68 566	m ³
Vesilaitos Ukkohallalla	veden myynti	14 726	15 564	16 267	16 508	m ³
	jäteveden käsittely	13 609	14 263	14 966	16 409	m ³

Vedenottamoiden yhteinen vedenpumpaus verkostoihin 135 000 m³
Puhdistamolla käsitelty jätevesimäärä 248 177 m³
Sako- ja umpilietteiden käsittely 1 694 tn (2020: 1451 tn).

Taksat:

Kaukolämmön kulutusmaksuun kirkonkylän alueella tehtiin 2,65 % korotus verolliseen hintaan. Uusi kulutusmaksu on 67,46 €/MWh (ALV.24%).

Voimassa olevat taksat vuoden 2021 alussa olivat:

- Vesimaksu 1,12 € / m³ sis. alv 24 %
- Jätevesimaksu 2,73 € / m³ sis. alv 24 %
- Pientalojen perusmaksu vesi- ja viemäri 140,00 €/vuosi
- Kaukolämmön kulutusmaksu 67,46 € / MWh, sis. alv 24 %

Resurssit:

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 3 työntekijää (vesilaitoksen hoitaja, kaksi laitosiestä) ja yksi henkilö oppisopimussuhteessa. Toimitusjohtajan ja laskutuspalvelut ostettiin Hyrynsalmen kunnalta.

Tunnusluvut tilinpäätös 2021:

• Liikevaihto	1 415 085,48 € (+93 911 €)
• Voitto	55 973,69 €
• Pitkäaikainen vieraspääoma	774 755 €
• Lainat rahoituslaitoksilta	0 €

Liikevaihtotavoitteesta jäätiin vain n. 7000 euroa, tulostavoitteesta n. 10 000 euroa. Tili-kauden tuloslaskelma jakautui tulosalueittain seuraavasti: Kirkonkylän vesihuolto 17 819 € tappiollinen, Ukkohallan vesihuolto 39 839 € voitollinen, muu myynti 3 877 € voitollinen, lämpölaitostoiminnot kirkonkylä 23 437 € voitollinen ja Lämpölaitos Ukkohalla 6 641 € voitollinen. Kirkonkylän vesihuollon tulosalueen tappiolliseen tulokseen ovat vaikuttaneet merkittävästi väestön ikärakenne sekä vajaakäytöllä olevat kiinteistöt.

Yhtiön hallitus:

Hallitus kokoontui vuoden aikana 4 kertaa.

Tapani Kemppainen	puheenjohtaja
Liisa Hankkila	hallituksen jäsen
Matti Kemppainen	hallituksen jäsen
Markku Bäckman	hallituksen jäsen
Eeva-Liisa Kemppainen	hallituksen jäsen

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus korostui myös vuonna 2021, kun kunta toteutti talouden tervehdyttämishjelmaansa, joka laadittiin kriisikuntamenettelyn yhteydessä vuosina 2017–2018. Selvitystilasta päästiin normaalitilanteeseen jo kesällä 2018, mutta takautuvat kuntien sote-laskut ja suuri alijäämä vuodelta 2021 vesittivät tilapäisesti hyvin edenneen ohjelman.

Konserniohjaus on kunnassa järjestetty siten, että kunnanhallitus yhdessä kunnanjohtajan kanssa ohjaa päätöksillään ja ohjeillaan konsernia, konserniohjeen mukaisesti.

Kunta on omistajana asettanut tavoitteita suoraan myös konsernille vuoden 2021 talousarviossa ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Konsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on arvioitu konserniyhtiöiden yhtiökokouksissa vuosittain. Lisäksi konserniohjauksella (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja) on vaikutettu suoraan hallitusten jäsenten ja erityisesti toimitusjohtajien kautta konserniyhtiöihin lähes viikoittain.

Kuntayhtymien ohjaus tapahtuu yhtymäkokouksien (Kainuun Jätehuollon Ky), hallitustyöskentelyn sekä valtuustojen kautta. Lisäksi Kainuun liiton ja Kainuun soten ohjauksessa käytetään säännöllisiä kuntakierroksia ja kuntien yhteiskokouksia sekä erilaisia työpajoja ja muita erityisteemoihin pureutuvia kokouksia.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntakonsernissa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia vuoden 2021 aikana. Hyrynsalmen kunnanhallitus käytti konserniohjausvaltaansa siten, että kiinteistöyhtiöiden toimitusjohtajan tehtävät hoidettiin myös vuonna 2021 kuntakonsernin sisältä, elinkeinopalveluista ja Vesi-Mega Oy:n osalta siirryttiin myös samantyyppiseen järjestelyyn; palvelut ostettiin teknisiltä palveluilta (käyttöpääällikkö). Lähtökohtana on, että kuntakonserni tukee kaikkia tytäryhteisöjä mahdollisimman tehokkaasti. Tyhjillään olevien asuntojen määrää on pyritty edelleen määrätietoisesti pienentämään. Lisäksi on tehostettu varallaolojärjestelmää yhdessä kunnan ja Vesi-Mega Oy:n kanssa kohti yhteistä ja yhdenmukaista varallaolojärjestelmää. Vuoden 2021 loppuun voimassa olevassa kunnan talouden tervehdyttämishjelmassa on paljon myös konsernia koskevia periaatteita ja yksittäisiä toimenpiteitä.

1.6.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Poikkeuksellisen haasteen vuoden 2021 talousarvion toteuttamiselle asetti korona ja aiemmat konsernialijäämät, jotka velvoittivat kuntakonsernin pysymään säästöohjelmassaan, ja ohjelmaa on syytä myös jatkaa. Myös ICT:n siirtyminen uudelle operaattorille, ATEA:lle, työllistivät koko konsernia ja aiheuttavat erilaisia lisäkoulutustarpeita. Vuoden 2023 alusta käynnistyvä hyvinvointialue aiheuttaa huomattavia muutoksia konserniyhdisteistyöhön, erityisesti TAHE-palveluihin sekä ravitsemus- ja puhtaanapitopalveluihin. Näihin varautuminen on jo aloitettu.

Tulevaa tilannetta helpottaa se, että Hyrynsalmen kuntakonsernilla on tällä hetkellä hyvällä tasolla olevat palvelut, hallinnassa oleva talous sekä erittäin pieni velkataakka. Kunnalle kertynyt alijäämä saatiin katettua jo vuoden 2017 loppuun mennessä; myös konsernialijäämää on saatu pienenemään vuosi vuodelta. Arvion mukaan konsernin talous saadaan tasapainoon jo kuluvana vuonna. Rakenteellista kehittämistä on kuitenkin jatkettava edelleen – Hyrynsalmen kunnan talousarvion 2022 ja sen sisältämän talouden tervehdyttämisohjelman mukaisesti. Myös uudessa kuntastrategiassa linjataan konsernin kehittämistavoitteet.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tässä selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet, jotka ovat strategisesti tärkeitä:

1. Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä ja toimiva. Tytäryhteisöjen ohjaus annetaan pääasiassa hallituksen ja toimitusjohtajien kautta.
2. Ohjeet kunnan edustajille tytäryhteisöissä annetaan suoraan kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kautta. Tytäryhteisöihin on jo aiemmin rakennettu kunnanhallituksesta suora yhteys siten, että toimitusjohtajat keskustelevat lähes päivittäin kunnanjohtajan kanssa ja kunnanhallituksen jäseniä on nimitetty tytäryhteisöjen hallituksiin. Tämä järjestely on tiivistänyt tiedonkulkua ja konsernin ohjausta.
3. Tytäryhteisöille asetetaan tavoitteet vuosittain myös kunnan talousarviossa. Näin tuloksellisuutta on ollut mahdollista joustavasti. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan, analysoinnin ja raportointijärjestelmän toimivuus on vuosi vuodelta parantunut, mutta edelleen on kehittämistarvetta erityisesti ajantasaisen ja sujuvan talousseurannan osalta.

Keskitetysti järjestettyjä toimintoja kuntakonsernissa voivat olla useimmat tukipalvelut, joita on kehitetty myös hallintosäännön uudistamisen avulla.

Tilikaudelle 2021 asetettuja tavoitteita ja tuloksia voidaan arvioida seuraavasti: Konsernin toimintarakennetta on selkeytetty (helpottaa seurantaa); oman konsernin (ilman sotea) talous on pysynyt hyvin hallinnassa; ja kriisivalmiutta koko konsernissa on kohotettu (varautumissuunnittelun avulla).

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Tuloslaskelma tunnuslukuineen osoittaa 0,39 M euron alijäämää, mitä voidaan pitää hyvänä, kun sitä verrataan oman talousarvion tavoitteisiin. Tuloslaskelmassa vuoden 2021 vuosikate on noin 1,2 milj. euroa (ks. seuraava taulukko). Viimevuosien heikkenemisen selittää Kainuun sote kuntayhtymän talousarvioylitykset ja vuoden 2021 osalta myös kuntien laskutustasaus aiemmilta vuosilta (kirjattiin vuodelle 2021).

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	18 953	18 876
Toimintakulut	-36 865	-35 743
Toimintakate	-17 912	-16 867
Verotulot	8 551	7 993
Valtionosuudet	10 631	11 034
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	7
Muut rahoitustuotot	16	17
Korkokulut	-52	-57
Muut rahoituskulut	-90	-124
Vuosikate	1 156	2 003
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 528	-1 475
Muut lisäpoistot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-372	528
Tilinpäätössirrot	1	1
Laskennalliset verot	-15	-5
Vähemmistöosuudet	-5	-5
Tilikauden ylijäämä	-391	519
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,4	52,8
Vuosikate/Poistot, %	75,6	135,8
Vuosikate, euroa/asukas	540	911
Asukasmäärä 31.12.	2139	2199

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma osoittaa myös konsernin tilapäisen ongelman: talous on notkahtanut huomattavan (n. 1 M €) suuren kuluylityksen takia (ks. seuraavat 2 taulukkoa).

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut		
	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 156	2 003
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-15	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-56	7
	<u>1 085</u>	<u>2 007</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 559	-1 684
Rahoitusosuudet investoinimenoihin	69	180
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36	8
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-369</u>	<u>511</u>
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Antolainauksen muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	598	1 036
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-775	-774
Lyhytaikaisten lainojen muutos	508	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14	-24
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	-12
Saamisten muutos	77	-520
Korottomien velkojen muutos	-156	1 001
Rahoituksen rahavirta	<u>261</u>	<u>707</u>
Rahavarojen muutos	-108	1 218
Rahavarat 31.12.	4 614	4 722
Rahavarat 1.1.	<u>4 722</u>	<u>3 504</u>
	-108	1 218
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, 1000 €	-239	562
Investointien tulorahoitus, %	77,5	133,0
Lainanhoitokate	1,5	2,5
Kassan riittävyys, pv	43	45

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase ja sen tunnusluvut					
VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 078	22 117	OMA PÄÄOMA	10 913	11 305
Aineettomat hyödykkeet	189	189	Peruspääoma	10 129	10 129
Aineettomat oikeudet	36	36			
Muut pitkävaikutteiset menot	151	153	Muut omat rahastot	1 675	1 676
Ennakkomaksut	2				
Aineelliset hyödykkeet	21 642	21 681	Ed. tiilik. yli/ alijäämä	-500	-1 019
Maa- ja vesialueet	2 268	2 264	Tiikauden yli- /alijäämä	-391	519
Rakennukset	15 632	15 908			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	948	846	VÄHEMMISTÖOSUDET	34	29
Koneet ja kalusto	923	957			
Muut aineelliset hyödykkeet	1 348	1 317			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	523	389			
Sijoitukset	247	247	PAKOLLISET VARAUKSET	236	255
Muut osakkeet ja osuudet	232	232	Muut pakolliset varaukset	236	255
Muut saamiset	15	15			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	154	167	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	226	225
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 929	7 110	VIERAS PÄÄOMA	17 752	17 580
Vaihto-omaisuus	200	195	Pitkäaikainen	9 845	9 979
Saamiset	2 115	2 193	Korollinen vieras pääoma	9 060	9 246
Pitkäaikaiset saamiset	26	28	Koroton vieras pääoma	785	733
Lyhytaikaiset saamiset	2 089	2 165	Lyhytaikainen	7 907	7 601
			Korollinen vieras pääoma	3 211	2 694
			Koroton vieras pääoma	4 696	4 907
Rahoitusarvopaperit	55				
Rahat ja pankkisaamiset	4 559	4 722			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>29 161</u>	<u>29 394</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>29 161</u>	<u>29 394</u>
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT					
				37,5	38,5
				46,5	46,3
				891	500
				417	227
				12 271	11 940
				5 737	5 430
				12 795	12 501
				5 982	5 685
				26	0
				2139	2199

Konsernin henkilöstömäärä

Konsernin henkilöstö oli seuraava:

- Kiinteistö Oy Ahmahaka: 3 (2 kokoaik, 1 osa-aik.)
- Kiinteistö Oy Hyrynsalmen virastotalo: 1
- Vesi-Mega Oy: 5
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä: 14
- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä: vakinaisia 3072, määräaikaisia 735
- Kainuunmeren Työterveys Oy: 53
- Kainuun liitto: vakinaisia 19, määräaikaisia 12

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilinpäätöksen mukaan vuoden 2021 tuloslaskelma osoittaa 372 348,69 €:n alijäämää (konsernin tuloksen alijäämä on 391 261,57 €). Tilikauden alijäämä kirjataan taseeseen alijäämäksi (Hyrnsalmen kunnalla on nyt ylijäämää 1,2 M euroa; mutta koko konsernilla on lähes 0,9 M euroa alijäämää).

Huolimatta kohtuullisen hyvästä taloustilanteesta vuoden 2022 alussa on syytä vielä varautua yllätyksiin: koronavirusepidemia ei ole vielä ohi ja Ukrainan sodan vaikutukset voivat vielä laajentua ja syventyä koskemaan myös kuntataloutta.

Vastuullinen talouden hallinta kuuluu tulosalueiden vastuullisille ja johtoryhmälle sekä erityisesti kunnanjohtajalle; myös poikkeusolojen johtoryhmän rooli korostuu tällaisena aikana.

Hyrnsalmen kunnan talouden tasapainottaminen

Kunnanvaltuuston on hyväksynyt keväällä 2018 Hyrnsalmen kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteet, joilla on ollut tarkoitus turvata kunnan toiminta vaikeassa taloustilanteessa. On huomattava, että suurin osa kunnan laajasta palvelutoiminnasta on lailla säädelyä (noin 530 palvelua tai velvoitetta). Tavoitteiksi asetettiin sellaiset rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset, jotka alentavat menoja pysyvästi, ja niitä on tarkistettu vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Näillä toimenpiteillä on ollut oma vaikutuksensa kohtuullisen hyvään nykytilanteeseen, vaikka myös tuulivoiman siivittäminen kiinteistöverojen hyvä kertymä ja hyvä yhteisöverokertymä ovat tukeneet talouden kohentumista.

Talouden tasapainottamistoimenpiteillä pyritään terveeseen, kestäväan kuntatalouteen. Terve kuntatalous edellyttää talouden tasapainoa poistojen kattamiseksi ja uusien investointien mahdollistamiseksi.

Vuonna 2021 edettiin seuraavilla painopisteillä:

1. Palveluprosesseja on virtaviivaistettu, erityisesti hukkaa on pyritty vähentämään (hallinnossa on kehitetty asioiden valmistelua, minimoitu virheet ja turha ylimääräinen työ sekä asioiden käsittely moneen kertaan)
2. Kunnalle tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä on jatkettu onnistuneesti; lisäksi on valmisteltu lista, johon valitaan vuosittain 3–5 aktiivisesti markkinoitavaa ja myytävää kiinteistöä.
3. Organisaatorakenteen muutoksella on valmisteltu fyysisiä rakenteellisia uudistuksia, henkilöstövoimavarojen järkevää käyttöä ja palvelujen sähköistämistä.
 - Varhaiskasvatuksen uudelleenjärjestelyt (Uusi päiväkotihanke aloitettiin ja organisaatiouudistus käynnistettiin).
 - Kouluverkkoselvitys tehtiin, ja sen perusteella koulu lakkautettiin
 - Verkostojen ylläpitoa on optimoitu (erilaiset reitit, latuverkosto)
 - Yksitysteiden hoito ja tiekunnat ovat olleet vahvasti keskustelussa, samoin erilaiset yritysten piilotuet; asioiden valmistelu on edennyt
4. Vuosi 2021 oli monella tavalla uudistusten täyttämä, kun työllisyyskokeilu ja koronaepidemian vaikutukset sekä hyvinvointialueuudistuksen valmistelu etenivät Kainuussa. Kunnan kannalta merkittävimmät olivat ICT-tukipalveluiden ja intranetin sekä etäkoulutuskonseptin käyttöönotto. Kaikilla näillä toimilla on tavoiteltu toiminnallista tehokkuutta – ja siihen ollaan vähitellen pääsemässä.
5. Investoineilla on tuettu kuntastrategiaa; investoinnit on suunnattu tukemaan kestäviä ja taloudellisesti tehokkaita rakenteita (näyttävimpänä esimerkkinä Uusi päiväkotihanke).

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Seuranta koskeva sääntely ja tavoitteet

Kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Se on valtuuston tahto siitä, miten kunnan käytössä olevat resurssit jaetaan ja mitä palveluita niillä lakisääteisten palveluiden lisäksi tuotetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on siis noudatettava kuntalain mukaan talousarviota.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet

Arvioinnin lähtökohtana on vuoden talousarvion 2021 **visio** vuonna 2030:

Hyrnsalmi välittää aidosti kuntalaisten hyvinvoinnista, palveluista ja asuin- ympäristöstä. Vetovoima kumpuaa rohkeudesta, luottamuksesta, ketteryudesta ja ennakkoluulottomasta uudistusasenteesta sekä monipuolisesta yhteistyöstä.

Visio edellyttää, että Hyrnsalmen kunta on vaikuttava palvelu- ja kehittämissyhteisö, jossa luottamushenkilö- ja palveluorganisaatio toimivat yhdensuuntaisesti ja tehokkaasti – edeten kohti visiota. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että oma toiminta on suunnattu talousarvion ja taloussuunnitelman mukaan ja yhteistyötä on tehty sujuvasti strategisesti valittujen kumppaneiden, naapurikuntien ja maakunnallisten kuntayhtymien, kanssa. Kuntalaisille on tuotettu lain edellyttämät perus- ja hyvinvointipalvelut tehokkaasti ja korkealaatuisesti; myös elinvoiman kehittämiseen on panostettu suunnitellusti.

Tavoitteena on ollut saada kuntakonsernin talous tasapainoon mahdollisimman pian. Tähän suuntaan on edetty vahvasti, sillä kunta ja koko kuntakonserni on tehnyt positiivisen tuloksen vuosittain vuodesta 2017 alkaen, ainoastaan vuodelle 2021 tuli pieni ”rytmihäiriö”. Kuluvan vuoden talousarvio on taas selvästi ylijäämäinen ja talousarvion toteutuminen on alkanut hyvin, talousarviota paremmin.

Tavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin seuraaviin painopisteisiin:

- Kunnan perustoiminnot, kaikki lakisääteiset palvelut ja erityisesti muutamat ei lakisääteiset, on sopeutettu (hyväksytyin säästöohjelman mukaan) niihin taloudellisiin voimavaroihin, joita kunnalla on käytettävissä. Tämä on edellyttänyt erilaisen yhteistyön tehostamista lähes kaikissa palvelujen tuottamisessa, mitoittamisessa ja kehittämisessä. Sähköisiä palveluja on lisätty, vajaakäytössä olevista tiloista on luovuttu, verkostojen kunnossapitoa supistettu ja investointeja tehty erittäin harkiten. Tässä on onnistuttu hyvin, mikä näkyy positiivisena tuloskehityksenä sekä erittäin vähäisenä velan määränä peruskunnassa.
- Kaikki kunnan virat ja toimet (myös kuntien yhteiset) on suunnattu palvelemaan kuntalaisten ja kunnan yhteistä palvelutavoitetta. Lisäksi virkoja on jätetty täyttämättä tai täytetty määräaikaisten säästösyistä. Tämä on edellyttänyt joustavuutta niin esimiesten kuin henkilöstönkin taholta.
- Kuntalaisten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisäämiseen on pyritty kaikessa toiminnassa. Veto- ja elinvoimastrategiaa on toteutettu työllisyys-, elinkeino- ja palvelustrategian lisäksi huolehtimalla siitä, että kunta on kiinnostava asuinpaikka ja matkailupitäjä. Matkailu tukee myös kunnan alueella tarjottavia yksityisiä palveluja, jotka ovat kuntakokoon suhteutettuna erinomaisella tasolla. Strategiaa on tuettu myös järjestämällä koululaisille ja opiskelijoille kesätöitä sekä tukemalla monipuolisesti erilaista

harrastustoimintaa. Kunta on pyrkinyt kannustamaan ja rohkaisemaan myös muuttoa Hyrynsalmelle ja varautumaan siihen monipuolisella asumisvaihtoehto- ja tonttitarjonnalla (kaavoitushankkeilla tuetaan tuulivoimaa ja asumista sekä loma-asumista; kehittämishankkeilla erilaisten reittien ja verkostojen rakentamista; yritysryhmähankkeilla yritysten kehittymistä). Myös näissä tehtävissä on onnistuttu hyvin.

- Kunnan tavoitteena on ollut vaikuttaa omalta osaltaan siihen, että kaikki lakisääteiset palvelut turvataan mahdollisimman tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti, myös alueen harvaanasutulla maaseudulla. Tässä on onnistuttu kohtuullisen hyvin, vaikka ikääntyvä väestö ja nuorten vähäisyys (kouluverkko, ryhmäharrastukset, vapaa sivistystyö) asettaakin haasteita palveluiden tuottamiselle.
- Varautumiseen on kiinnitetty myös erityistä huomiota; erityisesti yllättävät normaaliolojen häiriötilanteet on pyritty ennakoimaan ja niihin on varauduttu entistä paremmin esim. päivittämällä valmiussuunnitelmaa, hankkimalla varavoimälähteitä ja -valmiuksia sekä kouluttautumalla.

Kokonaisuutena kaikilla em. osa-alueilla tuloksia saavutettiin siten, että strategista yleis-tavoitteita kohti edettiin. Luvussa 2.3 on arvioitu yksityiskohtaisemmin, tulosyksikkö-taloudella talousarvion toteutumista.

2.2.2 Talousarvion mukaiset talouden tasapainottamistavoitteet ja tasapainottamistoimenpiteet

Konsernin osalta ei ole onnistuttu tervehdyttämään taloutta aivan suunnitelmien mukaan, koska Kainuun sote kuntayhtymä on tehnyt huomattavaa alijäämää vuosina 2018 (noin - 21 M €) ja 2019 (noin - 15 M €) sekä 2020 (noin - 27 M €) ja vuonna 2021 (noin - 20 M €); lisäksi taloutta rasitti lähes 385 000 euron lisälasku, soten tasauslasku aiemmilta vuosilta. Kovalla menokurilla, hyvällä yhteisöverotuotolla ja hyvillä kiinteistövero-tuloilla talous on tasapainottumassa; ja alijäämät saadaan katettua kuntalain edellyttämällä tavalla. Jatkossa talouden tasapainon hallinnassa korostuu alueen kuntien ja tulevan soten, hyvinvointialueen, välinen yhteistyö – sekä palvelujen että talouden hallinnassa.

Yleiset keinot talouden **tasapainottamisohjelmassa** olivat vuoden 2021 osalta seuraavat (ks. myös luku 1.7):

- Oman toiminnan **menoja on supistettu**. Tämä on tarkoittanut palvelujen tehostamista ja osittain myös tason laskemista esim. aukioloaikojen ja reittien kunnostusten supistuksia, avustusten ja tukien tasojen laskua. Lisäksi hankinnoissa ja investoinneissa on käytetty erityistä tarveharkintaa. Toimintakulut ovat nousseet reilulla miljoonalla (soten nousu selittää täysin).
- **Vajaakäytössä olevia kiinteistöjä** on valmisteltu myyntiin ja myytykin. Lisäksi osa kiinteistöistä on jätetty hallitusti ”kylmilleen” ja Ahmahakan eräiden asuin-kiinteistöjen purku toteutettu (uuden päiväkodin alta).
- **Henkilöstömenot ovat kasvaneet** edellisestä vuodesta 8,5 %, mikä selittyy lähinnä sillä, että vuosi 2020 henkilöstö oli rajusti alimitoitettu.
- **Kuntayhteistyötä** on pyritty edelleen laajentamaan ja monipuolistamaan. Maa-seutupalvelut, kaavoitus ja rakennustarkastus sekä kansalaisopisto toimivat jo hyvin, mutta työllistämispalveluissa on vielä kehittämistä. Teknisten palvelujen yhteistyön kehittäminen on aloitettu vuonna 2021.
- **Investoinnit** on pidetty suhteellisen pieninä ja strategisesti harkittuina, mikä on alentanut kunnan velan määrää entisestään. Toisaalta se on aiheuttanut investointipaineita kuluvalle ja tuleville vuosille. Vuoden 2021 investointitaso oli hie-man normaalia suurempi, n. 0,7 M €.

2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötaloukokonaisuus

Käyttötalouden kokonaisuus ja sen hallinta muodostaa kunnan palvelutuotannon resurssin perustan. Seuraava taulukko osoittaa, että käyttötalouden toimintakulut ovat talousarvioon nähden 6,4 % suuremmat. Toimintatuotot ylittyivät 4,3 %. Lopulta toimintakate siis heikkeni huomattavasti suhteessa talousarvioon, mikä johtui lähinnä sotemenojen rajusta ylityksestä.

HYRYNSALMEN KUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 - 12. 2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
131 Käyttötalous								
TOIMINTATUOTOT	3 534 600,31	3 484 162,00		3 484 162,00	3 632 842,67	104,3	2,8	-148 680,67
TOIMINTAKULUT	-21 762 457,42	-21 440 233,12	-13 111,00	-21 453 344,12	-22 822 799,80	106,4	4,9	1 369 455,68
TOIMINTAKATE	-18 227 857,11	-17 956 071,12	-13 111,00	-17 969 182,12	-19 189 957,13	106,8	5,3	1 220 775,01
POISTOT	-477 344,23	-462 529,23		-462 529,23	-482 736,22	104,4	1,1	20 206,99
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-18 705 201,34	-18 418 600,35	-13 111,00	-18 431 711,35	-19 672 693,35	106,7	5,2	1 240 982,00
POISTOERON LISÄYS (-)	0,00				-0,43	X	X	0,43
Vyörytyserät, Tulot	30 866,08				41 614,34	X	34,8	-41 614,34
Vyörytyserät, Menot	-30 866,08				-41 614,34	X	34,8	41 614,34
TILIKAUDEN TULOS	-18 705 201,34	-18 418 600,35	-13 111,00	-18 431 711,35	-19 672 693,78	106,7	5,2	1 240 982,43

Keskusvaalilautakunta, kunnanvaltuusto ja tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2021 toimitettiin kuntavaalit, jotka vietiin läpi onnistuneesti. Toimintakulut ylittyivät noin tuplasti, mutta kokonaisuutena (euromääräisenä) ylitys oli kuitenkin siedettävä.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 - 12. 2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13101 Vaalit								
TOIMINTATUOTOT					2 709,00			-2 709,00
TOIMINTAKULUT	-219,47	-7 672,64		-7 672,64	-15 670,18	204,2	7 040,0	7 997,54
TOIMINTAKATE	-219,47	-7 672,64		-7 672,64	-12 961,18	168,9	5 805,7	5 288,54
: mistä ulkoinen	-219,47	-7 672,64		-7 672,64	-12 961,18	164,8	5 805,7	4 969,89
TILIKAUDEN TULOS	-219,47	-7 672,64		-7 672,64	-12 961,18	168,9	5 805,7	5 288,54

Kunnanvaltuustolla on kokonaisvastuu koko kuntakonsernin toiminnasta, toiminnan strategisesta linjaamisesta ja taloudesta. Valtuusto siis vastaa strategisesta päätöksenteosta ja tavoitteiden asettamisesta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Valtuusto päättää kunnan hallinnosta, kehittämis- ja palvelustrategioista ja seuraa niiden toteutumista. Valtuusto siis myös arvioi ja seuraa kunnan palvelujen tehokkuutta, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Tämä edellyttää, että talousarvioseurannan lisäksi hallintokunnat laativat valtuustolle katsauksia palvelutuotannostaan ja talousarvion toteutumisesta.

Valtuustotyöskentely sujui koronavuonna, osittain hybridikokouksilla, varsin hyvin. Puolivuotiskatsauksen lisäksi järjestettiin valtuustoseminaareja ja iltakouluja ajankohtaisista asioista, joissa arvioitiin myös talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2018–2020 toteutumista.

Valtuuston tehtävä on kuntalain 14 §:n mukainen päätöksenteko. Valtuusto alitti talousarvion. Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2021 aikana 5 kertaa.

Koronapandemia aiheutti jonkin verran haasteita kokous- ja seminaarijärjestelyihin, mutta niistä selvitettiin kunnialla ja ilman tartuntoja.

KUNNANVALTUUSTO	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13111 Kunnanvaltuusto								
TOIMINTAKULUT	-21 822,00	-23 750,00		-23 750,00	-23 609,84	99,4	8,2	-140,16
TOIMINTAKATE	-21 822,00	-23 750,00		-23 750,00	-23 609,84	99,4	8,2	-140,16
: mistä ulkoinen	-21 822,00	-23 750,00		-23 750,00	-23 609,84	99,4	8,2	-140,16
TILIKAUDEN TULOS	-21 822,00	-23 750,00		-23 750,00	-23 609,84	99,4	8,2	-140,16

Tarkastuslautakunta on valmistellut valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioinut, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana 9 kertaa ja se on alittanut talousarvionsa (ks. seuraava taulukko).

Tilintarkastuksesta on vastannut BDO Audiator Oy/vastuunalainen tilintarkastaja KHT, JHTT Tiina Mikkonen-Bränkär.

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
1312 Tarkastuslautakunta								
TOIMINTAKULUT	-18 195,34	-20 840,52		-20 840,52	-16 559,10	79,5	-9,0	-4 281,42
TOIMINTAKATE	-18 195,34	-20 840,52		-20 840,52	-16 559,10	79,5	-9,0	-4 281,42
: mistä ulkoinen	-18 195,34	-20 840,52		-20 840,52	-16 559,10	79,5	-9,0	-4 281,42
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-18 195,34	-20 840,52		-20 840,52	-16 559,10	79,5	-9,0	-4 281,42
Vyörytyserät, Tulot	2 300,55				2 205,37	X	-4,1	-2 205,37
TILIKAUDEN TULOS	-15 894,79	-20 840,52		-20 840,52	-14 353,73	68,9	-9,7	-6 486,79

Kunnanhallituksen alainen toiminta

Kunnanhallituksen toiminnalliset tavoitteet ovat seuraavat:

1. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta. Erityisesti huomioidaan kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen hallinnon ja taloudenhoidon valvonta.
2. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen ja eri yhteisöihin valittujen kunnan edustajien välistä informaatiota ja tiedonkulkua parannetaan.
3. Kainuun maakunnalle siirtyvien toimintojen ja kustannusvaikutusten selvittyä kunta valmistelee suunnitelman peruskunnalle jäävien tehtävien hoitamisesta ja talouden tasapainottamisesta.
4. Kunnanhallitus valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat ja panee valtuuston päätökset täytäntöön, lukuun ottamatta tarkastuslautakunnalle kuuluvia asioita.
5. Talouden tasapainottamiseksi tehtyjen päätösten toteutumista seurataan ja näistä poikkeamisiin puututaan.
6. Palvelutuotannon kehittämistä ja niihin liittyviä projekteja valvotaan ja tarvittavia kehittämishankkeita käynnistetään. Hallintoa johtaessaan kunnanhallitus valvoo ja yhteen sovittaa myös muiden toimielinten ja viranhaltijoiden toimintaa.
7. Kunnan työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa edistäviä projekteja valvotaan. Projektit raportoivat toiminnastaan kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa. Kunta osallistuu määrärahojen puitteissa projekteihin, joista on katsottava olevan kunnalle hyötyä.
8. Kunnanhallitus myös valvoo kunnan etuja jäsenyhteisöissä ja kunnan tytäryhtiöissä.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen kunnanhallituksen osalta

Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2021 aikana 14 kertaa. Kokoukset on järjestetty väljästi ns. hybridikokouksina, joihin osa jäsenistä on osallistunut etänä. Kunnanhallitus on antanut lausuntoja, tehnyt esityksiä ja päätöksiä sekä pannut päätöksiä toimeen kaikilla edellä mainituilla tavoitealueilla. Hallitus ja sitä palveleva hallinto ovat onnistuneet perustehtävässään hyvin. Myös taloudelliset tavoitteet, jotka ovat kunnanhallituksen vastuulla, on saavutettu talousarvioon verrattuna omalta osalta hyvin, vaikka sotien alijäämän takia ei talousarviossa pysytkään (ks. seuraavat taulukot). Ylemmässä taulukossa on kuvattu hallituksen kokonaisbudjetti ja alemmassa kuntayhtymiin liittyvät ostopalvelut sekä muutamat pienet erilliserät kuten nuorisovaltuusto, vanhus ja vammaisneuvosto sekä joukkoliikenne (ks. luku 4.7, tilikartta).

Kunnanhallitukselle määritellyt palvelut on pystytty tuottamaan ja hallitus on vuoden 2021 aikana jatkanut talouden tasapainottamista, ohjelman mukaan.

Kunnanhallitus	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jalk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
1313 Kunnanhallitus	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTA TUOTOT	116 595,95	252 142,00		252 142,00	231 231,11	91,7	98,3	20 910,89
TOIMINTAKULUT	-14 276 986,70	-13 669 222,83		-13 669 222,83	-14 609 291,27	106,9	2,3	940 068,44
TOIMINTAKATE	-14 160 390,75	-13 417 080,83		-13 417 080,83	-14 378 060,16	107,2	1,5	960 979,33
: mistä ulkoinen	-14 052 063,03	-13 417 080,83		-13 319 490,83	-14 267 648,18	107,1	1,5	948 157,35
POISTOT	-9 979,43	-9 592,97		-9 592,97	-19 129,70	199,4	91,7	9 536,73
Tilikauden tulos ilman vyör.erää	-14 170 370,18	-13 426 673,80		-13 426 673,80	-14 397 189,86	107,2	1,6	970 516,06
Vyörytyserät, Tulot	28 565,53				39 408,97	X	38,0	-39 408,97
Vyörytyserät, Menot	-3 503,74				-5 207,31	X	48,6	5 207,31
TILIKAUDEN TULOS	-14 145 308,39	-13 426 673,80		-13 426 673,80	-14 362 988,20	107,0	1,5	936 314,40

Kunnanhallitus	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jalk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
13131 Kunnanhallitus	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTA TUOTOT	1 486,37	150,00		150,00	2 793,40	1 862,3	87,9	-2 643,40
TOIMINTAKULUT	-13 154 409,28	-12 348 364,99		-12 348 364,99	-13 414 272,11	108,6	2,0	1 065 907,12
TOIMINTAKATE	-13 152 922,91	-12 348 214,99		-12 348 214,99	-13 411 478,71	108,6	2,0	1 063 263,72
: mistä ulkoinen	-13 114 289,16	-12 313 684,99		-12 313 684,99	-13 372 333,81	108,6	2,0	1 058 648,82
POISTOT	-9 979,43	-9 592,97		-9 592,97	-19 129,70	199,4	91,7	9 536,73
Tilikauden tulos ilman vyör.erää	-13 162 902,34	-12 357 807,96		-12 357 807,96	-13 430 608,41	108,7	2,0	1 072 800,45
Vyörytyserät, Tulot	24 796,80				21 692,05	X	-12,5	-21 692,05
TILIKAUDEN TULOS	-13 138 105,54	-12 357 807,96		-12 357 807,96	-13 408 916,36	108,5	2,1	1 051 108,40

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen kunnan keskushallinnossa

Hallintopalvelut

2.3.2 Hallintopalvelut

Perustehtävä

Hallintopalvelut tuottaa kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle päätöksenteon valmisteluun ja toimenpanoon kuuluvat yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut. Hallintopalvelut tukee myönteisen kuntakuvan vahvistamista, joka perustuu aktiiviseen viestintään ja vuorovaikutukseen. Tietohallinnosta, asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista vastaa hallintopalvelut. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut hankitaan Kainuun sote -kuntayhtymältä ja ICT-palvelut Atealta ostopalveluina.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023

Hallintopalveluissa kiinnitetään erityistä huomiota hyvään asiakaspalveluun, työn laatuun ja toimivaan ja työkykyä edistävä työyhteisöön. Hallinnolliset koko konsernia koskevat ohjeet jalkautetaan tiimi- ja yksilötasolle ja sähköisiä palveluita otetaan käyttöön

kaikilla toimialoilla. Hallintopalvelut tukee talouden tasapainottamisessa, tavoitteena on pitää oma toiminta koko ajan tasapainossa ja tukea kaikin keinoin koko konsernin talouden tasapainon saavuttamista mahdollisimman nopeasti.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 2021	Mittarit	Toteutuminen
Talousarvion ja tilinpäätöksen rakenteita ja ulkoasua selkeytetään vastaamaan toisiaan. Tavoitteiden määrittelyyn ja niiden mittaamiseen luodaan yhtenäiset käytännöt kaikille toimialoille.	Talousarvio- ja tilinpäätös-dokumentit ovat yhtenevät.	Talousarvion rakenteeseen ja erityisesti tavoiteasetantaan kiinnitettiin huomiota. Tässä toimintakertomuksessa tavoitteita pyritään peilaamaan aiempaa selkeämmin asetettuihin tavoitteisiin.
Kuntien välistä yhteistyötä lisätään ja palveluja tuotetaan yhdessä eri tahojen kanssa huomioiden kokonaistaloudellisuus.	Tehtävien kartoitus ja mahdollisten uusien palvelusopimusten määrä.	Uusi avaus teknisten toimialojen yhteistyön tiivistämisestä Ylä-Kainuun alueella ja Ristijärven sekä Paltamon kanssa on tehty vuoden 2021 aikana.
Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen päätöksenteko ohjaa kunnan kehittämistä strategian mukaisesti.	Päätösten ennakkovaikutusten arviointi otetaan käyttöön.	Päätösten ennakkollista vaikutusten arviointia ei ole otettu käyttöön; asian valmistelu on aloitettu.
Asiakaspalvelua sähköistetään ja tarjotaan monikanavaisia palveluita kuntalaisille, mökkiläisille ja matkailijoille.	Internetin kehittäminen, sähköisten lomakkeiden ja sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto.	Kunnan verkkosivuja kehitettiin saavutettavammiksi ja intranet otettiin käyttöön. Muu sähköinen asiointi ei ole edistynyt suunnittelu-kaudella.
Kuntalaisten osallisuus ja ulkoinen viestintä otetaan keskeiseksi kehittämiskohteeksi.	Viestintäsuunnitelman toimeenpano ja viestintävastavaan nimeäminen.	Verkkosivuja kehitettiin, digitaaliseen viestintään saatiin koulutusta kaikille viestintään osallistuvilla. Viestintäsuunnitelma ei edennyt kaikin osin.

Tavoitteiden toteutuminen ja resurssit

Kunnan hallinto-, henkilöstö- ja elinvoimapalvelut on tuottanut vuoden aikana vaaditut valmistelu- ja suunnitteluprosessit sekä huolehtinut päätösten täytäntöönpanosta neljän vakituisen henkilön (kunnanjohtaja, kehityspäällikkö, kaksi toimistosihteerä) ja yhden määräaikaisen henkilön (hallintosuunnittelija, maaliskuu 2021 alkaen) voimin. Hallintopäällikön virka on ollut täyttämättä. Hallinto- ja elinvoimapalveluissa työskentelevät lisäksi usean kunnan yhteinen aluearkkitehti sekä loppuvuodesta 2021 alkaen osa-aikainen hankesuunnittelija (tuulivoimayleiskaava, ulkopuolinen rahoitus, YM).

Hallinnon menot muodostavat suhteellisen pienen osuuden kunnanhallituksen kokonaismenoista. Hallintopalveluiden palkkakulut alittivat jonkin verran talousarvion. Vastaavasti ICT -palvelujen ostot, tietoliikennepalvelut ja leasing -kustannukset ylittivät merkittävästi suunnitellun. Suunnittelutilanteessa näiden kustannusten määrän sekä niiden vyörytyksen eri tulosyksiköille arviointi oli haasteellista mm. uuden ICT-palveluiden toimittajan (Atea) vuoksi. Kokonaisuudessaan hallintopalvelut ylitti talousarvion n. 7500 eurolla.

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13132 Hallintopalvelut								
TOIMINTATUOTOT	8 257,22	3 000,00		3 000,00	6 307,85	210,3	-23,6	-3 307,85
TOIMINTAKULUT	-272 634,91	-325 375,45		-325 375,45	-353 740,08	108,7	29,7	28 364,63
TOIMINTAKATE	-264 377,69	-322 375,45		-322 375,45	-347 432,23	107,8	31,4	25 056,78
: mistä ulkoinen	-223 382,30	-284 765,45		-284 765,45	-305 407,20	107,8	36,7	20 641,75
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-264 377,69	-322 375,45		-322 375,45	-347 432,23	107,8	31,4	25 056,78
Vyörytyserät, Tulot	3 551,74				17 488,04		392,4	-17 488,04
TILIKAUDEN TULOS	-260 825,95	-322 375,45		-322 375,45	-329 944,19	102,3	26,5	7 568,74

Henkilöstöpalvelut

Perustehtävä:

Henkilöstöpalvelut sisältää yhteistyötoimikunnan, työsuojelun ja työkykyä ylläpitävän toiminnan, työterveyshuollon, eläkevastuista laskutettavat KueL-maksu-osuudet sekä eläkevastuut vanhoista ja siirtyneistä palvelussuhteista.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

Henkilöstöpalveluiden tavoitteena on suunnitelmallinen henkilöstön työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen sekä osaamisen vahvistaminen. Työssä viihtymistä ja jaksamista tuetaan kannustavalla esimiestyöllä. Erittäin laajan ja vaativan tehtäväkentän työnjakoa on kehitettävä systemaattisesti ja erityisesti esimiesten vastuuta asioiden valmistelussa ja hoidossa on lisättävä. Henkilöstöohjelmassa 2021–2023 on ja henkilöstöjohtamista koskeva ohjeistus sekä yksityiskohtaiset tavoitteet ja mittarit. Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Kouluverkon supistaminen ja uuden päiväkodin rakentaminen tulevat vähentämään henkilöstöresurssitarpeita, kun määräaikaiset työsuhteet loppuvat ja ryhmäpäivähoito loppuu. Kevan eläköitymisennusteen mukaan henkilöstöstä jää vuoteen 2023 mennessä vanhuuseläkkeelle 2-3 henkilöä.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.4.2020 ja sopimuskausi kestää kaikissa kunta-alan sopimuksissa 28.2.2022 saakka.

Osaamisen kehittäminen ja johtaminen

Henkilöstöohjelma 2021–2024 otettiin käyttöön syksyllä 2021 henkilöstötyön vahvistamiseksi. Sen keskeisiä alueita ovat osaamisen, tehtäväkuvien ja palkkauksen, työhyvinvoinnin sekä esimiestyön kehittäminen. Etätö ja joustotyöaika ovat niihin liittyvän ohjeen mukaisesti käytössä. Koronapandemian aikana olivat voimassa valtakunnalliset etätösuositukset, joita toteutettiin myös Hyrynsalmen kunnassa niissä tehtävissä, joihin etätö soveltui.

Vähenevät resurssit, laajenevat työtehtävät ja toimintaympäristön muutokset edellyttävät ammattitaitoista ja osaavaa henkilöstöä. Hyrynsalmen kunta kannustaa niin henkilöstöä kuin luottamushenkilöitäkin koulutukseen, mutta myös omatoimiseen osaamisen kehittämiseen. Koulutussuunnitelma valmistui syksyllä 2021. Koulutuksiin (sisältäen opintovapaat) käytettiin 295 päivää, jonkin verran edellisvuotta enemmän. Koulutukset toteutuivat pandemiatilanteen vuoksi pääosin etäkoulutuksina. Uutena kouluttautumistyökaluna hankittiin syyskuusta 2021 alkaen Hallintoakatemia koulutuslisenssi, jolla henkilöstö ja luottamushenkilöt voivat osallistua rajoittamattomaan määrään järjestäjän verkkokoulutuksia. Lisenssin toivotaan lisäävän ja monipuolistavan kouluttautumista; etäosallistuminen on helppoa, eikä erillisten koulutusten hyötyä suhteessa kustannuksiin tarvitse arvioida erikseen, kun kaikki sisältyy samaan lisenssimaksuun. Lisenssin käy-

töstä ei ole vielä olemassa seurantatietoa. Hallintoakatemian koulutusten lisäksi osallistuttiin kunkin ammattialan omiin koulutuksiin ja yleisiin tietojärjestelmien käyttöön liittyviin koulutuksiin. Digitaalisesta viestinnästä järjestettiin erillistä koulusta johtoryhmälle ja viestinnän toteutukseen osallistuville henkilöille.

Johtoryhmä kokoontui säännöllisesti noin kolmen viikon välein. Lisäksi laajennettu johtoryhmä kokoontui muutamia kertoja koronatoimien vuoksi. Johtoryhmän johdolla on päivitetty kuntakonsernin evakuointisuunnitelma ja valmiussuunnitelman päivitys aloitettiin vuoden 2021 lopulla.

Terveydellinen toimintakyky ja hyvinvointi

Hyrnsalmen kunnan työsuojelun toimintaohjelma 2020–2021 otettiin käyttöön vuonna 2020. Siinä määritellään työsuojelun tavoitteet, vastuut ja toimivalta sekä työsuojelun yhteistoiminnan järjestäminen. Ohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain työsuojelutoimikunnassa sekä tulosalueittain yhteistyössä työsuojelutiimin kanssa.

Keväällä 2021 toteutettiin henkilöstökyselyt työterveyshuollon palveluista sekä työhyvinvoinnista. Kyselyiden tulosten perusteella toimintaa pyrittiin kehittämään mm. esittelemällä työterveyshuollon toimintaa ja etälääkäripalveluita henkilöstötilaisuudessa ja lisäämällä niistä tiedottamista uuden Intranetin kautta sekä varaamalla kunnantalolta tila ja laitteet henkilöstön etälääkäriasiointia varten. Kunta myös sitoutui Kainuun kuntien yhteiseen työhyvinvointi- ja esimiestyön kehittämishankkeeseen, joka käynnistyy vuonna 2022.

Henkilöstö voi käyttää virkistysiltapäivään 20 €/hlö kahdesti vuodessa tai 40 €/hlö kerran vuodessa yhdessä oman osaston kanssa. Hallinto- ja elinvoimapalveluissa toteutui yksi virkistysiltapäivä, teknisissä palveluissa ja sivistyspalveluissa kaksi virkistysiltapäivää.

Palkkaus ja henkilöstökustannukset

Hyrnsalmen kunnassa otettiin 1.1.2020 käyttöön tehtävän vaativuuden arviointiin (TVA) perustuva palkkaus, jonka arviointiosuus toteutettiin 2019 (Tekniset ja KVTES, OVTES on otettu käyttöön jo aiemmin). Tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti viranhaltijan/työntekijän tehtävien vaativuus vaadittavan osaamisen, työn vaikutusten ja vastuun, yhteistyötaitojen sekä työolosuhteiden näkökulmasta. Lisäksi tehtävien vaativuuden arvioinnissa huomioon otettavia seikkoja ovat koulutus, lisätehtävä ja –vastuu sekä esimiesasema. TVA –prosessin tuloksena laadittiin palkkaohjelma v. 2020–2021. Periaatteena on, että olemassa olevia palkkoja ei lasketa, vaan korotetaan palkkoja, jotka eroavat laskennallisesti tehtäväkohtaisesta palkasta. Molempien vuosien palkkasumman korotus on 978,82 €/kk (11 685,84 €/v) ilman sivukuluja ja johtoryhmän palkkoja. Jakoperusteena on ollut, että jokaiselle korjataan palkkoja tasapuolisuutta ja yhdenvertaisuutta noudattaen. Palkkaero on siten jaettu tasan kahdelle vuodelle.

Kunta-alan sopimukseen 2020–2021 sisältyi paikallinen järjestelyerä 1.4.2021 alkaen. Järjestelyerän suuruus oli 0,8 % kunkin sopimusalan palkkojen yhteissummasta. Järjestelyerä kohdennettiin sopimusalaakohtaiset jakosuositukset, työntekijäjärjestöjen esitykset ja tasapuolisuus huomioiden. Samalla pyrittiin aiemman päätöksen mukaisesti kohdentamaan järjestelyerää palkkoihin, joissa on suurin ero tehtäväkohtaiseen palkkaan.

Järjestelyerän jaon jälkeen kunnanhallitus ei tehnyt päätöstä TVA-prosessin mukaisista palkkojen korotuksista vuodelle 2021, vaan prosessi päätettiin käynnistää uudelleen. Järjestelyerän lisäksi siihen vaikuttivat työolosuhteiden ja toimintaympäristön nopea muuttuminen, uusien tehtävien tai virkojen perustaminen ja henkilövalinnat sekä se, että

aiempi prosessi jäi, kunnanhallituksen suosituksesta, johtoryhmän osalta jatkoselvitte-
lyyn. TVA-ryhmä jatkaa prosessia vuoden 2022 puolella; erityisenä painopisteenä on
ratkaista tuntipalkkaisten ja erityistä selvitystä pyytäneiden palkka-asiat.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 2021	Mittarit	Toteutuminen
Esimiehiä kannustetaan ja oh- jeistetaan ottamaan puheeksi henkilöstön välisiä ristiriitatilan- teita. Jokaisen työntekijän vel- vollisuus on kertoa esimiehelle työyhteisössä ilmenevistä eri- mielisyyksistä.	Ulkopuolisten sovittelijoi- den pitämiä työyhte- sösovitteluja ei käytetä, vaan ristiriitatilanteet voi- daan ratkaista lähtökohtai- sesti itsenäisesti.	Työyhteisösovitteluja ei käytetty. Merkittäviä ristirii- tatilanteita ei ilmennyt tai ne on soviteltu itseohjautu- vasti.
Uudet henkilöstön ja luottamus- henkilöiden muistamisohjeet otetaan käyttöön 1.1.2021. Henkilöstöä kannustetaan pitä- mään virkistysiltapäivä keväällä ja syksyllä. ePassin arvoa korot- etaan 100 euroon ja sitä voi käyttää kulttuuri- ja liikuntapal- veluiden lisäksi hyvinvointipal- veluihin.	ePassin käyttö-% virkistysiltapäivään osallis- tuneiden määrä	Uudet muistamisohjeet otettiin käyttöön. e-passin käyttö ei täysi- määräistä: käyttökertoja oli 62 kpl, yhteensä 3121,47 €. Virkistysiltapäivät toteutui- vat: hallinto 1 kpl, tekniset ja sivistyspalvelut 2 kpl. Osallistuminen: hallinto 100 %, muuten kattavaa, teknisissä palveluissa kai- kissa tehtävissä osallistu- minen ei onnistunut.
Koulutussuunnitelma päivite- tään vuosittain ja sen tavoit- teena on ylläpitää henkilöstön ammattitaitoa ja kehittää osaa- mista myös uusilla tehtäväalu- eilla. Koulutustarpeet käydään vuosittain jokaisen työntekijän kanssa kehityskeskustelun yh- teydessä.	kehityskeskusteluiden to- teuma koulutussuunnitelma/toteu- tuneet koulutukset	Kehityskeskustelut käy- dään alkuvuodesta 2022; - hallinto- ja elinvoimapaal- veluissa toteutuivat 100 % tammikuussa, - sivistys- ja teknisissä pal- veluissa kevättalven ai- kana Koulutussuunnitelma päivi- tettiin ja se toteutui pää- osin.
Yhteistyötoimikunta ja työsuojelutoimikunta kokoontuvat säännöllisesti. Työsuojelua ohjaa lakien lisäksi myös työsuojelun toimintaohjelma, joka päivitetään joka toinen vuosi. Nykyinen toimintaohjelma on hyväksytty vuosille 2020–2021.	toimielinten kokousten määrä työsuojelun toimintaohjelman toteutuminen vuosikelloseuranta	Kokoukset: - yhteistyötoimikunta: 3 - työsuojelutoimikunta: 1 Työsuojelun toimintaohjelmaa noudatettiin, vuosille 2020–2021 kirjatut painopistealueet toteutuivat.

		Työsuojeluvaltuutetut kaudelle 2021–2025 valittiin loppuvuodesta.
Hyrnsalmen kunnan lakisääteiset työterveyshuollon palvelut ostetaan Kainuunmeren työterveys Oy:ltä. Yhteistyötä työterveyden kanssa tiivistetään ja sairauspoissaoloihin pyritään etsimään ratkaisuja myös työnantajan aktiivisella toiminnalla.	Seuranta, reklamaatio ja yhteiset kehittämispalaverit	Työterveyspalveluista järjestettiin kysely, jonka perusteella tiedottamista työterveyspalveluista lisättiin: tilaisuus henkilöstölle joulukuussa + tiedot Intrassa. Kunnantalolle perustettiin etälääkäripiste helpottamaan etälääkäriasiointia. Työtehtäviä pyrittiin järjestelemään terveydelliset tekijät huomioiden.
Sisäinen tiedottaminen: Henkilöstölle lähetetään säännöllisesti sähköpostitse tiedotteita ajankohtaisista ja tulevista asioista. Henkilöstöinfoja pidetään tarvittaessa ja jokainen tiimi pitää omia tiimipalavereita.	intranetin käyttöönotto henkilöstötiedotteiden määrä henkilöstöinfojen ja tiimipalavereiden määrä	Intranetin käyttöönotto viivästyi, mutta saatiin käyttöön joulukuussa. Henkilöstötiedotteita lähetettiin 7 kpl + 2 kpl kyselyjä Henkilöstöinfoja järjestettiin 1 kerran työterveyshuollon palveluista. Tiimipalavereja on pidetty kaikissa osastoissa/yksiköissä, käytännöt ja tiheys vaihtelevat toiminnoittain. Koronatiedotteita on jaettu tarpeen mukaan, vähintään viikoittain, välillä jopa päivittäin.

Henkilöstöpalvelut alitti selvästi budjettinsa.

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1-12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13133 Henkilöstöpalvelut								
TOIMINTA TUOTOT	9 498,96	15 000,00		15 000,00	1 256,51	8,4	-86,8	13 743,49
TOIMINTAKULUT	-307 176,09	-327 728,37		-327 728,37	-274 448,13	83,7	-10,7	-53 280,24
TOIMINTAKATE	-297 677,13	-312 728,37		-312 728,37	-273 191,62	87,4	-8,2	-39 536,75
: mistä ulkoinen	-292 789,73	-308 388,37		-308 388,37	-267 856,72	86,9	-8,5	-40 531,65
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-297 677,13	-312 728,37		-312 728,37	-273 191,62	87,4	-8,2	-39 536,75
Vyörytysserät, Tulot	216,99				228,88		5,5	-228,88
TILIKAUDEN TULOS	-297 460,14	-312 728,37		-312 728,37	-272 962,74	87,3	-8,2	-39 765,63

Elinkeinotoimen tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Elinkeino- ja matkailutoimessa pyrittiin toteuttamaan vuoden 2021 aikana kunnan talousarvion strategisia tavoitteita ja toiminnallisia tavoitteita (elinkeinostrategia).

Strategisena tavoitteena on ollut tukea Ukkohallan kehittymistä ja turvata maa- ja metsätalouden ja teollisuuden nykyiset työpaikat ja matkailun tulotavoitteena on ollut 9–10 miljoonaa euroa vuodelle 2023, pitää sisällään myös rakentamisen. Matkailun työllisyystavoitteena vuodelle 2023 on ollut 50–60 henkilötyövuotta. Strategisissa tavoitteissa onnistuttiin osittain ja toteuma vuodelle 2023 on edelleen mahdollinen. Strategisena tavoitteena oli myös kasvattaa vuodepaikkojen lukumäärää 150–200 vuodepaikalla vuoteen 2023 mennessä. Vuodepaikkojen lukumäärä kasvoi kymmenellä ja alueelle rakennettiin yksi majoituspalvelurakennus. Koronaepidemia vaikutti matkailun kehittämiseen.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut myötävaikuttaa, että yritysten liikevaihto ja työpaikat säilyisivät mm. Hanketoiminnalla. Tavoitteen oli kasvattaa tai säilyttää vuodepaikkojen lukumäärä. Tässä tavoitteessa onnistuttiin. Toiminnallisena tavoitteena oli turvata myös Suopotkupallon MM-Kisojen järjestäminen, mikäli se olisi mahdollista koronaepidemian vuoksi. Tässä tavoitteessa onnistuttiin.

Yritysneuvontaa hoidettiin vuoden 2021 aikana osittain eri hankkeiden avulla. Hyrynsalmen kunta hallinnoi kahta yritysryhmähanketta ja kunnan omana hankkeena toteutettiin reitistöjen digi-hanke. Vuoden 2021 heinäkuussa ei koronan takia järjestetty Suopotkupallon MM-kisoja Vuorisuolla.

Matkailu- ja elinkeinopalvelut tuotti (möi) toimitusjohtajapalvelut Kiinteistö Oy Ahmahaka Oy:lle ja Kiinteistö Oy Hyrynsalmen Virastotalolle.

Elinkeino- ja matkailupuolen tilikauden tulos parani 37 484,46 eurolla verrattuna talousarvioon.

Aluekehitysrahojen tilikauden tulos parani verrattuna talousarvioon 14 767,81 eurolla

Tilikausien menot eivät ole suoraan verrannollisia keskenään johtuen hankkeiden kirjauksikäytännöistä. Esimerkiksi Kv-yritysryhmähankkeelle tulevia avustuksia (50 811,08) ei ollut kirjattu tuloksi tilikaudelle 2020 vaan tulot oli käsitelty maksuperusteisesti. Tulot näkyvät nyt vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1-12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
13134 Elinkeino- ja matkailu	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	84 031,14	218 992,00		218 992,00	199 080,75	90,9	136,9	19 911,25
TOIMINTAKULUT	-244 557,23	-348 459,46		-348 459,46	-289 629,47	83,1	18,4	-58 829,99
TOIMINTAKATE	-160 526,09	-129 467,46		-129 467,46	-90 548,72	69,9	-43,6	-38 918,74
: mistä ulkoinen	-152 884,94	-122 957,46		-122 957,46	-76 064,68	61,9	-50,2	-46 892,78
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-160 526,09	-129 467,46		-129 467,46	-90 548,72	69,9	-43,6	-38 918,74
Vyörytyserät, Menot	-1 071,02				-1 434,28	X	33,9	1 434,28
TILIKAUDEN TULOS	-161 597,11	-129 467,46		-129 467,46	-91 983,00	71,0	-43,1	-37 484,46

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1-12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
13135 Aluekehitysraha	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT					7 106,89	X	X	-7 106,89
TOIMINTAKULUT	-31 265,27	-40 010,00		-40 010,00	-32 349,08	80,9	3,5	-7 660,92
TOIMINTAKATE	-31 265,27	-40 010,00		-40 010,00	-25 242,19	63,1	-19,3	-14 767,81
: mistä ulkoinen	-31 265,27	-40 010,00		-40 010,00	-32 349,08	80,9	3,5	-7 660,92
TILIKAUDEN TULOS	-31 265,27	-40 010,00		-40 010,00	-25 242,19	63,1	-19,3	-14 767,81

Työllistäminen

Perustehtävät

Hyrnsalmen kunta on alueen suurin työnantaja, jonka lakisääteinen velvoite on huolehtia myös työllisyyden hoidosta. Työllisyysneuvoston palvelut ostetaan sopimusperusteisesti Paltamon kunnalta. Resurssit on jaettu Paltamon ja Ristijärven kanssa.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023

Työllisyyden kuntakokeilu, jossa myös Hyrnsalmi on mukana, toteutetaan 1.1.2021–30.6.2023. Kokeilun aikana pyritään tiiviiseen kunta- ja maakuntayhteistyöhön sekä valmistautumaan tulevaan valtakunnalliseen TE-hallinnon kokonaisuudistukseen. Ristijärven 4H-yhdistys ylläpitää *Kiehimän* kierrätysmyymälää, joka on siirtynyt entisen lukion tiloihin. Yhdistys tarjoaa työkokeilu- ja työpajatoimintaa sekä palkkaa velvoitetyöllistettäviä. Työpajatoimintaa ostetaan lisäksi Suomussalmen kunnalta. Työllistämisen kustannuksia pyritään alentamaan koko suunnittelukauden ajan erityisesti Kelalle maksettavan työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi.

Työllisyys

Hyrnsalmella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2021 12,1 %, kun se vuotta aiemmin oli 15,3 %. Työttömien määrä väheni edellisen vuoden lopun 127 henkilöstä 100 henkilöön. Alle 25-vuotiaiden osuus työttömistä oli koko vuonna keskimäärin 7 henkilöä. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2021 10,5 %. (Lähteet: TEM Työllisyyskatsaus 12/2021, TEM tiedot kunnittain keskimäärin vuonna 2021.)

Työllisyyden kuntakokeilu ja TE-palveluiden siirto kuntien järjestämisvastuulle

Hyrnsalmen kunta on mukana valtakunnallisessa työllisyyden kuntakokeilussa, osana Kainuun kuntakokeilua. Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021. Kuntakokeilujen myötä tietyt TE-hallinnon tehtävät siirtyivät TE-palveluista kuntien vastuulle. Työllisyyden kuntakokeiluja ohjaa oma lainsäädäntönsä. Kuntakokeilujen myötä kuntien vastuulle siirtyi kaikki kokeilukunnissa asuvat työttömänä tai työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiosidonnaiseen päivärahaan, kaikki työttömänä tai työvoimapalveluiden piirissä olevat alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä maahanmuuttajat. Paltamon kuntakokeilutoimiston asiakkaana on keskimäärin noin 240–270 henkilöä, joista hyrnsalmelaisia on noin kolmasosa.

Vuoden 2021 lopulla käynnistyi valtakunnallinen sekä alueellinen valmistautuminen TE-palvelujen pysyvään siirtoon kuntien järjestämisvastuulle. Tämän hetken suunnitelmien mukaan TE-palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2024 loppuun mennessä ja työllisyyden kuntakokeiluja ja niitä koskevaa lainsäädäntöä on määrä jatkaa siihen sakka.

Sopimusperusteinen työllisyyden hoito

Hyrnsalmen kunnan työllisyyspalvelut on vuoden 2018 alusta alkaen tuottanut sopimusperusteisesti Paltamon kunta, joka tuottaa työllisyyspalvelut myös Ristijärven kunnalle sekä eläke- ja kuntoutusselvittelyt myös Puolangan kunnalle. Paltamon kunta hoitaa sopimusperusteisesti myös työllisyyden kuntakokeilun viranomaistehtävät Paltamon, Hyrnsalmen ja Ristijärven osalta. Kuntouttavan työtoiminnan palveluita on hankittu ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Myös etsivän nuoristyön palvelut ostetaan Suomussalmen kunnalta.

Paltamon työllisyyspalveluissa asiakkaita palvelee kolme työllisyysohjaajaa sekä yksi palveluohjaaja. Työllisyyspalvelujen keskeisiä toimintoja ovat:

- työllisyydenhoidon koordinointi ja verkostoyhteistyö sidosryhmien kanssa, jonka myötä työttömien työnhakijoiden ohjaaminen tarkoituksenmukaisten palvelujen piiriin
- työllisyyden edistäminen ja kehittämistoimenpiteiden suunnittelu, valmistelu, ko-keileminen ja tuottaminen yhteistyökumppaneiden kanssa
- työttömien eläke- ja kuntoutusedellytysten selvittely ja neuvonta
- työllisyyden edistämisen hankkeet
- palkkatuki- ja velvoitetyöllistettävien sopimuksiin ja rahoitushakemuksiin liittyvät käytännön tehtävät sekä yhteistyö kuntaan ja TE-toimistoon päin

Hyrnsalmen työllisyyspalveluiden asiakasmäärät olivat:

- kuukausittain 77–95 henkilöä
- eläke- ja kuntoutusedellytysten selvittelyssä 8 henkilöä, joista 1 sai eläkepäätök- sen
- 2 sairauspäivärahapäätöstä
- etsivä nuoristyö: palvelut ostetaan Suomussalmen kunnalta. Asiakasmääriä ei tiedossa; asiakasmäärät esitetään ko. kuntien yhteisenä lukuna asiakkaiden identiteetin suojelemiseksi.
- kuntouttava työtoiminta: Suomussalmen työpajatoiminnassa 3 henkilöä
- Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 137 784 euroa ylittäen talousarvion n. 18 000 eurolla. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 23 500 euroa. Työmarkkinatukilistalla on mukana myös omaehtoisesti opiskelevia, osa-aikatyössä olevia sekä määrä- aikaisen koronalainsäädännön mahdollistamana myös yrittäjiä, joilla on työmark- kinatukioikeus. Alkuvuoden henkilöresurssipula Paltamon työllisyyspalveluissa vaikutti osaltaan asiakkaiden ohjaukseen.

Kesätyö

Kesällä 2021 käytössä oli edelliskesän tapaan nuorten kesätyöseteli. Hyrnsalmen kunta myönsi setelin kaikille peruskoulun 9-luokkalaisille sekä vuoden 2020 aikana 17 vuotta täyttävälle ja sitä vanhemmille Hyrnsalmella kirjoilla oleville opiskelijoille. Toimintakerto- musvuonna kesätyöseteliä ei myönnetty peruskoulun 8-luokan päättävälle. Kesätyösete- lin arvo on 270 €/3 viikkoa tai 180 €/2 viikkoa.

Vuonna 2021 kesätyösetelillä on ollut töissä 9-luokkalaisia 8 henkilöä ja toisen asteen opiskelijoita 9 henkilöä.

Hankkeet

Hyrnsalmen kunta oli mukana Metsäkeskuksen hallinnoiman Työvoimaa Kainuun met- siin, Metsärekry-hankkeessa, joka päättyi vuoden 2021 loppuun. Hankkeen tavoitteena oli lisätä tietoa metsäalan työmahdollisuuksista Kainuussa ja edistää työllistymistä. Hankkeessa selvitettiin lisäksi Kainuussa vapaana olevat metsätalouden paikat ja työn- antajien koulutustarpeet, potentiaaliset työntekijät ja yrittäjyydestä kiinnostuneet sekä pyrittiin edistämään ulkomaisen työvoiman hyödyntämistä. Hanke osui hyvään sau- maan, koska toimiala on aktiivinen ja haasteellinen.

Talous

TA2021

Työllisyyden hoidon **resurssit** jakaantuvat pääpiirteittäin seuraavasti:

- palkkatukimäärärahoihin palkattavat	30 000
- kuntaan palkattavat kesätyöntekijät	4 000
- avustukset yrityksille ja yhteisöille kesätyöntekijöistä	5 000
- yty-työn kuntaosuus yhdistykselle	4 000
- Paltamon kunta, ostosopimus	50 000

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja niiden toteutuminen

Tavoite 2021	Mittarit	Toteutuminen
Velvoitetyöllistettäviä palkataan kaikille toimialoille tarpeeseen. Muita työttömiä työllistetään mahdollisuuksien mukaan huomioiden työmarkkinatuen kuntaosuus. Etenkin nuorille tarjotaan työkokeilu-paikkoja.	työllistettävien määrä: - velvoitetyöllistettävät - tukityöllistettävät työmarkkinatuen kuntaosuus pienenee 30 %	Palkkatuella työllistettiin 5 henkilöä, joista 2 velvoitetyöllistettäviä. Työmarkkinatuen kuntaosuutta ei saatu pienene-mään, vaan se kasvoi edellisvuodesta noin 23 500 eurolla. Vaikuttavana tekijänä mm. koronapandemian jatkuminen, työllisyyspalveluiden alkuvuoden resurssipula sekä väliaikaiset lainsäädännön muutokset yrittäjien työmarkkinatukikelpoisuudesta.
Nuorten kesätyöseteli myönnetään 8- ja 9-luokkalaisille sekä toisen asteen opiskelijoille myös yritysten ja yhdistysten palkkakustannuksia varten.	Kesätyöseteleiden määrä/e	Kesätyöseteleitä päädyttiin myöntämään aiemmasta vuodesta poiketen vain 9 luokan päättävälle ja toisen asteen opiskelijoille. Kesätyöseteleitä maksettiin 17 kpl, joista kolme kunnan omiin tehtäviin. Yhteensä setelit 3960 €. Sekä kuntaan palkattujen työntekijöiden määrä/e jäivät budjetoidusta, samoin yrityksille maksettavien kesätyöseteleiden määrä.
Tiivistetään yhteistyötä työllisyyden hoidon osalta yhdistysten kanssa.	kuntakokeilun tulokset yhdistysten palkkaamat työntekijät tai muut työjärjestelyt	Yhdistysyhteistyötä ei juurikaan ollut, koronapandemia heikensi mahdollisuuksia tähän.
Kehitetään työllistämistä edistävää monialaista palvelua pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi (mm. kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu).	hlö/työkokeilut hlö/työpajatoiminta Kuntouttavaa työtoimintaa ostetaan tarvittaessa lisäksi Suomussalmen kunnalta.	Työkokeilussa oli 2 henkilöä. Työpajatoiminnassa oli 3 henkilöä

Työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti talousarvion merkittävästi, noin 18 000 eurolla. Vastaavasti henkilöstökulut alittuivat n. 47 000 eurolla. Velvoitetyöllistettäviä oli arvioitua vähemmän ja muiden työllistämistuella palkattujen määräaikaisten työntekijöiden palkat on kirjattu kunkin tulosyksikön kuluihin. Kokonaisuudessaan työllistäminen alitti talousarvion n. 30 000 eurolla.

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13136 Työllistämisen								
TOIMINTA TUOTOT	12 819,28	15 000,00		15 000,00	14 168,88	94,5	10,5	831,12
TOIMINTAKULUT	-218 894,88	-231 034,56		-231 034,56	-196 901,59	85,2	-10,0	-34 132,97
TOIMINTAKATE	-206 075,60	-216 034,56		-216 034,56	-182 732,71	84,6	-11,3	-33 301,85
: mistä ulkoinen	-196 465,60	-207 354,56		-207 354,56	-172 904,71	83,4	-12,0	-34 449,85
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-206 075,60	-216 034,56		-216 034,56	-182 732,71	84,6	-11,3	-33 301,85
Vyörytyserät, Menot	-1 864,03				-3 070,28	X	64,7	3 070,28
TILIKAUDEN TULOS	-207 939,63	-216 034,56		-216 034,56	-185 802,99	86,0	-10,6	-30 231,57

Maaseututoimi

Kunnanvaltuusto on 21.6.2011 (§ 24) on hyväksynyt yhteistoimintasopimuksen maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä. Sopimus koskee kunnan maaseutuhallintoviranomaiselle säädettyjä tehtäviä ja se sisältää kaikki kunnan maaseutuviranomaiselle säädettyt tehtävät ja palvelut. Maaseutuhallinnon järjestämisestä annetun lain mukainen toiminta Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Ristijärven ja Suomussalmen kunnissa on järjestetty isäntäkuntamallilla, jossa isäntäkuntana toimii Puolangan kunta.

Talousarvion toteutuminen

Yhteistyö sopimuskuntien kesken on sujunut hyvin. Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti.

Jatkossa on syytä pohtia palvelun kehittämistä maakunnalliselta pohjalta, koska maatielojen määrä vähenee ja toimialan luonne muuttuu digitalisaation myötä.

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13140 Maaseututoimi								
TOIMINTA TUOTOT	502,98				516,83	X	2,8	-516,83
TOIMINTAKULUT	-48 049,04	-48 250,00		-48 250,00	-47 950,81	99,4	-0,2	-299,19
TOIMINTAKATE	-47 546,06	-48 250,00		-48 250,00	-47 433,98	98,3	-0,2	-816,02
: mistä ulkoinen	-40 986,03	-42 330,00		-42 330,00	-40 731,98	96,2	-0,6	-1 598,02
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-47 546,06	-48 250,00		-48 250,00	-47 433,98	98,3	-0,2	-816,02
Vyörytyserät, Menot	-568,69				-702,75	X	23,6	702,75
TILIKAUDEN TULOS	-48 114,75	-48 250,00		-48 250,00	-48 136,73	99,8	0,0	-113,27

Sivistyslautakunta

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuutena sivistystoimi onnistui hyvin saavuttamaan toiminnalliset ja erityisesti taloudelliset tavoitteensa (ks. seuraava taulukko).

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
1340 Sivistyslautakunta								
TOIMINTA TUOTOT	144 198,56	111 420,00		111 420,00	214 128,39	192,2	48,5	-102 708,39
TOIMINTAKULUT	-3 567 904,95	-3 868 205,19	-13 111,00	-3 881 316,19	-3 904 984,75	100,6	9,4	23 668,56
TOIMINTAKATE	-3 423 706,39	-3 756 785,19	-13 111,00	-3 769 896,19	-3 690 856,36	97,9	7,8	-79 039,83
: mistä ulkoinen	-2 616 226,58	-2 937 075,19	-13 111,00	-2 950 186,19	-2 846 170,06	96,5	8,8	-104 016,13
POISTOT	-8 393,90	-2 398,75		-2 398,75	-2 432,14	101,4	-71,0	33,39
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-3 432 100,29	-3 759 183,94	-13 111,00	-3 772 294,94	-3 693 288,50	97,9	7,6	-79 006,44
Vyörytyserät, Menot	-19 706,16				-25 401,72		28,9	25 401,72
TILIKAUDEN TULOS	-3 451 806,45	-3 759 183,94	-13 111,00	-3 772 294,94	-3 718 690,22	98,6	7,7	-53 604,72

Hallinto

Perustehtävä:

Sivistystoimen tarkoituksena on turvata ajanmukaiset varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ja mahdollistaa sitä kautta kuntalaisen jatkuva itsensä kehittäminen ja hyvä elämänlaatu.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

Kunnan sivistystoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta siten, että

- oppilailla ja lapsilla on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja sitä kautta koulutus pystyy vastaamaan elinkeinoelämän haasteisiin kansainvälistyvässä Suomessa
- kuntalaisella on mahdollisuudet harrastustoimintaan, virkistykseen, elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen
- Kunnan ikääntyvä väestö otetaan huomioon toiminnassa
- Tuetaan monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia
- Tiivistetään yhteistyötä kunnan eri hallintokuntien välillä sekä Kainuun sivistystoimien välillä.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- Jokainen sivistyspalvelujen tuloksikkoo toteuttaa asiakastyytyväisyys- ja palauttekyselyn toiminnastaan
- Sivistyspalvelujen henkilöstön poissaolot ovat valtakunnallisesti keskimääräisellä tasolla
- Henkilöstön työhyvinvointi mitataan kyselyllä, tavoite 4 (asteikolla 1-5)
- Koulukuljetukset kilpailutetaan keväällä 2021, tavoitteena, etteivät kustannukset/oppilas nouse
- Jatketään uuden päiväkodin suunnittelua

Toiminnallisia indikaattoreita:

- Asiakastyytyväisyys on keskimääräistä parempi (asteikko 1-5)
- Poissaolot/henkilö/vuosi
- Työhyvinvointiarvosana 4 (asteikko 1-5)
- Koulukuljetuskustannus/oppilas

Resurssit:

- Sivistyspalvelujen päällikkö
- Toimistos sihteeri

Tavoitteiden toteutuminen

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 10 kertaa.

Tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti, perusopetuksen laatutyössä toimintaa mitataan monipuolisesti ja säännöllisesti vuosikellon mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa toimitaan edelleen ryhmäperhepäiväkodeissa. Koulukuljetukset on kilpailutettu keväällä 2021. Koulukuljetuksissa ei ole saatu säästöjä, koska ajatut kilometrit ovat pysyneet likipitään samana.

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
13401 Sivistyspalvelut	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTATUOTOT	520,00				3 005,44	X	478,0	-3 005,44
TOIMINTAKULUT	-120 836,51	-156 728,98		-156 728,98	-148 705,75	94,9	23,1	-8 023,23
TOIMINTAKATE	-120 316,51	-156 728,98		-156 728,98	-145 700,31	93,0	21,1	-11 028,67
: mistä ulkoinen	-85 636,51	-125 408,98		-125 408,98	-110 129,61	87,8	28,6	-15 279,37
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-120 316,51	-156 728,98		-156 728,98	-145 700,31	93,0	21,1	-11 028,67
Vyörytyserät, Menot	-1 486,27				-2 282,72	X	53,6	2 282,72
TILIKAUDEN TULOS	-121 802,78	-156 728,98		-156 728,98	-147 983,03	94,4	21,5	-8 745,95

Varhaiskasvatus

Perustehtävä:

Päivähoitoa järjestettiin Muksulan, Touhulan ja Lumikin ryhmäperhepäiväkodeissa ja vuorohoitoa Naperolan ryhmäperhepäiväkodissa.

Esikoululaisten ja 1. ja -2. luokan oppilaille järjestettiin koululla aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa koulu päivisin klo 6.30–8.30 ja klo 13.00–17.00. Tarvittaessa heille järjestettiin vuorohoitoa Naperolan ryhmäperhepäiväkodissa. Kerhotoiminnan seurauksena esikoululaisten ja 1.–2. lk:n oppilaiden vuoro- ja päivähoidon tarve väheni huomattavasti.

Lasten päiväkerhotoimintaa yhdessä ev.lut. seurakunnan kanssa järjestettiin kolme kertaa Haapotiellä lasten leikkialueella.

Perusopetuksen luokanopettajan käynnit viikoittain eri ryhmäperhepäiväkodeissa opettamassa viisivuotiaiden ryhmissä 1 h/ryhmä toteutui vain osittain, keskimäärin kerran kuukaudessa/ryhmä. Erityisopettajan palveluja ei ollut saatavana tuen tarvitseville lapsille.

Koronan vaikutus varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa toimittiin Terveysten- ja hyvinvointilaitoksen (THL) antamien ohjeiden ja suositusten mukaan. Hyrynsalmen kunnan antamia ohjeistuksia jaettiin ryhmäperhepäiväkoteihin ja vanhemmille Wilman kautta. Koronalla ei ollut suurta vaikutusta lasten poissaoloihin. Vanhempainiltoja ja muita yhteisiä tilaisuuksia ja juhlia ei voitu järjestää. Lasten varhaiskasvatussuunnitelma keskustelut käytiin ryhmäperhepäiväkodeissa noudattaen kunnan antamia korona ohjeistuksia.

Toiminta

Uuden päiväkodin rakennustyöt käynnistyivät syksyllä 2021. Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestettiin tilaisuus osallistua päiväkodin tilaohjelman esittelyyn 3.3.2021. Esittelyyn osallistui neljä henkilöä.

Paikallinen, päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin Hyrynsalmen kunnan sivistyslautakunnassa 27.10.2021 § 95.

Varhaiskasvatuksen yhteiset olympialaiset järjestettiin syksyllä Iskun kentällä.

1.8.2021 tuli muutoksia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin. Asiakasmaksujen tulo-rajat laskivat ja toisesta lapsesta perittäväksi maksuksi tuli 40 % nuorimmaisen lapsen maksusta.

Wilman käyttö tiedonkulkuna varhaiskasvatuksen ja kodin välillä lisääntyi.

Vardaan eli varhaiskasvatuksen tietovarantoon tallennettiin tietoja varhaiskasvatuksessa olevista lapsista, huoltajista, toimipaikoista sekä henkilöstöstä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama “Seikkailutaidetta Kainuussa”-hanke alkoi 1.1.2021, johon myös Hyrynsalmen varhaiskasvatuksesta osallistui kaksi henkilöä, joista toinen osallistuja oli varhaiskasvatuksen opettaja. Hanke päättyi 31.7.2022. Tavoitteena oli varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen sisä- ja ulkopöytäympäristöissä seikkailukasvatuksen ja seikkailutaiteen keinoja hyödyntäen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama “Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen vuosille 2021–2022”- hanke käynnistyi 1.8.2021 ja se päättyi 31.7.2022. Hankkeeseen palkattiin yksi varhaiskasvatuksen opettaja. Varhaiskasvatuksen opettaja toimi varhaiskasvatuspäällikön työparina sekä ryhmäperhepäiväkodeissa. Tavoitteena oli pedagogisen toiminnan lisääminen lapsiryhmissä sekä henkilöstön pedagogisen osaamisen tukeminen, varhaiskasvatus-suunnitelman perusteiden tavoitteiden ja sisältöjen konkretisoiminen arjen tasolla.

Henkilöstölle tarjottiin erilaisia varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan liittyviä koulutuksia, mutta osallistuminen oli vähäistä. Varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatus-päällikkö osallistuivat muun muassa Varhaiskasvatuksen arviointikoulutukseen, Varhaiskasvatuksen lakimuutoksiin liittyvään koulutukseen, Pedagoginen dokumentointi - koulutukseen, Lapsen tuen malli Kainuussa- hanke koulutuksiin, Työhyvinvointi varhaiskasvatuksessa- ja Pedagoginen tuki varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa koulutuksiin. Lisäksi varhaiskasvatuspäällikkö osallistui Kehittävä johtaminen- koulutukseen.

Keväällä 2021 Aikopan kouluttajat haastattelivat ja kartoittivat henkilöstön osaamista työskennellä varhaiskasvatuksessa. Haastattelujen perusteella henkilöstön työnohjausta ja koulutusta järjestettiin neljä kertaa syksyllä 2021 Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut Aikopan kanssa ennakoiden uuden päiväkodin tuomaa muutosta. Koulutuksiin osallistui noin puolet varhaiskasvatuksen henkilöstöstä.

Varhaiskasvatuspaikat lapselle järjestyi heti hoidon tarpeen ilmaannuttua.

Kesätyösetelillä oli töissä kaksi opiskelijaa.

Asiakastyytyväisyyskysely huoltajille toteutettiin syksyllä 2021 Webropol-arviointiohjelmalla. Vastausten keskiarvo oli 4 (erittäin hyvä) asteikolla 1-5. Kehittämiskohteiksi kyseisessä nousivat piha-alue ja fyysinen ympäristö, hoitopaikan ilmapiiri ja lapsen oppimisesta ja kehityksestä kertominen sekä vanhempien mahdollisuus vaikuttaa ryhmäperhepäiväkodin toimintaan ja sisältöihin. Koko varhaiskasvatustoiminnan siirtymisen myötä uuteen päiväkotiin syksyllä 2022 toimintaympäristö niin sisällä kuin piha-alueella muuttuvat huomattavasti turvallisemmiksi ja paremmiksi. Henkilöstölle järjestettiin työyhteisö-koulutusta ja muuta koulutusta liittyen yhteistyön tekemiseen huoltajien kanssa. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien arviointia ja uusia varhaiskasvatussuunnitelmia tehtiin kaikille varhaiskasvatuspalvelujen piirissä oleville lapsille. Muun muassa varhaiskasvatuskeskustelujen yhteydessä vanhemmat saivat tuoda toiveitaan ryhmäperhepäiväkotien toimintaan ja sisältöihin. Lisäksi “Toiveiden tähtitaivaalle” heillä oli mahdollisuus esittää toiveitaan aina tarpeen mukaan.

Henkilöstölle järjestettiin virkistysiltapäivä syksyllä.

Varhaiskasvatustalakea muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä riittävät ja toimivat sijaisjärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin. Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §). Lain mukaisesti kyseisen työ- tai virkasuhteen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti. Henkilöstöä tiedotettiin uudesta laista ja tehtiin lomake, jolla he ovat voineet ilmoittaa epäkohdista.

Lisäksi Varhaiskasvatustalakiin (54 §) tuli muutos ”Muistutus ja kantelu” 1.8.2021. Varhaiskasvatuksen laatuun tai siihen liittyvään kohteluun tyytymättömällä lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla on oikeus tehdä muistutus toiminnasta vastaavalle päiväkodin johtajalle, toimipaikan vastuushenkilölle tai varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle. Muistutus tulee tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti. Vanhemmille lähetettiin asiasta tietoa Wilman kautta ja lisäksi Hyrynsalmen kunnan varhaiskasvatuksen internet-sivulle laitettiin tietoa asiasta ja lomake muistutuksen tekemisestä.

Mittarit

Joulukuussa oli varhaiskasvatuksessa yhteensä 48 lasta.

Kokopäivähoidossa olevien lasten läsnäolopäivät koko vuonna oli 5542 ja osapäivähoidon läsnäolopäivät 186. Kokopäivähoidossa olevien lasten läsnäolopäivät lisääntyivät ja vastaavasti osapäivähoidon läsnäolopäivät vähentyivät.

Seurakunnan ja kunnan yhteisessä kerhotoiminnassa kävi 43 lasta.

Lasten kotihoidontukea sai keskimäärin 15 perhettä/kk.

Talous

Toimintatuotot ylittyivät 9658 euroa johtuen lasten määrän kasvusta varhaiskasvatuksessa. Vakinaisten työntekijöiden palkoista säästyti 43 000 euroa, mutta vastaavasti määräaikaisten työntekijöiden palkat ylittyivät 67 600 euroa. Määräaikaista työntekijöitä tarvittiin vakituisten työntekijöiden sijaisuuksiin. Lisäksi henkilöstöä ei koronan vuoksi voitu siirtää yksiköstä toiseen. Lasten kotihoidontukea maksettiin 72 856 euroa, josta kuntalisän osuus oli 16 894 euroa. Tukea maksettiin arvioitua vähemmän, koska kotihoidontuen piirissä olevia lapsia tuli varhaiskasvatukseen ja siitä tuli säästöä 25 143 euroa. Vuoden 2021 talousarvio oli 850 032 euroa, josta käytettiin 825 215 euroa. Säästöä tuli yhteensä 24 817 euroa.

Resurssit

- varhaiskasvatuspäällikkö 1
- vakituisia perhepäivähoitajia 8
- määräaikaista perhepäivähoitajia eri pituisissa sijaisuuksissa 16
- määräaikainen lasten leikin- ja toiminnan ohjaaja päiväkerhossa 1
- ”Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen”-hankkeessa työskentelevä varhaiskasvatuksen opettaja 1 (23.08.2021-31.12.2021)

Tunnusluvut

Kokonaismenot €/asukas

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
€/asukas	342	324	354	348	379

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1-12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13402 Varhaiskasvatus								
TOIMINTATUOTOT	44 798,14	45 000,00		45 000,00	72 131,69	160,3	61,0	-27 131,69
TOIMINTAKULUT	-800 693,94	-895 032,89		-895 032,89	-884 311,27	98,8	10,4	-10 721,62
TOIMINTAKATE	-755 895,80	-850 032,89		-850 032,89	-812 179,58	95,5	7,4	-37 853,31
: mistä ulkoinen	-713 057,26	-812 042,89		-812 042,89	-766 979,24	94,5	7,6	-45 063,65
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-755 895,80	-850 032,89		-850 032,89	-812 179,58	95,5	7,4	-37 853,31
Vyörytyserät, Menot	-10 081,89				-13 035,93		29,3	13 035,93
TILIKAUDEN TULOS	-765 977,69	-850 032,89		-850 032,89	-825 215,51	97,1	7,7	-24 817,38

Perusopetus

Perustehtävä:

Alkuopetuksen opetuksellinen tehtävä on tuottaa oppilaalle uutta tietoa ja oppimisen iloa. Tärkeätä on ohjata lapsi oppimaan. Hänen yksilöllistä kasvuaan ja kehitystään tuetaan. Lasta kannustetaan omatoimisuuteen, tiedon hankkimiseen, kriittisyyteen ja vuorovaikutukseen muiden kanssa.

Koko perusopetuksen, joka on kunnan laajin ja vahvimmin resursoitu vastuualue, kasvatuksellisena tehtävänä on tuottaa terveen itsetunnon omaavia, suvaitsevaisia nuoria, jotka sisäistävät perusopetuksen arvopohjan.

Koko perusopetuksen opetuksellisena tehtävänä on taata oppilaille oppimisen taso, joka antaa päättövaiheessa monipuoliset jatko-opintomahdollisuudet ja valmiudet elinikäiseen oppimiseen.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä opetuksessa tehostetaan nykyaikaisella kalustolla. Samanaikaisopetusta hyödynnetään luokissa. Opetusalan täydennys- ja lisäkoulutusta tullaan järjestämään yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa. Koulutuksen järjestämisessä otetaan huomioon edelleen oman opettajakunnan erikoistaidot. Jatketaan seutukunnallista yhteistyötä. Perusopetuksessa on käytössä laatutyökalut. Lasten ja nuorten mukanaolo toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on säännöllistä. Koulut ovat aktiivisesti mukana kiusaamisen vastaisessa toiminnassa (KiVa –koulu). Yhtenäiskoululla on koulutettuja oppilaita vertaissovittelijoina (Verso), jotka selvittävät oppilaiden välisiä ongelmatapauksia.

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2021:

- Jatketaan aktiivista kiusaamisen vastaista toimintaa ja puuttumista, tavoitteena keskimääräistä paremmat tulokset (mitataan valtakunnallisella KiVa-kyselyllä)
- Valtakunnallisessa kouluterveyskyselyssä Hyrynsalmen lapset ja nuoret pitävät koulunkäynnistä
- Oppilaiden fyysinen kunto on vähintään valtakunnallista keskitasoa (Move-testit 5. ja 8. luokkalaisille)
- Kaikki perusopetuksen päättäneet oppilaat pääsevät jatko-opintoihin

Resurssit:

Yhtenäiskoulu

vuosiluokat 0-9

- perusopetusryhmät 10
- oppilasryhmäkoot 5-15 oppilasta mini-max

Moisiovaaran koulu

vuosiluokat 0-6

- perusopetusryhmät 5
- oppilasryhmäkoot 2-5 oppilasta mini-max

Erityisopetus yhtenäiskoulu

- pienryhmä 0-6 luokat 1
- pienryhmä 7-9 luokat 1

Henkilökunta: Yhtenäiskoulu ja Moisiovaaran koulu

- rehtori/sivistyspalvelujen osastopäällikkö 1
- Koulunjohtaja/luokanopettaja 1
- opo-apulaisrehtori 1
- lehtorit 6
- luokanopettajat 8

- erityisopettaja 1
- erityisluokanopettaja 2
- tuntiopettaja 1
- Toimistos sihteeri 1
- kouluavustaja/koulunkäynninohjaajat 3
- aamu- ja iltapäiväkerhon ohjaaja 1

Tavoitteiden toteutuminen

Kehittämishankkeita

- opetuksen kehittämistä (Osaava-hanke) on jatkettu niihin saadun erityisavustuksen turvin.
- koulupäivän liikunnallistaminen on jatkunut omana toimintana omien kustannusten puitteissa.
- Harrastamisen suomenmalli –hanke käynnistyi syksyllä 2021, alkoi pilottina jo keväällä 2021.

Yhtenäiskoululla on jatkettu tiimimäistä toimintaa. Koululla on käytössä päivitetty turvallisuussuunnitelma ja koululla on pidetty suunnitelmaan kuuluvia harjoituksia ja koulutuksia.

Kevään 2021 ajan ostettiin äidinkielen lehtorin opetuspalvelut Puolangan kunnalta. Vuosittainen tuntien vaihtelu on tuonut haasteita opettajien työn suunnitteluun.

Kainuun opetusalan täydennyskoulutus on toteutunut erittäin hyvin. Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskuksen ja Kajaanin ammattikorkeakoulun Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut (Aikopa) koordinoi tätä. Hyrynsalmi on ollut mukana Osaava -opetusalan täydennyskoulutushankkeessa. Kainuun Osaava -hanke on saanut OKM:stä avustusta toimintaansa.

Laatutyö on muodostunut pysyväksi osaksi perusopetuksen toimintaa. Laatutyöhön liittyen on tehty seuraavat kyselyt:

Kodin ja koulun yhteistyökysely tehtiin korona ajan poikkeavissa tilanteissa. Vastaajia oli 13. Yhteydenpidon koettiin olevan hyvää tasoa ka 8,5 ja Wilma koettiin hyvänä yhteydenpitovälineenä. 77 % koki saavansa koululta riittävästi tietoa. Tiedottaminen koettiin liittyvän sekä positiivisiin ja negatiivisiin tapahtumiin koulussa. Koulun yleisistä asioista kaivattaisiin kuukausittain tietoa (54 %).

Vanhempainiltoja toivottiin enimmäkseen luokkakohtaisina pidettävän (54 %).

Kyselyn perusteella tiedon saanti on hyvällä tasolla, ja on pohdittu esitystä, että koteihin tulisi kuukausitiedote esim. rehtorilta, mutta tätä ei ole toteutettu. Wilma on pääsääntöinen yhteydenpito ja tiedottamisen väline.

Toinen **kysely etätyöskentelyn toteutuksesta** tehtiin oppilaille. Vastaajia oli 24. Työvälineet ovat kotona hyvät 94 % mukaan ja niitä käytetään hyvin. Työskentely-ympäristö on pääosin rauhallinen ja etäopetukseen osallistuminen on ollut melko hyvä. Opetus on tapahtunut Wilman, Classroomin, Meetin ja Whattsapin kautta. Tukiopetusta on tarjottu muutamalle oppilaalle. Opettajilta saama tuki on ollut hyvää (ka 7,8). Yli puolet (54 %) on saanut etäopetuksen aikana hyvää palautetta opettajalta. Etäopetuksen aikana oppilaat ovat kokeneet eniten väsymystä (86 %), niska- ja hartiakipuja ja univaikeuksia. Yksinäisyyttä on koettu ka 7,7. Etäopetuksen sopivuudessa oli hajontaa ja keskiarvillisesti sen sopivuus oli 7,3. Kehitettävää olisi yhtenäisemmät tavat toteuttaa etäopetusta ja että asiat olisivat samassa paikassa.

Kyselyn perusteella on panostettu siihen, että kaikki opettajat ottavat google ympäristön haltuun ja sen käyttöä tehostetaan myös lähiopetuksessa. Lisäksi opettajille on pajarituisesti koulutusta ohjelmien käyttöön.

Kansainvälistä toimintaa ei ole edelleenkään käynnistetty suunnitellussa laajuudessa. Koronarajoitusten takia koulun ulkopuolista toimintaa (leirikoulut ja opintoretket) ei ole ollut ollenkaan.

Taloudelliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti. Odottamattomia lisämenoja on tullut sairaalakoulujaksojen kustannuksista sekä lastensuojelullisin perustein sijoitettujen lasten kotikuntakorvauksista.

Tunnusluvut:

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Oppilasmäärä*	153	150	145	143	137
Nettomenot €/oppilas	14418	15762	15498	14571	16303

*tilastointipäivä 20.9., sisältää myös esiopetuksen oppilaat
Nettomenot / oppilas on laskettu kevään ja syksyn oppilasmäärän keskiarvolla.

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
13403 Perusopetus								
TOIMINTATUOTOT	77 091,42	55 320,00		55 320,00	123 345,47	223,0	60,0	-68 025,47
TOIMINTAKULUT	-2 158 096,25	-2 283 483,05	-13 111,00	-2 296 594,05	-2 351 910,49	102,4	9,0	55 316,44
TOIMINTAKATE	-2 081 004,83	-2 228 163,05	-13 111,00	-2 241 274,05	-2 228 565,02	99,4	7,1	-12 709,03
: mistä ulkoinen	-1 550 816,44	-1 679 933,05	-13 111,00	-1 693 044,05	-1 660 550,60	98,1	7,1	-32 493,45
POISTOT	-5,57				-33,39	X	499,5	33,39
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-2 081 010,40	-2 228 163,05	-13 111,00	-2 241 274,05	-2 228 598,41	99,4	7,1	-12 675,64
Vyörytyserät, Menot	-2 643,48				-3 660,49	X	38,5	3 660,49
TILIKAUDEN TULOS	-2 083 653,88	-2 228 163,05	-13 111,00	-2 241 274,05	-2 232 258,90	99,6	7,1	-9 015,15

Kansalaisopisto

Perustehtävä:

Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille ja kunnassa oleskeleville mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen, yleissivistykseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan harrastustoimintaan.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

- Aikuisten opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksien monipuolinen, tarvelähtöinen kehittäminen
- Sivukylien aktiivisuuden tukeminen
- Lapsille ja nuorille järjestettävä taito- ja taideaineiden opetus
- Yhteistyön syventäminen kainuulaisten kansalaisopistojen kanssa

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- Kattava opetus: opetusta kirkonkylällä, Moisiovaarassa ja Ilveksessä
- Erytisyryhmien tuki: kansalaisopisto saanut Opetushallitukselta avustusta maa-hanmuuttajien, työttömien sekä seniorien ja eläkeläisten kurssimaksujen alentamiseen/korvaamiseen.

Resurssit:

Kansalaisopistotoiminnan hallinnointi ostetaan Kianta-opistolta Suomussalmelta.

Opettajina toimivat määräaikaiset tuntiopettajat ja luennoitsijat.

1488 tuntia

225 opiskelijaa (kertaalleen laskettuna)

Mittarit:

1500 tuntia (va-tunteja vuodelle 2022 myönnetty 1407 tuntia)

250 opiskelijaa (kertaalleen laskettuna)

Tavoitteiden toteutuminen

Kansalaisopiston palvelut on ostettu 1.5.2020 alkaen Kianta-opistolta, Suomensalmelta.

Opetus on toiminut koko lukukauden koronapandemia rajoitusten puitteissa.

Lukuvuodelle 2020–2021 Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 2.500 euroa opintosetelityyppistä avustusta. Avustuksella on katettu osa työttömiltä, maahanmuuttajilta ja ikäihmisiltä perittävistä kurssimaksuja.

Kansalaisopisto toimi vuonna 2021 kirkonkylän lisäksi Moisiovaarassa ja Ilveksellä. Opetusta oli yhteensä 1488 tuntia.

Kylien osuus opetuksesta on ollut vuonna 2021 186 tuntia (12,5 %).

Kansalaisopiston kursseilla opiskeli vuonna 2021 kaikkiaan 225 eri henkilöä ja eri kursseilla oli opiskelijoita 543.

Henkilöstö:

Sivistyspalvelujen osastopäällikkö, yhtenäiskoulun rehtori toimi myös kansalaisopiston rehtorina.

Tuntiopettajia ja luennoitsijoita oli vuonna 2021 yhteensä 26.

Tunnusluvut:

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Oppilasmäärä	211	187	199	308	225
Tunnit	1727	1509	1414	1273	1488
€/tunti	84,45	97,54	87,21	100,85	99,38
Kokonaismenot €/asukas	62,67	64,39	54,24	56,53	68,17

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
13404 Kansalaisopisto	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
TOIMINTA TUOTOT	7 952,26				-47,00		-100,6	47,00
TOIMINTAKULUT	-134 434,89	-140 496,41		-140 496,41	-145 783,49	103,8	8,4	5 287,08
TOIMINTAKATE	-126 482,63	-140 496,41		-140 496,41	-145 830,49	103,8	15,3	5 334,08
: mistä ulkoinen	-85 862,63	-96 246,41		-96 246,41	-105 286,49	109,4	22,6	9 040,08
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-126 482,63	-140 496,41		-140 496,41	-145 830,49	103,8	15,3	5 334,08
Vyörytyserät, Menot	-1 894,79				-2 046,30		8,0	2 046,30
TILIKAUDEN TULOS	-128 377,42	-140 496,41		-140 496,41	-147 876,79	105,3	15,2	7 380,38

Kirjasto

Perustehtävä:

Kirjaston tehtävänä on tarjota tieto- ja sisältöpalveluja kaikille. Kirjasto on kohtaamispaikka, joka tukee yhteisöllisyyttä. Kirjastossa on ajan mukaiset verkko-yhteydet kaikkien käytettävissä.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

- Yhteistyö koulun, varhaiskasvatuksen, kulttuuritoimen ja kansalaisopiston (Kianta-opiston) kanssa sekä Kulttura Kainuun Lasten- ja Nuorten kulttuuri-keskus ry:n kanssa

- Kirjastolla on Kainuun kirjastojen kanssa yhteinen aineistorekisteri ja kirjastoaineiston yhteishankinnat
- Kirjastossa on uudistuvat, monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset kokoelmat
- Kirjasto osallistuu Alueellisen kehittämiskirjaston AKE Oulun järjestämään toimintaan
- Moisiovaaran koululle ostetaan kirjastoautopalvelu Suomussalmen kunnasta
- Järjestetään erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä
- Kirjastossa on kunnan asiointipisteen Kelan palvelut
- Kirjastoon soveltuvia mahdollisia uusia palveluita/tuotteita kehitetään ja testataan.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- Vuosilainatavoite 15 000 lainaa ja kävijämäärätavoite 10 000 kävijää, omatoimikirjautumisia 2200 ja lainaajatavoite 550
- Palveluaikatavoite 29 h/vko, henkilöstön lomien aika 25 h/vko
- Omatoimiaika 44 h/vko
- Kirjahankintoja 600 kirjaa/v.

Tavoitteiden toteutuminen

Yhteistyötä on tehty koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa sekä Kianta-opiston kanssa. Aineistohankinnat on tehty Kainuun kirjastojen hankintarenkaan kautta. Alueellista kehittämistehtävää hoitavan Oulun kaupunginkirjaston järjestämiin henkilöstön koulutuksiin on osallistuttu etänä. Moisiovaaran koululle on ostettu kirjastoautopalvelua Suomussalmen kunnalta. Kirjastossa järjestettiin 5 näyttelyä. Kianta-opisto järjesti ikääntyvien yliopiston 5 verkkoluentoa, joihin osallistui yhteensä 13 henkilöä. Digiopetusta oli 23 kertaa Kianta-opiston järjestämänä ja osallistujia oli kurseille 127. Alkuvuodesta tehtiin käyttäjäkysely Webropol-arviointiohjelmalla. Kyselyyn vastasi 39 henkilöä. Kyselyssä kirjaston asiakaspalvelu sai keskiarvoksi 4.3 ja aineistokokoelman laatu keskiarvon 3.4 (asteikolla 1-5). Palautteiden perusteella kirjastossa järjestetään satutuokioita sekä Kianta-opiston kautta kirjallisuuspiiri. Lisäksi pyritään uudistamaan kokoelmaa, järjestämään yleisöluentoja ja muita tapahtumia. Tiedottamista ja markkinointia tullaan tehostamaan.

Tapahtumien järjestämistä vaikeutti koronapandemian rajoitukset.

Vuosilainatavoite ylittyi 12,4 %, lainaus oli 16 865, joka tarkoittaa 7,7 lainaa/asukas. Fyysisiä käyntejä oli 9061, joten tavoitteeseen ei päästy. Omatoimikirjautumisia oli 2122 ja kaikki lainaajat tilastossa olivat 491. Kirjahankintoja tehtiin 566 kpl.

Resurssit

Kirjastopalvelupäällikkö ja 0,8 htv kirjastovirkailija, jonka 0,2 htv osuus on kotiseutu-arkiston tehtäviä.

Tunnusluvut:

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Kokonaismenot €/asukas	74,73	76,46	80,36	72,60	75,09

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13405 Kirjasto								
TOIMINTATUOTOT	1 945,11	1 000,00		1 000,00	2 396,94	239,7	23,2	-1 396,94
TOIMINTAKULUT	-162 948,16	-164 175,22		-164 175,22	-160 835,11	98,0	-1,3	-3 340,11
TOIMINTAKATE	-161 003,05	-163 175,22		-163 175,22	-158 438,17	97,1	-1,6	-4 737,05
: mistä ulkoinen	-117 252,97	-117 025,22		-117 025,22	-113 137,68	96,7	-3,5	-3 887,54
POISTOT	-2 398,75	-2 398,75		-2 398,75	-2 398,75	100,0	0,0	0,00
Tilikauden tulos ilman vyör.erä	-163 401,80	-165 573,97		-165 573,97	-160 836,92	97,1	-1,6	-4 737,05
Vyörytyserät, Menot	-1 918,18				-2 391,17		24,7	2 391,17
TILIKAUDEN TULOS	-165 319,98	-165 573,97		-165 573,97	-163 228,09	98,6	-1,3	-2 345,88

Kulttuuripalvelut

(sis. Kulttuuritoimi, Musiikki ja taidekasvatus ja museo)

Musiikki ja taidekasvatus

Perustehtävä:

Perustehtävänä on tarjota paikkakunnalla mahdollisuus korkeatasoiseen ja tavoitteelliseen musiikin opiskeluun. Musiikinopetuspalvelut ostetaan Kainuun musiikkiopistolta Kajaanista.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

Korkealaatuiset musiikinopetuspalvelut turvataan omalla paikkakunnalla ostamalla palvelut Kainuun musiikkiopistolta – ottaen huomioon kuntalaisten tarpeet.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- I, II ja III -tason tutkinnot
- Musiikkiopistotoiminnan jatkuva kehittäminen

Resurssit:

15 opiskelijaa

13,70 viikkotuntia

Kulttuuritoimi ja museo

Perustehtävä:

Kulttuuritoimen perustehtävä on paikallisen kulttuurin kehittäminen ja vaaliminen hyrynsalmelaiset erityispiirteet huomioiden.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

Tavoitteena on vaalia ja syventää Hyrynsalmen rikasta kulttuuriperintöä ja hyödyntää sitä alueen maineen hallinnassa ja markkinoinnissa.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monipuolisesti kulttuuripalveluja kunnallisten sekä maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tavoitteena on sujuva, näkyvä, kuuluva ja paikallinen kulttuuritoiminta:

- Kulttuuritoimen avustukset järjestöille
- Näyttelyt ja taiteilijavierailut yhteistyössä kirjaston kanssa
- Kaunislehdon talomuseon tapahtumat
- Kaunislehdon talomuseon vaurioiden korjaaminen vauriokartoituksen mukaisesti
- Yhteistyö kirjaston, koulujen, Mustarindan ja Kainuun Museon kanssa
- Osallistutaan Konsertti joka kouluun –hankkeeseen
- Osallistutaan Kulttura –hankkeeseen

Resurssit:

Sivistyspalvelujen henkilöstö oman työn ohessa; museo-oppaina toimivat kouluavustajat ja kesätyöntekijät; teknisten palvelujen tarvittavat palvelut.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaunislehdon talomuseo toimi vuonna 2021 kesäkauden lähes normaalisti. Kävijöitä oli n. 860.

Hyrynsalmen kulttuuritoimi järjesti teatterimatkan Kajaanin kaupunginteatteriin marras-kuussa. Matkalle osallistui 37 henkilöä.

Kainuun musiikkiopiston Hyrynsalmen toimipisteen tilastotietoja 2021:

Pääaineen oppilaita oli 15. Lisäksi 2 oppilaalla oli myös sivuaine. Opetusta annettiin seuraavissa aineissa: harmonikka, musiikin perusteet, piano, sello, viulu ja alttoviulu.

Opettajina toimivat: Khaikovitch Irina, Saari Eeva-Leena, Saarijärvi Anton, Salo Mikko-Pekka, Tolonen Mauno.

Muskarissa oli 6 lasta.

Vuonna 2021 toimipisteessä pidettiin 479,66 opetustuntia.

Hyrynsalmen toimipaikassa järjestettiin kevätkonsertti 12.5.2021. Koronapandemiatilanteesta johtuen konserttiesitykset kuvattiin ilman yleisöä ja julkaistiin Kainuun musiikkiopiston YouTube-kanavalla. Esiintyjiä oli 8. Lisäksi järjestettiin Hyrynsalmen toimipaikan ja Kianta-opiston yhteinen joulukonsertti 27.11.2021. Esiintyjiä konsertissa oli 14 ja yleisöä 35.

Tunnusluvut:

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Kokonaismenot €/asukas	17,45	16,98	18,88	15,63	22,77

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 - 12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13406 Kulttuuripalvelut								
TOIMINTATUOTOT	251,00				308,80			-308,80
TOIMINTAKULUT	-35 752,26	-55 753,36		-55 753,36	-49 030,48	87,9	37,1	-6 722,88
TOIMINTAKATE	-35 501,26	-55 753,36		-55 753,36	-48 721,68	87,4	37,2	-7 031,68
: mistä ulkoinen	-35 486,86	-55 753,36		-55 753,36	-48 721,68	87,4	37,2	-7 041,28
TILIKAUDEN TULOS	-35 501,26	-55 753,36		-55 753,36	-48 721,68	87,4	37,2	-7 031,68

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikaohjaajan tehtävä täytettiin 1.8.2021 alkaen.

Liikuntatoimi

Perustehtävä:

Kaikenikäisten kuntalaisten liikuntaharrastusten sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tukea lasten- ja nuorten kasvua liikunnan kautta sekä liikunnan kansalaistoiminnan edistäminen.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023

- Terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden vähentäminen
- Kuntalaisten omatoimisen liikunnan lisääminen
- Terveysvalistuksen lisääminen

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- Aktivoidaan ja avustetaan urheiluseurojen toimintaa
- Lisätään kunnan ja urheiluseurojen välistä yhteistyötä
- Tehostetaan yhteistyötä koulujen ja järjestöjen kanssa
- Kehitetään ikäihmisten liikuntaa yhteistyössä soten ja järjestöjen kanssa
- Kehitetään kuntosalitoimintaa, tavoitteena kävijämäärän kasvu
- Kehitetään toimintaa asiakaspalautteiden ja -kyselyjen pohjalta

Toimenpiteet:

- Liikuntakerhot ja –tapahtumat lapsille ja nuorille
- Liikuntaryhmien ja –tapahtumien järjestäminen aikuisille
- Avustukset urheiluseuroille hakuun maaliskuussa 2021
- Seuraparlamentin järjestäminen (yhteistyön koordinointi)
- Toiminnallisten kesäleirien järjestäminen lapsille
- Kuntosaliharjoittelun ohjaaminen eri-ikäisille

Mittarit:

- Avustukset urheiluseuroille 7 500 euroa.
- Liikuntakerhojen kävijämäärät
- Kuntosalin käyttäjämäärä

Tavoitteiden toteutuminen

Lasten ja nuorten liikuntakerhoihin osallistui 90 lasta/nuorta ja aikuisten ryhmiin osallistui 50 henkilöä. Liikuntatoimi järjesti yhteistyössä Ukkohallan kanssa laskettelu- ja lumilautailuopetusta kunnan lapsille kolme kertaa keväällä. Opetukseen osallistui n. 30 lasta. Syyslomaviikolla järjestettiin sähköpäivä, johon osallistui 10 henkilöä. Tapahtumia ei voitu järjestää koronan vuoksi.

Hyrnsalmi osallistui keväällä Kainuun harrastamisen malli –pilottiin. Hankkeeseen sisältyi Mopon rassauserho, Moisiovaaran liikuntakerho, Kokkikerho, Tanssikerho, kuntosali- ja Taidekerho. Pilottivaiheessa keväällä 2021 kerhoihin osallistui 438 lasta/nuorta. Hanke päättyi 5.6.2021. Harrastamisen Suomen mallin toinen tuotantokausi käynnistyi 1.8.2021. Hankkeeseen sisältyi edellä mainittujen kerhojen lisäksi Sporttikerho 0-3 –vuotiaille sekä Metsästys ja kalastuserho. Syksyllä kerhoihin osallistui 862 lasta/nuorta. Lisäksi liikuntatoimi järjesti liikuntakerhoja 1-2 sekä 3-6 luokkalaisille. Liikuntakerhoihin osallistui 28 lasta.

Liikuntatoimi on ollut järjestämässä syksyllä 2021 hyrnsalmelaisille aikuisille päivätoimintaa yhdessä sosiaalitoimen ja Hyrnsalmen kunnan sosiaali-isännöitsijän kanssa.

Vuoden 2021 aikana uusia kuntosalin avainpantteja myytiin 95 kappaletta ja kuntosalin käyttömaksuja kertyi yhteensä 12.925,84 euroa. Sivistyslautakunnan päätöksellä yli 70-vuotiaat kuntalaiset ovat päässeet maksutta kuntosalille vuoden 2021 alusta alkaen. Tätä etua on käyttänyt 49 henkilöä. Liikuntatoimi on tarjonnut kuntosaliopastuksia ryhmille.

Liikunnallisten hankkeiden myötä pyrimme luomaan tiiviimpää yhteistyötä muidenkin kainulaisten liikuntapalveluita tarjoavien seurojen välille.

Liikuntatoimi jakoi avustuksia urheiluseuroille 7500 euroa.

Resurssit:

- vapaa-aikaohjaaja 0,5 htv (50 % työaika) keväällä ja 1.8.2021 alkaen 0,5 htv (80 % työaika).

Nuorisotoimi

Perustehtävä:

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien ja osallisuuden mahdollistaminen ja lisääminen. Tarjotaan nuorille mahdollisuuksia päihteettömään ja turvalliseen vapaa-ajan viettoon.

Strategiset tavoitteet vuoteen 2023:

- Nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen
- Nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistäminen

- Nuorten sosiaalinen vahvistaminen
- Nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2021:

- Nuorisojärjestöjen ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen.
- Nuorisotalo Arkkolan toiminnan ylläpitäminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
- Yhteistyö etsivän nuorisotyöntekijän kanssa jatkuu
- Kouluyhteistyön kehittäminen monipuolisemmaksi

Toimenpiteet:

- Tapahtumien järjestäminen
- Kerhojen ja leirien järjestäminen
- Nuorisotoimen avustukset hakuun maaliskuussa 2021
- Yhdistysten kanssa tapaaminen yhteistyön kehittämiseksi
- Toiminnallisten kesäleirien järjestäminen
- Nuorisovaltuustovaalien järjestäminen
- Palautekysely nuorille toiminnasta

Mittarit:

- Avustukset järjestöille 2500 euroa
- Arkkolan toimintaan osallistuu keskimäärin 12 nuorta/ilta.
- Kerhoihin osallistuu 35 lasta ja nuorta
- Lasten ja nuorten tapahtumiin osallistuu 30 lasta ja nuorta.

Tavoitteiden toteutuminen

Nuorisovaltuustotoiminta käynnistyi syksyllä 2021.

Kesäkuun aikana on järjestetty liikunnallista toimintaa ala- ja yläkoululaisille yht. 3 pv. (yleisurheilua). Nuorisotoimi on järjestänyt yhdessä nuorisovaltuuston kanssa Halloween-bileet, johon osallistui 30 lasta/nuorta.

Nuorisotoimen edustaja on osallistunut nuorisovaltuuston kokouksiin ohjaajana.

Nuorisotalo Arkkola on ollut avoinna nuorille 2 iltana viikossa, kävijöitä keskimäärin 12 nuorta/ilta. Lisäksi Arkkolassa on toiminut pikkunuokkari 2 päivänä viikossa, kävijöitä keskimäärin 20.

Hyrnsalmen kunta on jatkanut yhteistyötä Suomussalmen kunnan kanssa etsivän nuorisotyön järjestämiseksi Hyrnsalmella. Etsivä nuorisotyöntekijä on toiminut yhteistyössä sosiaalitoimen ja koulun kanssa sekä järjestänyt etsivän nuorisotyön asiakkaille ryhmiä nuorisotiloilla. Nuorisotoimi ja etsivä nuorisotyöntekijä ovat vierailleet kuukausittain koululla tapaamassa oppilaita.

Nuorisotoimi jakoi avustuksia nuorisojärjestöille 2500 euroa.

Resurssit:

- vapaa-aikaohjaaja 0,5 htv (50 % työaika) keväällä ja 1.8.2021 alkaen 0,5 htv (80 % työaika)
- etsivä nuorisotyö 0,5 htv.

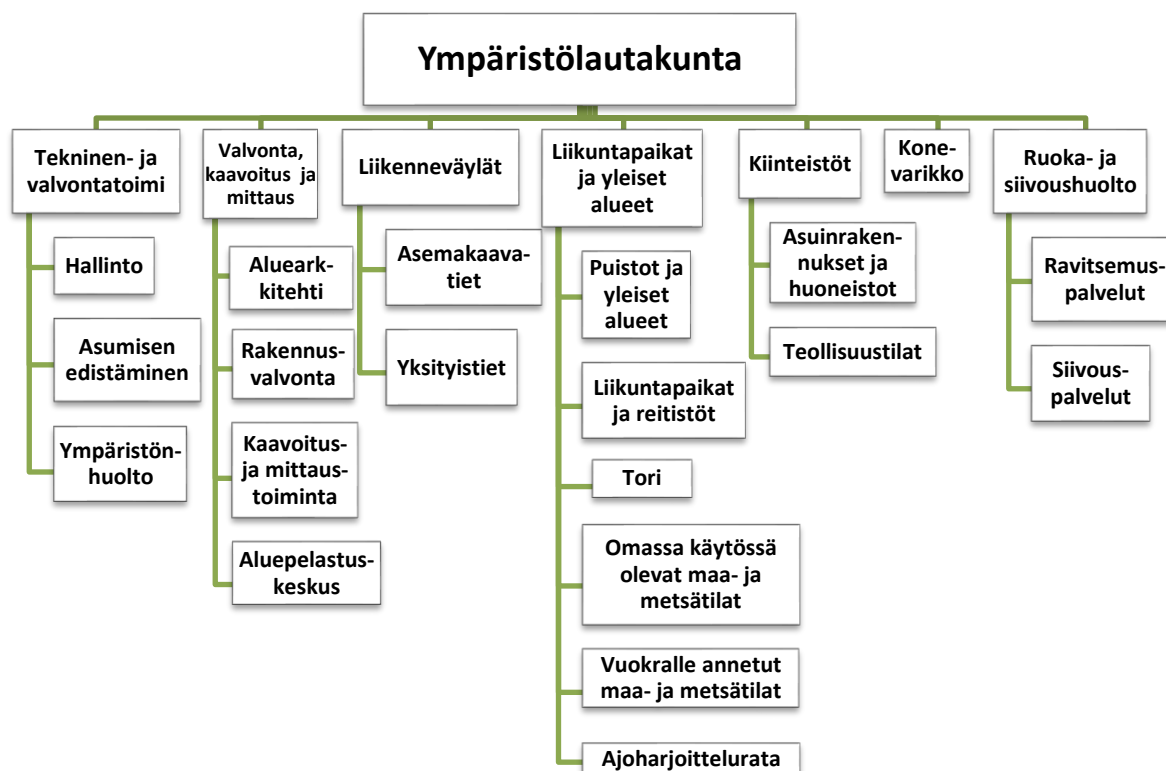
Tunnusluvut vapaa-aikapalvelut yht.:

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021
Kokonaismenot €/asukas	68,70	61,56	72,04	66,57	70,79

SIVISTYSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13407 Vapaa-aikapalvelut								
TOIMINTA TUOTOT	11 640,63	10 100,00		10 100,00	12 987,05	128,6	11,6	-2 887,05
TOIMINTAKULUT	-155 142,94	-172 535,28		-172 535,28	-164 408,16	95,3	6,0	-8 127,12
TOIMINTAKATE	-143 502,31	-162 435,28		-162 435,28	-151 421,11	93,2	5,5	-11 014,17
: mistä ulkoinen	-28 113,91	-50 665,28		-50 665,28	-41 374,36	81,7	47,2	-9 290,92
POISTOT	-5 989,58						-100,0	
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-149 491,89	-162 435,28		-162 435,28	-151 421,11	93,2	1,3	-11 014,17
Vyörytyserät, Menot	-1 681,55				-1 985,11		18,1	1 985,11
TILIKAUDEN TULOS	-151 173,44	-162 435,28		-162 435,28	-153 406,22	94,4	1,5	-9 029,06

Ympäristölautakunta

Perustehtävä on tuottaa teknisen hallinnon alaiset palvelut kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle edullisesti, laadukkaasti ja joustavasti. Lautakunnan tehtäväkenttä on laaja, kuten seuraava kuva osoittaa.

Teknisten palvelujen toimialalla toiminta jatkuu koko suunnittelukauden suurin piirtein samansisältöisenä, myös resursseiltaan. Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät haasteet ja niistä johtuvat seurausvaikutukset toimintaan ja talouteen ovat seuraavat:

- Kiinteistöjä on edelleen tyhjiällä ja vajaakäytössä aiheuttaen vuokratuottojen pientymistä. Tyhjiällä olevien kiinteistöjen aiheuttamia kustannuksia pyritään minimoimaan.
- Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpitoon ja korjauksiin kiinnitetään huomiota. Kunnassa on syntynyt aikaisemmilta vuosilta kiinteistöjen korjausvelkaa merkittävästi,

joka aiheuttaa yllättäviä ja mittaviakin korjaustoimenpiteitä kiinteistöissä. Korjaustoi-
missa joudutaan priorisoimaan eri kiinteistöjen välillä ja aikataulutamaan korjaustoi-
menpiteet eri vuosille.

- Kiinteistöjen korjaustoimenpiteet vaativat tekniseltä hallinnolta entistä enemmän asi-
antuntemusta ja oikea-aikaista resursointia korjaustoimenpiteisiin.
- Luvattomia rakennuksia tarkastellaan ja niihin puututaan rakennusvalvontakäytien
yhteydessä.
- Henkilöstökulut kasvavat kunta-alan yleiskorotuksen mukaisesti.
- Henkilöstön rekrytointi on osoittautumassa haasteelliseksi, esim. pysyvien järjestely-
jen täyttämässä jouduttiin tekemään uusittuja hakukierroksia.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Ympäristölautakunta ei ole pystynyt saavuttamaan talousarvion perustuvia taloudellisia
tavoitteita. Talousarvioon pohjautuvat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin, mutta kustan-
nusarvio ylittyi liikenneväylien ja kiinteistöjen osalta merkittävästi, toimintakate oli noin
338 000 euroa talousarviota heikompi (ks. seuraava taulukko). Lisäksi ylityksiä tuli liikun-
tapaikkojen ja yleisten alueiden vastuualueella, konevarikolla ja ateria- ja puhtaanapito-
alueen vastuualueella.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 - 12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
1350 Ympäristölautakunta								
TOIMINTA TUOTOT	3 273 805,80	3 120 600,00		3 120 600,00	3 184 774,17	102,1	-2,7	-64 174,17
TOIMINTAKULUT	-3 877 328,96	-3 850 541,94		-3 850 541,94	-4 252 684,66	110,4	9,7	402 142,72
TOIMINTAKATE	-603 523,16	-729 941,94		-729 941,94	-1 067 910,49	146,3	76,9	337 968,55
: mistä ulkoinen	-1 519 330,69	-1 647 241,94		-1 647 241,94	-2 023 327,42	122,8	33,2	376 085,48
POISTOT	-458 970,90	-450 537,51		-450 537,51	-461 174,38	102,4	0,5	10 636,87
POISTOERON LISÄYS (-)	0,00				-0,43			0,43
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-1 062 494,06	-1 180 479,45		-1 180 479,45	-1 529 085,30	129,5	43,9	348 605,85
Vyörytyserät, Menot	-7 656,18				-11 005,31		43,7	11 005,31
TILIKAUDEN TULOS	-1 070 150,24	-1 180 479,45		-1 180 479,45	-1 540 090,61	130,5	43,9	359 611,16

Tekninen- ja valvontatoimi

Perustehtävä:

Tulosalue tuottaa hallintoon ja asumiseen ja ympäristöhuoltoon liittyvät palvelut kunta-
laisille.

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on kehittää jatkuvasti koko tulosalueen toimintaa ja tuottaa vuosittain palve-
luta taloudellisesti ja laadukkaasti.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Hallinnon ict-palvelumenot ovat olleet arvioitua suuremmat, johtuen ohjelmistojen päivi-
tyksistä.

Käyttöpäällikön virka on perustettu ja palveluita myydään Vesi-Mega Oy:lle 80 % osuu-
della. Tulojen lisäys ja menojen kasvu selittyvät em. viran perustamisella.

Toimenpiteet ja tulokset:

Koulutuksiin on osallistuttu pääasiassa etäyhteyksien kautta.

Tulosalue tuottaa hallintoon ja asumiseen ja ympäristöhuoltoon liittyvät palvelut. Perustehtävä on tuottaa palvelut taloudellisesti ja laadukkaasti.

Resurssit:

Omat vastuualueen henkilöstöresurssit 3,2 henkilötyövuotta.

Mittarit:

Nettokustannukset

2017	2018	2019	2020	2021
55,90 €/asukas	53,26 €/asukas	56,03 €/asukas	65,50 €/asukas	76,35 €/asukas

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13501 Tekninen ja valvonta								
TOIMINTATUOTOT	33 001,39	55 700,00		55 700,00	66 577,40	119,5	101,7	-10 877,40
TOIMINTAKULUT	-175 469,27	-200 420,57		-200 420,57	-227 072,00	113,3	29,4	26 651,43
TOIMINTAKATE	-142 467,88	-144 720,57		-144 720,57	-160 494,60	110,9	12,7	15 774,03
: mistä ulkoinen	-142 367,79	-144 720,57		-144 720,57	-160 336,99	110,8	12,6	15 616,42
Tilikauden tulos ilman vyör.erää	-142 467,88	-144 720,57		-144 720,57	-160 494,60	110,9	12,7	15 774,03
Vyörytyserät, Menot	-1 569,59				-2 813,43		79,2	2 813,43
TILIKAUDEN TULOS	-144 037,47	-144 720,57		-144 720,57	-163 308,03	112,8	13,4	18 587,46

Valvonta, kaavoitus ja mittaus

Perustehtävä:

Tulosalue sisältää aluearkkitehdin (siirretty uudella hallintosäännöllä kunnanjohtajan työjohtolaisuuteen), rakennusvalvonnan, kaavoitus- ja mittaustoiminnan sekä aluepelastuskeskuksen toiminnan. Tulosalueen perustehtävänä on tuottaa rakennusvalvontaan, kaavoitukseen sekä aluepelastukseen liittyvät palvelut.

Vireillä olevat kaavaprosessit ja tuulivoimaloiden rakennuslupatilanne:

- Lumivaaran tuulipuistohankkeet, Otsotuuli Oy ja Prokon Wind Energy Finland Oy, kaavojen hyväksymispäätöksistä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valitukset 27.12.2017. Päätöksestä on valitettu edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kaavat ovat tulleet voimaan 2019. Kaikille kaavan mukaisille rakennusluville on haettu rakennusluvut (5), jotka ovat lainvoimaisia.
- Illevaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaava, ABO Wind Oy, kaavaehdotus on ollut nähtävillä 5.1. - 6.2.2017, jonka jälkeen alueella on tehty lisäselvityksiä kahden kesän aikana. Toinen kaavaehdotus on ollut nähtävillä 2.1. - 1.2.2019. Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan 10.6.2019. Hyväksymispäätöksestä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Viidelle voimalalle on myönnetty rakennusluvut, jotka tulevat voimaan kaavan saadessa lainvoiman.
- Ukkohallan asemakaavan muutos, Syväjärven luoteisranta, valmistui 2021, Valtuuston tekemästä päätöksestä on tehty valitus hallinto-oikeudelle.
- Kirkonkylän asemakaavan muutos Iston koulun ympäristössä, kaavassa tarkastellaan rantarakennuspaikkoja ja uusia käyttötarkoituksia tyhjenneille koulurakennuksille. Alueen kaavoitus käynnistettiin uudelleen 27.5.2020. Kaavahanke ei ole edennyt.
- Hyrnsalmen tuulivoimayleiskaava, syksyllä aloitettiin koko kunnan kattavan tuulivoimayleiskaavan valmistelu. Kaavoitusta varten haettiin ja saatiin ympäristöministeriön avustusta 70 % kaavoituskuluista. Kaavaprosessin hanke käynnistyi.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Talousarvioon asetettu tulostavoite toteutui odotettua paremmin. Aluearkkitehdin tuottamia palveluita myytiin Ristijärven ja Paltamon kuntiin.

Aluearkkitehti toimii kokoaikaisesti Hyrynsalmen, Paltamon ja Ristijärven kaavoittajana. Kuntien kanssa on laadittu yhteistoimintasopimus aluearkkitehtitoiminnasta. Sopimuksen mukaan työaika jaetaan joustavasti kuntien kesken siten, että Hyrynsalmelle ja Paltamoon kohdistuu 40 % ja Ristijärvelle 20 % työajasta, elleivät kunnanjohtajat muuta sovi.

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntayhteistyö on sujunut hyvin ja se on strategisesti mielekästä; neuvotteluja on käyty myös Puolangan ja Suomussalmen kanssa toiminnan tiivistämisestä.

Asiakkaita on neuvottu rakentamiseen ja kaavoitukseen liittyvissä asioissa.

Ajantasa-asemakaavoista Ukkohallan osuus on valmistunut. Kirkonkylän ajantasakaava on vielä kesken. Karttapalvelun kehittäminen jatkuu. Sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu.

Kirkonkylän alueen uusien rantarakennuspaikkojen alustavaa suunnittelua jatketaan.

Kirkonkylän ja koko kunnan alueelle on aiemmin toteutettu nettikysely, jossa kuntalaiset, loma-asukkaat ja muutkin asiasta kiinnostuneet saivat esittää mielipiteitään ympäristön ja maisemien tilasta. Pidettiin myös yleisötilaisuus. Kyselyn avulla selvisi kohteita, jonne asukkaat toivovat parannuksia ja kehittämistä.

Rakennustarkastajan tuottamia palveluita myytiin Ristijärven kunnalle.

Rakennuslupia myönnettiin poikkeuksellisen paljon, johtunen suuresta toimenpidelupien määrästä. Toimenpidelupamaksut ovat pienempiä kuin rakennuslupamaksut, joten lupatuottojen yhteissummaan lupien määrällä ei ole vaikutusta. Rakennuslupatulot putoivat edellisvuodesta, koska vuonna 2020 saatiin poikkeuksellisen paljon tuulivoimalupalu- tuloja.

Aluepelastuskeskuksen lakisääteiset vuosikustannukset 303 574 € sisältyvät tämän tu- losyksikön kustannuksiin.

Mittarit:

Rakennusluvat ja toimenpideluvat yhteensä

2017	2018	2019	2020	2021
115 kpl	121 kpl	107 kpl	68 kpl	141 kpl

Nettokustannukset

2017	2018	2019	2020	2021
102,81 €/asukas	102,91 €/asukas	98,84€/asukas	54,77€/asukas	174,95 €/asukas

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13502 Valvonta, kaavoitus ja								
TOIMINTATUOTOT	248 865,40	84 000,00		84 000,00	92 273,92	109,8	-62,9	-8 273,92
TOIMINTAKULUT	-364 892,70	-447 626,99		-447 626,99	-460 031,71	102,8	26,1	12 404,72
TOIMINTAKATE	-116 027,30	-363 626,99		-363 626,99	-367 757,79	101,1	217,0	4 130,80
: mistä ulkoinen	-116 027,30	-363 626,99		-363 626,99	-367 987,79	101,2	217,2	4 360,80
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-116 027,30	-363 626,99		-363 626,99	-367 757,79	101,1	217,0	4 130,80
Vyörytyserät, Menot	-4 409,78				-6 446,01		46,2	6 446,01
TILIKAUDEN TULOS	-120 437,08	-363 626,99		-363 626,99	-374 203,80	102,9	210,7	10 576,81

Liikenneväylät

Perustehtävä:

Tehtävänä on kunnan kunnossapidossa olevien teiden hoitaminen ympäristölautakunnan päättämän laatuluokituksen mukaisesti.

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Tavoitteiden mukaisesti asemakaavatiet keskustaajamassa ja Ukkohallassa sekä kunnan kunnossapitovastuulla olevat yksityistiet on hoidettu talvikunnossapidon osalta laatusuunnitelmien mukaisesti.

Metsäyhtiöiltä on peritty tieyksiköinnin mukaisia maksuja 11 000 €.

Yksityisteiden tiekuntia on kannustettu uudelleen järjestäytymään tai pitämään sääntömääräiset kokoukset. Muutamana iso tiekunta käynnisti järjestäytymisen valmistelut. Tiekuuntien aineistoa käytiin läpi opiskelijan / työharjoittelijan toimesta.

Ely:n ja kunnan välisiä sidosryhmäkeskusteluita käytiin liikenneturvallisuuteen liittyen.

Toimenpiteet:

Työsuoritukset tehdään oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Työsuorituksilla on varmistettu kaava ja yksityisteiden liikenneturvallisuus.

Talvikunnossapidon aurasalueet kilpailutettiin alue 1 ja alue 3 osalta uudelleen.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Liikenneväylien tulosalueen kunnossapidon kustannukset ylittyivät 83 000 €. Kustannuspaikan menokehitys on vaikeasti ennakoitavissa talousarvion/ toteutuman suhteen. Kelirikon aiheuttamia akuutteja tierungon peittämissä korjattiin ja kovien kesäsateiden seurauksena jouduttiin korjaamaan tierunkoja välilänauksilla. Myös kilpailutuksen aiheuttamat kerrannaisvaikutukset aiheuttivat lisäkuluja.

Huomioitava on myös n. 180 km yksityistieverkoston pituus.

Mittarit:

Nettokustannukset:

	2018	2019	2020	2021
Kirkonkylän kaavatiet	34,54 €/asukas	35,56 €/asukas	35,56 €/asukas	43,91 €/asukas
Ukkohallan kaavatiet	20,56 €/asukas	28,07 €/asukas	32,27 €/asukas	30,70 €/asukas
Yksityistiet	57,95 €/asukas	83,13 €/asukas	78,67 €/asukas	86,32 €/asukas

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13503 Liikenneväylät								
TOIMINTATUOTOT	15 629,46	11 000,00		11 000,00	15 916,05	144,7	1,8	-4 916,05
TOIMINTAKULUT	-318 255,59	-252 596,31		-252 596,31	-335 258,04	132,7	5,3	82 661,73
TOIMINTAKATE	-302 626,13	-241 596,31		-241 596,31	-319 341,99	132,2	5,5	77 745,68
: mistä ulkoinen	-280 595,83	-223 596,31		-223 596,31	-304 705,49	136,3	8,6	81 109,18
POISTOT	-19 383,89	-19 643,22		-19 643,22	-24 895,66	126,7	28,4	5 252,44
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-322 010,02	-261 239,53		-261 239,53	-344 237,65	131,8	6,9	82 998,12
Vyörytyserat, Menot	-157,83						-100,0	
TILIKAUDEN TULOS	-322 167,85	-261 239,53		-261 239,53	-344 237,65	131,8	6,9	82 998,12

Liikuntapaikat ja yleiset alueet

Perustehtävä:

Ylläpitää kuntalaisille ja matkailijoille kunnan liikuntapaikat ja yleiset alueet. Tulosalue sisältää puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt, torin, metsätilat, vuokralle annetut tontit sekä ajoharjoitteluradan.

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset ja strategiset tavoitteet toteutuivat latuverkoston ja kelkkaurien talvikunnossapidon osalta. Kaukalon ja muiden alueiden ylläpito toteutui tavoitellusti.

Ukkohallan / Syväjärven ympäristöstä poistettiin vanhoja rakenteita ja uusittiin yksi laavu. Syväjärven vesikasvuston niitto tehtiin ELY:n / KAIPPO-hankkeen näytöstyönä. Vesikasvuston niittoon haettiin avustusta ELY:ltä 2022 - 2023 vuosille.

Maakunnallinen KAMORE-reitistöhanke ja Ulkoilureitistöjen kunnostamishankkeet päättyivät v. 2021 lopulla. Reitistöverkosto on laaja ja kunnan hoitovastuulla on 16 laavaa. Uusittiin reitistöjen kesäkartat ja aloitettiin talvikarttojen uusimisen valmistelut.

Ajoharjoitteluradan kehittämisen seurauksena alueen läheisyydestä purettiin / siirrettiin hevostallin rakenteen uuteen paikkaan.

Latu- ja kelkkareitistöjen ylläpidossa on huomioitava sääolosuhdevaraukset ja asiakasreklamaatiot.

Valmisteltiin OUMO-hankkeen ja Nivan lähiliikuntapaikan hankehakemukset suunnitelmiseen ja suunnitelmakustannukset on kirjattu käyttötalouteen.

Talousarvion toteutuma/poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Talousarvio ylittyi reilusti puistot ja yleiset alueet sekä liikuntapaikat ja reitistöt tulosalueilla (ks. seuraava taulukko).

Mittarit:

2017	2018	2019	2020	2021
34,38 €/asukas	48,56 €/asukas	39,06 €/asukas	47,00 €/asukas	73,12 €/asukas

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13504 Liikuntapaikat ja yl								
TOIMINTATUOTOT	156 254,70	169 160,00		169 160,00	154 614,63	91,4	-1,0	14 545,37
TOIMINTAKULUT	-214 804,19	-208 478,27		-208 478,27	-265 738,33	127,5	23,7	57 260,06
TOIMINTAKATE	-58 549,49	-39 318,27		-39 318,27	-111 123,70	282,6	89,8	71 805,43
: mistä ulkoinen	-34 439,99	-15 518,27		-15 518,27	-71 501,20	460,8	107,6	55 982,93
POISTOT	-44 560,51	-44 663,13		-44 663,13	-45 170,54	101,1	1,4	507,41
Tilikauden tulos ilman vyör.erää	-103 110,00	-83 981,40		-83 981,40	-156 294,24	186,1	51,6	72 312,84
Vyörytysserät, Menot	-239,51				-99,91		-58,3	99,91
TILIKAUDEN TULOS	-103 349,51	-83 981,40		-83 981,40	-156 394,15	186,2	51,3	72 412,75

Kiinteistöt

Perustehtävä:

Kiinteistöjen ylläpito ja huolto kunnan omaan käyttöön ja vuokralaisille.

Kunnan omistamien kiinteistöjen määrä ja toimiala jakaantuvat seuraavasti:

- sivistystoimi 9682 m²
- sosiaali- ja terveystoimi 3380 m²
- elinkeino/teollisuustilat 6137 m²
- Yhteensä 19200 m²

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Kiinteistöjen hoidossa noudatettiin talousarviossa määriteltyä säästöstrategiaa: korjauksia tehtiin asiakaslähtöisesti ja tyhjästä tiloista pyrittiin luopumaan optimaalisella tavalla.

Palvelukeskuskiinteistön ruokasaliin tehtiin tiivistyskorjaustoimenpiteitä. Kaunislehdon museolla tehtiin kunnostustoimenpiteitä ja uusittiin pajarakenus.

Terveysaseman avopalveluyksikön IV-kanavapuhdistus ja muutostyöt toteutettiin.

Teollisuustie 9 kiinteistö myytiin ja Ahmatie 12 myyntiä valmisteltiin.

Talousarvion toteutuma / poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Sähkön ja lämmityksen kuluerät ovat olleet suunniteltua suuremmat.

Kiinteistöjen vuokratuotot sekä Hallan saunan lipputulot ovat olleet ennakoitua pienemmät. Teollisuustilojen muutostöiden suunnittelukulut sisältyvät käyttötalouden menoihin.

Toimintakate jäi reilut 100 000 euroa tavoiteltua heikommaksi (ks. seuraava taulukko).

Mittarit:

Kiinteistöjen nettokustannukset:

2017	2018	2019	2020	2021
139,86€/asukas	187,72€/asukas	204,70€/asukas	158,14€/asukas	200,78 €/asukas

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13505 Kiinteistöt								
TOIMINTA TUOTOT	1 599 054,44	1 572 470,00		1 572 470,00	1 589 817,16	101,1	-0,6	-17 347,16
TOIMINTAKULUT	-1 560 706,05	-1 518 766,52		-1 518 766,52	-1 641 881,34	108,1	5,2	123 114,82
TOIMINTAKATE	38 348,39	53 703,48		53 703,48	-52 064,18	-96,9	-235,8	105 767,66
: mistä ulkoinen	-396 996,88	-392 666,52		-392 666,52	-499 090,44	127,1	25,7	106 423,92
POISTOT	-385 626,00	-375 313,16		-375 313,16	-376 810,81	100,4	-2,3	1 497,65
POISTOERON LISÄYS (-)	0,00				-0,43			0,43
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-347 277,61	-321 609,68		-321 609,68	-428 875,42	133,4	23,5	107 265,74
Vyörytyserät, Menot	-479,32				-585,40		22,1	585,40
TILIKAUDEN TULOS	-347 756,93	-321 609,68		-321 609,68	-429 460,82	133,5	23,5	107 851,14

Konevarikko

Perustehtävä:

Konevarikko tuottaa sisäisiä ja ulkoisia logistisia palveluja, joita ovat mm. ruoankuljetus, alueiden ja tiestön hoito ja kunnossapito.

Toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden toteutuminen:

Toiminnalliset ja strategiset tavoitteet toteutuivat.

Talousarvion toteutuma / poikkeamat tulostavoitteiden toteutumisessa:

Konevarikon tulosityksikön tulos ei toteutunut ja toimintakulut ylittyivät, toimintakate jäi n. 20 000 € miinukselle suhteessa talousarvioon (ks. seuraava taulukko). Kuluierinä ylityksiä tuli ajoneuvokaluston korjaus-huoltokustannuksista. Ruokahuollon laina-auto oli käytössä v.2021 3 kuukautta ja järjestelyllä saatiin turvattua palvelut.

Hankittiin käytetty traktori ja vanhempi traktori myytiin. Käytetty kiinteistöhuollon auto hankittiin vuoden 2021 lopulla.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13507 Konevarikko								
TOIMINTA TUOTOT	153 131,51	126 800,00		126 800,00	160 361,83	126,5	4,7	-33 561,83
TOIMINTAKULUT	-194 647,78	-173 970,15		-173 970,15	-228 598,01	131,4	17,4	54 627,86
TOIMINTAKATE	-41 516,27	-47 170,15		-47 170,15	-68 236,18	144,7	64,4	21 066,03
: mistä ulkoinen	-166 264,30	-153 270,15		-153 270,15	-193 512,66	126,3	16,4	40 242,51
POISTOT	-6 597,00	-10 597,00		-10 597,00	-10 466,37	98,8	58,7	-130,63
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	-48 113,27	-57 767,15		-57 767,15	-78 702,55	136,2	63,6	20 935,40
Vyörytyserät, Menot	-197,46				-317,47		60,8	317,47
TILIKAUDEN TULOS	-48 310,73	-57 767,15		-57 767,15	-79 020,02	136,8	63,6	21 252,87

Ravitsemus- ja puhtaanapalvelut

Perustehtävä

Hyrnsalmen ravitsemus- ja puhtaanapalvelujen tehtävänä on tuottaa Hyrnsalmen kunnan, Kainuun SOTE:n ja Kainuun palo- ja pelastuslaitoksen yksiköille ravitsemus- ja puhtaanapalveluja.

Valmistamme laadukkaita, terveellisiä, maukkaita, ravitsemussuosittelujen mukaisia ja edullisia aterioita. Laadukkaalla puhtaanapidolla vaikutamme työympäristön puhtauteen ja terveellisyteen sekä edesautamme kiinteistöjen kunnossa pysymistä. Työskentelemme toimivassa työyhteisössä asiakasystävällisesti ja ammattitaitoisesti.

Arvot

Hyvä asiakaspalvelu, laatu, terveellisyys, toimiva työyhteisö ja luottamus tulevaisuuteen.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Ravitsemus- ja puhtaanapitopalveluita rasitti koronapandemiatilanne tihentyneillä siivouskerroilla ja kohonneilla kustannuksilla puhtaanapitopuolella.

Toiminnan lähtökohtana on ollut laadukkuus ja kustannustehokkuus ja sen toteutumista häittäsi osittain kova henkilöstöpula sekä koulutetuissa pätevissä henkilöissä että sijaisuuksien tekijöissä.

Henkilöstön kanssa on tehty töitä ja sovittu käytänteistä tiimityömallia soveltaen.

Työterveyshuollon ennaltaehkäisevää toimintaa on lisätty mm. kaikille suoritettavalla työterveystarkastuksella sekä tarvittaessa fysioterapeutin käynnillä.

Luottamusta tulevaisuuteen heikentää työvoimapula, miten henkilöstö jaksaa tehdä tiukalla mitoituksella tehtyjä kohteita epävarmassa tilanteessa henkilöstöpulan kanssa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

v. 2021 koronatilanne on jatkunut toimintaamme aiheutunein muutoksina.

Asiakassegmentit ovat olleet samat kuin aikaisemminkin. Kainuun sote on irtisanonut ateria- ja puhtaanapitopalvelujen sopimukset Hyrynsalmen kunnan kanssa 31.12.2022 päättyen. Kainuun Hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Työajastaan 50 % tai yli Kainuun sotelle tehtävää työtä tekevät ravitsemus- ja puhtaanapitopalvelujen henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksessa Hyvinvointialueelle. Tulevasta Hyvinvointialueen mallista tuottaa ravitsemus- ja puhtaanapitopalveluja ei ole tehty päätöksiä, Kainuun Soten jäsenkunnilta tiedonkeruu ja selvittelytyö on käynnistetty ja jatkuu v. 2022.

Soten asiakasedustajien kanssa ei käyty laatupalavereita muuten kuin tarvittaessa. Kainuun Sotelle tehdyt hinnankorotukset; tammikuussa ja toukokuussa 2021.

Henkilöstön sisällä muutamia pitkiä poissaoloja, joita ei ole voinut hoitaa henkilöstön sisäisillä siirroilla, vaan niihin oli palkattava sijainen. Sijaisuuksiin on ollut hyvin vaikea saada työntekijöitä.

Vuoden aikana on ollut useita rekryjä sekä toistaiseksi voimassa oleviin toimiin että määräaikaisiin sijaisuuksiin pienillä hakijamäärillä.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelut tuotetaan Kainuun Sotelle vuoden jokaisena päivänä 365pv/vuosi.

Kouluille ateriat toimitetaan lukuvuoden mukaisesti ja varhaiskasvatukseen tarpeen mukaisesti koko vuoden.

Ateriasuoritteita oli vuonna 2020 141 040 kpl (v. 2019 152 957 kpl). Vuonna 2021 ateriasuoritteita ei ole seurattu samalla laskentatavalla.

Vertaislukuna v. 2006 suoritteita yht. 194 000 kpl

Toimintatuotot laskivat koronasulkujen vuoksi perusopetuksessa, päivätoiminnassa sekä henkilöstöruokailussa vähentyneiden ateriamäärien vuoksi.

- Kainuun Soten ateriamyynti heikensivät osastojen asiakaspaikkojen vajaakäyttö soten henkilöstöpulan vuoksi.

Ateriat jakaantuivat v. 2021 seuraavasti:

	Loun. päiväll	Aamuil- tap.
Kainuun maakunta -kuntayhtymä	53476	31522
Hyrnsalmen kunta	42621	1883
Sote henkilökunta ja ulkopuoliset	1183	

Puhtaanapitopalvelut

Siivottavat neliöt toteutuivat tavoitteiden mukaisesti. Siivottavia neliöitä yht. 13 834 m².
Vertaislukuna v. 2006 siivottavia neliöitä yht. 15 800 m²

Siivottavat neliöt jakaantuivat v. 2021 seuraavasti:

	m ²	%
Kainuun maakunta -kuntayhtymä	5011	36
Hyrnsalmen kunta	8524	62
Kainuun palo- ja pelastuslaitos	299	2

Resurssien käyttö

Toimintakulut ylittivät kokonaisuudessaan ateria- ja puhtaanapitopalveluissa 45 932 €.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12.ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR		EUR	EUR			EUR
13508 Ateria- ja puhtaanapito								
TOIMINTATUOTOT	1 067 868,90	1 101 470,00		1 101 470,00	1 105 213,18	100,3	3,5	-3 743,18
TOIMINTAKULUT	-1 048 553,38	-1 048 683,13		-1 048 683,13	-1 094 105,23	104,3	4,3	45 422,10
TOIMINTAKATE	19 315,52	52 786,87		52 786,87	11 107,95	21,0	-42,5	41 678,92
: mistä ulkoinen	-382 638,60	-353 843,13		-353 843,13	-426 192,85	120,4	11,4	72 349,72
POISTOT	-2 803,50	-321,00		-321,00	-3 831,00	1 193,5	36,7	3 510,00
Tilikauden tulos ilman vyör.eriä	16 512,02	52 465,87		52 465,87	7 276,95	13,9	-55,9	45 188,92
Vyörytyserät, Menot	-602,69				-743,09		23,3	743,09
TILIKAUDEN TULOS	15 909,33	52 465,87		52 465,87	6 533,86	12,5	-58,9	45 932,01

2.3.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen on koottu seuraavaan taulukkoon, joissa on esitetty tilikauden tuloksen seikkaperäinen syntyminen.

Hyrnsälmen kunta	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA Muutosten jälkeen 2021	Tot. 1 -12.2021	1-12.2021 /TA2021 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
ulkoinen								
MYNTITUOTOT	976 277,74	1 028 720,00		1 028 720,00	1 027 566,78	99,9	5,3	1 153,22
MAKSUTUOTOT	318 278,76	194 600,00		194 600,00	157 628,72	81,0	-50,5	36 971,28
TUET JA AVUSTUKSET	111 570,79	236 812,00		236 812,00	295 177,19	124,6	164,6	-58 365,19
MUUT TOIMINTA TUOTOT	838 703,62	756 410,00		756 410,00	807 721,04	106,8	-3,7	-51 311,04
TOIMINTA TUOTOT	2 244 830,91	2 216 542,00		2 216 542,00	2 288 093,73	103,2	1,9	-71 551,73
HENKILÖSTÖKULUT ULKO	-4 132 182,11	-4 459 928,14		-4 459 928,14	-4 506 135,30	101,0	9,0	46 207,16
PALVELLUS OSTOT	-14 700 329,41	-14 179 749,98		-14 179 749,98	-15 312 932,48	108,0	4,2	1 133 182,50
AINEET, TARVIKKEET J	-867 080,56	-807 415,00		-807 415,00	-931 602,54	115,4	7,4	124 187,54
AVUSTUKSET	-321 121,49	-282 450,00		-282 450,00	-269 014,28	95,2	-16,2	-13 435,72
MUUT TOIMINTAKULUT	-451 974,45	-443 070,00	-13 111,00	-456 181,00	-458 366,26	100,5	1,4	2 185,26
TOIMINTAKULUT	-20 472 688,02	-20 172 613,12	-13 111,00	-20 185 724,12	-21 478 050,86	106,4	4,9	1 292 326,74
TOIMINTAKATE	-18 227 857,11	-17 956 071,12	-13 111,00	-17 969 182,12	-19 189 957,13	106,8	5,3	1 220 775,01
Kunnan tulovero	6 146 615,34	6 194 000,00		6 194 000,00	6 187 438,93	99,9	0,7	6 561,07
Kiinteistövero	1 058 866,76	1 250 000,00		1 250 000,00	1 162 760,56	93,0	9,8	87 239,44
Osuus yhteisöveron t	845 431,54	996 000,00		996 000,00	1 257 609,37	126,3	48,8	-261 609,37
VEROTULOT	8 050 913,64	8 440 000,00		8 440 000,00	8 607 808,86	102,0	6,9	-167 808,86
Kunnan peruspalv. vo	7 797 944,00	7 578 428,00		7 578 428,00	7 584 378,00	100,1	-2,7	-5 950,00
Verot.per. vo tasaus	1 998 468,00	2 064 322,00		2 064 322,00	2 064 324,00	100,0	3,3	-2,00
Opetus- ja kult. vo	-490 740,00	-490 727,00		-490 727,00	-479 240,00	97,7	-2,3	-11 487,00
Hark.var. vo korotus	315 000,00							-100,00
Verotulomenet.kompen	1 413 060,00	1 448 170,00		1 448 170,00	1 491 528,00	103,0	5,6	-43 358,00
Verolykkäysten tak.p					-29 856,00	X	X	29 856,00
VALTIONOSUDET	11 033 732,00	10 600 193,00		10 600 193,00	10 631 134,00	100,3	-3,6	-30 941,00
KORKOTUOTOT	7 837,47				12 580,93	X	60,5	-12 580,93
MUUT RAHOITUSTUOTOT	10 326,07				3 704,39	X	-64,1	-3 704,39
KORKOKULUT	-9 018,23	-20 000,00		-20 000,00	-5 410,85	27,1	-40,0	-14 589,15
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 750,69				-1 542,80	X	-43,9	1 542,80
RAHOITUSTUOTOT JA -K	6 394,62	-20 000,00		-20 000,00	9 331,67	-46,7	45,9	-29 331,67
VUOSIKATE	863 183,15	1 064 121,88	-13 111,00	1 051 010,88	58 317,40	5,5	-93,2	992 693,48
Suunnitelman mukaise	-477 344,23	-462 529,23		-462 529,23	-482 736,22	104,4	1,1	20 206,99
Suunnitelman mukaise	-477 344,23	-462 529,23		-462 529,23	-482 736,22	104,4	1,1	20 206,99
POISTOT JA ARVONALEN	-477 344,23	-462 529,23		-462 529,23	-482 736,22	104,4	1,1	20 206,99
TILIKAUDEN TULOS (UL	385 838,92	601 592,65	-13 111,00	588 481,65	-424 418,82	-72,1	-210,0	1 012 900,47
Poistoeron vähennys	52 070,55				52 070,13	X	-0,0	-52 070,13
POISTOERON LISÄYS (-	52 070,55				52 070,13	X	-0,0	-52 070,13
VARAUSTEN JA RAHASTO	52 070,55				52 070,13	X	-0,0	-52 070,13
TULOSLASKELMA (ULKOI	437 909,47	601 592,65	-13 111,00	588 481,65	-372 348,69	-63,3	-185,0	960 830,34
KUNNAN TULOSLASKELMA	437 909,47	601 592,65	-13 111,00	588 481,65	-372 348,69	-63,3	-185,0	960 830,34

2.3.4 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

Seuraavaan taulukkoon on eritelty verotulot lähteittäin sekä valtionosuudet ja niiden kehitys edellisestä vuodesta. Verotulot ovat nousseet hieman ja valtionosuudet puolestaan laskeneet edellisestä vuodesta (ks. seuraavat taulukot).

Verotulojen erittely	2020 Tilinpäätös	2021 Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2021	Poikkeama
Verotulot						
Kunnan tulovero	6 146 615	6 194 000		6 194 000	6 187 439	6 561
Osuus yhteisöveron tuotosta	845 432	996 000		996 000	1 257 609	-261 609
Kiinteistövero	1 058 867	1 250 000		1 250 000	1 162 761	87 239
Verotulot yhteensä	8 050 914	8 440 000		8 440 000	8 607 809	-167 809
verotulot, €/asukas	3 661	3 889		3 889	4 024	
asukasmäärä	2199	2170		2170	2139	

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo €	Muutos %
2016	21,75	30 942 633	-0,8
2017	21,75	27 653 265	-10,6
2018	21,75	27 992 000	1,2
2019	21,75	28 069 769	0,3
2020	21,75		
2021	21,75		

Kiinteistövero v. 2021	%
Yleinen kiinteistövero	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,55
Muut asuinrakennukset	1,15
Voimalaitokset	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,40
Rakentamaton rak.paikka	2,00

Maksuunpano	€
2015	812 499
2016	827 764
2017	858 170
2018	1 164 524
2019	1 166 819
2020	1 155 119

Valtionosuuksien erittely	Toteutuma	2021	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	31.12.2020	Talousarvio	muutokset	muutosten jälkeen	31.12.2021	
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, (ilman tasauksia)	7 797 944	7 578 428		7 578 428	7 584 378	-5 950
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	1 998 468	2 064 322		2 064 322	2 064 324	-2
Opetus ja kultt.toimen muut valt.os.	-490 740	-490 727		-490 727	-479 240	-11 487
Harkinnanvarainen valtionos. korotus	315 000					0
Verotulomenetysten kompensatio	1 413 060	1 448 170		1 448 170	1 491 528	-43 358
Verolykkäysten takaisinperintä					-29 856	29 856
Valtionosuudet yhteensä	11 033 732	10 600 193	0	10 600 193	10 631 134	-30 941
valtionosuudet, €/asukas	5 018	4 885		4 885	4 970	
asukasmäärä	2199	2170		2170	2139	

2.3.5 Investointien toteutuminen

Investointeja toteutettiin vuoden 2021 aikana nettona noin 0,72 M euron edestä (ks. seuraava taulukko), mikä on selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta reilusti vähemmän kuin talousarvioon oli varattu. Päiväkoti-investoinnin käynnistymisen lykkäytyminen syksyyn 2021 selittää suurelta osalta poikkeaman. Myös muissa investoinneissa on syntynyt säästöjä, mikä on tavoitteiden ja investointistrategian mukaista.

Vuoden 2021 investointitaso on Hyrynsalmen kunnan kantokyvyn ylärajoilla. On huomattava, että pienessä kunnassa investointitaso vaihtelee vuosittain huomattavasti; kestävä vuosittainen keskimääräinen investointitaso on noin 0,5 M euroa.

INVESTONNIT	TP 2020	TA 2021	TA muutokset 2021	TA muutosten jälkeen 2021	Tot 1 - 12/2021	Tot 1 - 12.2021 / TA2021 muutosten jälkeen %	Muutos 1-12 kul.vuosi/ 1-12 ed.vuosi %	TA - TOT 2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			EUR
Hyrynsalmi investoinnit netto	-240 016,07	-1 262 000,00	-114 000,00	-1 376 000,00	-720 165,64	52,3	-200,0	-655 834,36
Hyrynsalmi investoinnit, menot		-1 262 000,00	-114 000,00	-1 376 000,00	-789 101,11	52,3	-200,0	-655 834,36
Hyrynsalmi investoinnit, tulot					68 935,47			
Muut pitkävaikutteiset	-36 660,38						100,0	
Ohjelmistojen hankinta,TOS-ohjelmisto	-13 472,89						100,0	
IT-projekti	-23 187,49						100,0	
Maa- ja vesialueet	2 784,00	-20 000,00		-20 000,00	429,78	-2,1	84,6	-20 429,78
Maa- ja vesial.hankinta		-20 000,00		-20 000,00				-20 000,00
Maa-alueiden myynti	2 784,00				429,78	X	84,6	-429,78
Osakkeet ja osuudet								
Osakk. ja osuusk. hankinta	-454,00						100,0	
Rakennukset	-24 983,63	-970 000,00	-54 000,00	-1 024 000,00	-554 110,58	54,1	-2 117,9	-469 889,42
Terveysasema/hoivayksikön suunn./pp.		-30 000,00		-30 000,00				-30 000,00
Lasten päiväkot	-268,80	-900 000,00		-900 000,00	-467 923,93	52,0	-173 978,8	-432 076,07
Terveysasema/avopalv./lv-saneeraus		-15 000,00	-15 000,00	-30 000,00	-28 771,09	95,9	X	-1 228,91
Pk:n ruokasalin tiivistyskorjaus			-24 000,00	-24 000,00	-21 235,84	88,5	X	-2 764,16
Kaunislehto	-14 612,82	-15 000,00		-15 000,00	-16 521,21	110,1	-13,1	1 521,21
Kaunislehto-Tulot	7 500,00							100,0
Tietohallinnon muutostyöt Virastotalolla	-17 602,01						100,0	
Paloaseman ja terv.aseman kiint.autom.mo			-15 000,00	-15 000,00	-13 143,50	87,6	X	-1 856,50
Yhtenäiskoulu, ulkovaikaraston laaj.		-10 000,00		-10 000,00	-6 515,01	65,2	X	-3 484,99
Maa- ja vesirakenteet	-84 181,42	-70 000,00		-70 000,00	-73 712,91	105,3	12,4	3 712,91
Kaavateiden kunnostus		-25 000,00		-25 000,00	-22 518,15	90,1	X	-2 481,85
Hamarinharju-Lotnikka/katujen kunnostus	-38 794,15						100,0	
Hamarinharju-Lotnikka-Poltt./katuvalaist	-14 555,00						100,0	
Kirkonkylän kaavatiet,LED	-30 832,27	-45 000,00		-45 000,00	-51 194,76	113,8	-66,0	6 194,76
Lähiikuntapaikka,vaihe 2		-110 000,00		-110 000,00				-110 000,00
Maakunnallinen kelkkareitihanke	-58 060,76				-13 667,93	X	76,5	13 667,93
Kunnan reitistöjen kehittämishanke	-162 949,18	-27 000,00		-27 000,00	-97 511,94	361,2	40,2	70 511,94
Taajaman yleisilme	-18 555,15	-25 000,00		-25 000,00			100,0	-25 000,00
Kuivuverkon rakentaminen Teoll.tie-Ratat	-11 014,19						100,0	
Taajaman yleisilme/Tulot	2 500,00						100,0	
Kamare-hanke/Tulot	32 429,18				5 430,49	X	83,3	-5 430,49
Kunnan reitistöjen kehitt.-hanke/Tulot	136 679,46				63 075,20	X	53,9	-63 075,20
Irtain omaisuus	-17 550,00	-40 000,00	-60 000,00	-100 000,00	-50 097,75	50,1	-185,5	-49 902,25
Kiinteistöhuoltotraktori		-40 000,00		-40 000,00	-27 492,90	68,7	X	-12 507,10
Kiinteistönhoidon huoltoauto			-25 000,00	-25 000,00	-22 604,85	90,4	X	-2 395,15
Palvelukeskus, astianpesukone	-17 550,00						100,0	
Hoitokoti Hyrynsalmen lämpövaunut (palv.			-35 000,00	-35 000,00				-35 000,00

2.3.6 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituksen seikkaperäinen toteutuminen ilmenee seuraavasta taulukosta.

Hyrnsalmen kunta					
Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2020	TA 2021	TA-muutokset	TA-muutoksen jälkeen	Kum. toteuma 1 - 12 .2021
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	863 183,15	1 051 010,88			58 317,40
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-2 722,80	-5 000,00			-17 312,82
TOIMINNAN RAHAVIRTA	860 460,35	1 046 010,88			41 004,58
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-421 908,71	-1 376 000,00			-789 101,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	179 108,64				68 505,69
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 784,00	5 000,00			17 742,60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-240 016,07	-1 371 000,00			-702 852,82
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	620 444,28	-324 989,12			-661 848,24
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-465 472,00	762 000,00			34 528,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 262 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-465 472,00	-500 000,00			-465 472,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos					500 000,00
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	628 230,19				-91 323,50
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	-25 560,62				-105 408,14
Korottomien velkojen muutos	653 790,81				14 084,64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	162 758,19	762 000,00			-56 795,50
RAHAVAROJEN MUUTOS	783 202,47	437 010,88			-718 643,74
RAHAVAROJEN MUUTOS	783 202,47				-718 643,74
Rahavarat kauden lopussa	2 115 016,35				1 396 372,61
Rahavarat 1.1.	1 331 813,88				2 115 016,35

2.3.7 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Seuraavaan taulukkoon on koottu kunnan kaikki valtuuston hyväksymät määrärahat ja tuloarviot sekä niiden toteutuminen.

Sitovuustaso	Määrärahat €						Tuloarviot €					
	Alkup. talous-arvio	TAn muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poik-keama	Tot. %	Alkup. talous-arvio	TAn muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poik-keama	Tot. %
B=Bruttomääräraha/tuloarvio												
N=Nettomääräraha												
aluekehitysraha *)												
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Keskusvaalilautakunta	7 673	0	7 673	15 670	-7 997	204	0	0		2 709	-2 709	
Vaalitoiminnot	7 673		7 673	15 670	-7 997	204				2 709	-2 709	
Kunnanvaltuusto	23 750	0	23 750	23 610	140	99						
Kunnanvaltuusto	23 750		23 750	23 610	140	99						
Tarkastuslautakunta	20 840		20 840	16 559	4 281	79						
Tarkastustoimi	20 840		20 840	16 559	4 281	79						
Kunnanhallitus	13 669 222	0	13 669 222	14 609 291	-940 069	107	252 142	0	252 142	231 231	20 911	92
Kunnanhallitus	12 348 365		12 348 365	13 414 272	-1 065 907	109	150		150	2 793	-2 643	1 862
Hallintopalvelut	325 375		325 375	353 740	-28 365	109	3 000		3 000	6 308	-3 308	210
Henkilöstöpalvelut	327 728		327 728	274 448	53 280	84	15 000		15 000	1 257	13 743	8
Elinkino- ja matkailutoimi	348 459		348 459	289 629	58 830	83	218 992		218 992	199 081	19 911	91
Aluekehitysraha	40 010		40 010	32 349	7 661	81				7 107	-7 107	
Työllistäminen	231 035		231 035	196 902	34 133	85	15 000		15 000	14 169	831	94
Maaseutotoimi	48 250		48 250	47 951	299	99				517	-517	
Sivistyslautakunta	3 868 204	13 111	3 881 315	3 904 985	-23 670	101	111 420	0	111 420	214 128	-102 708	192
Sivistyspalvelut-hallinto	156 729		156 729	148 706	8 023	95				3 005	-3 005	
Varhaiskasvatus	895 033		895 033	884 311	10 722	99	45 000		45 000	72 132	-27 132	160
Perusopetus	2 283 483	13 111	2 296 594	2 351 911	-55 317	102	55 320		55 320	123 345	-68 025	223
Kansalaisopisto	140 496		140 496	145 783	-5 287	104				-47	-47	
Kirjasto	164 175		164 175	160 835	3 340	98	1 000		1 000	2 397	-1 397	240
Kulttuuripalvelut	55 753		55 753	49 030	6 723	88				309	-309	
Vapaa-aikapalvelut	172 535		172 535	164 409	8 126	95	10 100		10 100	12 987	-2 887	129
Ympäristölautakunta	3 850 542	0	3 850 542	4 252 685	-402 143	110	3 120 600	0	3 120 600	3 184 774	-64 174	102
Tekninen- ja valvontatoimi	200 421		200 421	227 072	-26 651	113	55 700		55 700	66 577	-10 877	120
Valvonta, kaavoitus ja mittaus	447 627		447 627	460 032	-12 405	103	84 000		84 000	92 274	-8 274	110
Liikenneväylät	252 596		252 596	335 258	-82 662	133	11 000		11 000	15 916	-4 916	145
Liikuntapaikat ja yleiset al.	208 478		208 478	265 738	-57 260	127	169 160		169 160	154 615	14 545	91
Kiinteistöt	1 518 767		1 518 767	1 641 881	-123 115	108	1 572 470		1 572 470	1 589 818	-17 348	101
Konevarikko	173 970		173 970	228 598	-54 628	131	126 800		126 800	160 362	-33 562	126
Ateria- ja puhtaanapito	1 048 683		1 048 683	1 094 105	-45 422	104	1 101 470		1 101 470	1 105 213	-3 743	100
Yhteensä	21 440 231	13 111	21 453 342	22 822 800	-1 369 458	106	3 484 162	0	3 484 162	3 632 843	-148 681	104
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot							8 440 000		8 440 000	8 607 809	-167 809	102
Valtionosuudet							10 600 193		10 600 193	10 631 134	-30 941	100
Korkotulot										12 581	-12 581	
Muut rahoitustuotot										3 704	-3 704	
Korkokulut	20 000		20 000	5 411	14 589	27,1						
Muut rahoituskulut				1 543	-1 543							
Yhteensä	20 000	0	20 000	6 954	13 046	34,8	19 040 193	0	19 040 193	19 255 228	-215 035	101

Sitovuustaso	Määrärahat €						Tuloarvot €					
	Alkup. talous-arvio	TAn muutokset	TA muutn jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %	Alkup. talous-arvio	TAn muutokset	TA muutn jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %
B=Bruttomääräraha/tuloarvio												
N=Nettomääräraha												
aluekehitysraha *)												
INVESTOINTIOSA												
Muut pitkävaikutteiset												
Maa- ja vesialueet												
Maa-alueiden hankinta	20 000		20 000									
Maa-alueiden myynti									430		-430	
Osakkeet ja osuudet												
Osakk. ja osuusk. hankinta												
Talonrakennus												
Yhtenäiskoulu, ulkoviiv. laa	10 000		10 000	6 515	3 485	65						
Lasten päiväkot	900 000		900 000	467 924	432 076	52						
Terveysasema/hoivayks. suun.	30 000		30 000		30 000	0						
Terveysasema/avopalv./lv. san.	15 000	15 000	30 000	28 771	1 229	96						
Pk:n ruokasaliin tiivistyskorjaus		24 000	24 000	21 236	2 764	88						
Paloaseman ja terv. as. kiint. autom.	15 000		15 000	13 144	1 857	88						
Kaunislehto	15 000		15 000	16 521	-1 521	110						
Maa- ja vesirakenteet												
Kaavateiden kunnostus	25 000		25 000	22 518	2 482	90						
Lähiliikuntapaikka, vaihe 2	110 000		110 000		110 000							
Taajaman yleisilme	25 000		25 000		25 000							
KK:n kaavatiet, LED	45 000		45 000	51 195	-6 195	114						
Maakunnallinen kelkkareititihanke				13 668	-13 668				5 430		-5 430	
Kunnan reitistöjen kehittämishanke	27 000		27 000	97 512	-70 512	361			63 075		-63 075	
Koneet ja kalusto												
Kiinteistöhuoltotraktori	40 000		40 000	27 493	12 507	69						
Kiinteistönhoidon huoltoauto		25 000	25 000	22 605	2 395	90						
Hoitokoti Hrynysalmen lämpövaunut		35 000	35 000		35 000							
Yhteensä	1 262 000	114 000	1 376 000	789 101	586 899	57	0	0	68 935	-68 935		
RAHOITUSOSA												
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							1 262 000		1 262 000			1 262 000
Pitkäaikaisten lainojen väh.	500 000		500 000	465 472	34 528	93						
Lyhytaik. lainojen muutos										500 000		-500 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				14 085						105 408		
Vaikutus maksuvalmiuteen												
Yhteensä	500 000	0	500 000	465 472	34 528	93	1 262 000	0	1 262 000	500 000	762 000	
YHTEENSÄ	23 222 231	127 111	23 349 342	24 084 327	-734 985	103	23 786 355	0	23 786 355	23 457 006	329 349	99

3 Tilinpäätöslaskelmat

Tässä luvussa on esitetty seikkaperäisesti kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat (tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase) ja niiden vertailut edelliseen vuoteen.

3.1 Tuloslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty peruskunnan tuloslaskelma, jota on käsitelty jo aiemmissa luvuissa.

Kunnan tuloslaskelma	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot		1 027 566,78		976 277,74
Maksutuotot		157 628,72		318 278,76
Tuet ja avustukset		295 177,19		111 570,79
Muut toimintatuotot		807 721,04		838 703,62
TOIMINTATUOTOT		2 288 093,73		2 244 830,91
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-3 419 487,30		-3 152 911,24
Henkilöstökorvaukset		54 112,06	-3 365 375,24	85 115,41
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-1 040 021,13		-993 674,41
Muut henkilösivukulut		-100 738,93	-1 140 760,06	-70 711,87
Palvelujen ostot		-15 312 932,48		-14 700 329,41
Aineet tarvikkeet ja tavarat		-931 602,54		-867 080,56
Avustukset		-269 014,28		-321 121,49
Muut toimintakulut		-458 366,26	-16 971 915,56	-451 974,45
TOIMINTAKULUT		-21 478 050,86		-20 472 688,02
TOIMINTAKATE		-19 189 957,13		-18 227 857,11
Verotulot		8 607 808,86		8 050 913,64
Valtionosuudet		10 631 134,00		11 033 732,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		12 580,93		7 837,47
Muut rahoitustuotot		3 704,39		10 326,07
Korkokulut		-5 410,85		-9 018,23
Muut rahoituskulut		-1 542,80		-2 750,69
Vuosikate		58 317,40		863 183,15
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-482 736,22		-477 344,23
Tilikauden tulos		-424 418,82		385 838,92
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		52 070,13		52 070,55
Tilikauden alijäämää		-372 348,69		437 909,47

3.2 Rahoituslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunnan rahoituslaskelma.

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	58 317,40		863 183,15	
Tulorahoituksen korjauserät	-17 312,82	41 004,58	-2 722,80	860 460,35
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-789 101,11		-421 908,71	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68 505,69		179 108,64	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 742,60	-702 852,82	2 784,00	-240 016,07
Toiminnan ja investointien rahavirta		-661 848,24		620 444,28
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-465 472,00		-465 472,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000,00	34 528,00		-465 472,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Saamisten muutos	-105 408,14		-25 560,62	
Korottomien velkojen muutos	14 084,64	-91 323,50	653 790,81	628 230,19
Rahoituksen rahavirta		-56 795,50		162 758,19
Rahavarojen muutos		-718 643,74		783 202,47
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 396 372,61		2 115 016,35	
Rahavarat 1.1.	<u>2 115 016,35</u>	-718 643,74	<u>1 331 813,88</u>	783 202,47

3.3 Tase

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunnan tase, jonka loppusumma on hieman pienentynyt negatiivisen tuloksen takia.

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	14 554 005,02	14 316 575,60	OMA PÄÄOMA	11 329 829,02	11 702 177,71
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	10 128 806,80	10 128 806,80
Muut pitkävaikutteiset menot	147 647,98	147 647,98	Ed. tilik. ylijäämä	1 573 370,91	1 135 461,44
Ennakkomaksut	<u>147 647,98</u>	<u>147 647,98</u>	Tilikauden ylijäämä	<u>-372 348,69</u>	<u>437 909,47</u>
				11 329 829,02	11 702 177,71
Aineelliset hyödykkeet			POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Maa- ja vesialueet	2 129 999,57	2 123 171,29	VARAUKSET		
Rakennukset	5 626 971,30	5 913 528,85	Poistoero	<u>615 917,21</u>	<u>667 987,34</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	607 257,71	492 065,74		615 917,21	667 987,34
Koneet ja kalusto	131 606,25	121 434,32			
Muut aineelliset hyödykkeet	8 535,54	8 535,54			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>478 728,63</u>	<u>86 933,84</u>	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	8 983 099,00	8 745 669,58	Lahjoitusrahastojen pääomat	<u>11 832,08</u>	<u>12 817,73</u>
				11 832,08	12 817,73
Sijoitukset			VIERAS PÄÄOMA	4 830 035,28	4 781 422,64
Osakkeet ja osuudet	<u>5 423 258,04</u>	<u>5 423 258,04</u>	Pitkäaikainen		
	5 423 258,04	5 423 258,04	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	<u>92 000,00</u>	<u>412 752,00</u>
				92 000,00	412 752,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lyhytaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	<u>11 832,08</u>	<u>12 817,73</u>	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 720 752,00	2 365 472,00
	11 832,08	12 817,73	Saadut ennakot		
			Ostovelat	537 399,12	424 226,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 221 776,49	2 835 012,09	Muut velat	106 691,33	90 722,59
Saamiset	825 403,88	719 995,74	Siirtovelat	<u>1 373 192,83</u>	<u>1 488 249,83</u>
Pitkäaikaiset saamiset				4 738 035,28	4 368 670,64
Lainasaamiset	<u>334 249,37</u>	<u>334 249,37</u>			
	334 249,37	334 249,37	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>16 787 613,59</u>	<u>17 164 405,42</u>
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	217 740,66	184 794,92			
Lainasaamiset	16 060,00	16 060,00			
Muut saamiset	193 637,52	59 111,93			
Siirtosaamiset	<u>63 716,33</u>	<u>125 779,52</u>			
	491 154,51	385 746,37			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 396 372,61</u>	<u>2 115 016,35</u>			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>16 787 613,59</u>	<u>17 164 405,42</u>			

3.4 Konsernilaskelmat

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernitilinpäätös, joka osoittaa vajaan 0,4 M euron alijäämää.

Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma		
	2021	2020
Toimintatuotot	18 952 540,66	18 876 022,92
Toimintakulut	-36 864 769,92	-35 742 764,93
TOIMINTAKATE	-17 912 229,26	-16 866 742,01
Verotulot	8 550 773,14	7 992 714,58
Valtionosuudet	10 631 134,00	11 033 732,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 801,36	7 384,65
Muut rahoitustuotot	15 701,56	17 069,25
Korkokulut	-51 529,07	-57 453,89
Muut rahoituskulut	-90 075,36	-123 773,92
Vuosikate	1 155 576,37	2 002 930,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 527 713,11	-1 474 546,38
Muut lisäpoistot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-372 136,74	528 384,28
Tilinpäätössiirrot	1 036,25	558,22
Laskennalliset verot	-14 958,62	-5 187,29
Vähemmistöosuudet	-5 202,46	-4 776,98
Tilikauden ylijäämä	-391 261,57	518 978,23

Konsernin rahoituslaskelma

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin rahoituslaskelma.

Konsernin rahoituslaskelma				
	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 155 576,37		2 002 930,66	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot	-14 511,84		-2 534,71	
Tulorahoituksen korjauserät	-55 678,52	1 085 386,01	7 228,04	2 007 623,99
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 559 475,92		-1 684 324,21	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68 505,69		179 706,56	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36 023,10	-1 454 947,13	8 192,24	-1 496 425,41
Toiminnan ja investointien rahavirta		-369 561,12		511 198,58
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Antolainauksen muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	597 915,00		1 036 386,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-774 537,37		-773 855,92	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	507 684,94	331 062,57	-757,01	261 773,07
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	13 505,28		-24 733,88	
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 342,17		-11 662,69	
Saamisten muutos	77 404,05		-519 860,65	
Korottomien velkojen muutos	-155 985,31	-70 418,16	1 001 168,57	444 911,35
Rahoituksen rahavirta		260 644,41		706 684,42
Rahavarojen muutos		-108 916,71		1 217 883,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 613 453,34		4 722 370,04	
Rahavarat 1.1.	4 722 370,05	-108 916,71	3 504 487,04	1 217 883,00

Konsernin tase

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin tase.

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 077 557,86	22 117 306,00	OMA PÄÄOMA	10 912 544,89	11 305 026,57
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	10 128 806,80	10 128 806,80
Aineettomat oikeudet	35 620,05	36 207,87			
Muut pitkävaikutteiset menot	150 517,39	152 657,20			
Ennakkomaksut	<u>1 772,22</u>	<u>160,04</u>	Muut omat rahastot	1 674 721,50	1 675 941,62
	187 909,66	189 025,11			
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	2 267 664,17	2 264 391,65	Ed. tilik. Ylijäämä (alijäämä)	-499 721,84	-1 018 700,08
Rakennukset	15 631 828,88	15 908 066,70	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-391 261,57	518 978,23
Kiinteät rakenteet ja laitteet	948 423,39	845 614,28			
Koneet ja kalusto	923 609,01	957 382,96			
Muut aineelliset hyödykkeet	1 347 973,20	1 316 488,33	VÄHEMMISTÖOSUUDET	34 595,64	29 209,30
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>522 875,11</u>	<u>389 069,76</u>			
	21 642 373,76	21 681 013,68			
Sijoitukset			PAKOLLISET VARAUKSET	235 803,45	255 311,62
Muut osakkeet ja osuudet	232 237,26	232 230,04	Muut pakolliset varaukset	235 803,45	255 311,62
Muut saamiset	<u>15 037,18</u>	<u>15 037,17</u>			
	247 274,44	247 267,21			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	154 365,01	167 357,44	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	225 820,60	225 478,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 928 708,86	7 109 687,42	VIERAS PÄÄOMA	17 751 867,15	17 579 324,61
Vaihto-omaisuus	200 326,12	194 983,95	Pitkäaikainen		
Saamiset			Korollinen vieras pääoma	9 060 358,51	9 245 678,48
Pitkäaikaiset saamiset	25 939,79	27 931,80	Koroton vieras pääoma	784 875,61	732 655,11
Lyhytaikaiset saamiset	<u>2 088 989,61</u>	<u>2 164 401,63</u>	Lyhytaikainen		
	2 114 929,40	2 192 333,43	Korollinen vieraspääoma	3 210 654,96	2 694 272,44
			Koroton vieras pääoma	4 695 978,07	4 906 718,58
Rahoitusarvopaperit	54 912,60				
Rahat ja pankkisaamiset	4 558 540,74	4 722 370,04			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>29 160 631,73</u>	<u>29 394 350,86</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>29 160 631,73</u>	<u>29 394 350,86</u>

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen on liitettävä myös määrämuotoiset liitetiedot, jotka on esitetty tässä luvussa.

4.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tammikuussa 2019 antamaa yleisohjetta.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt: As Oy Kiviöntaito, Kiinteistö Oy Ahmahaka, Kiinteistö Oy Hyrynsalmen virastotalo ja Vesi-Mega Oy.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä: Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Kainuun liitto ja Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi.

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2021 aikana.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskeiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt *olennaiset* keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Kunnan toimintatuotot tehtäväalueittain (liitetieto 6)

Toimintatuotot	Kunta			Konserni	
	2021	2020	Muutos -%	2021	2020
Yleishallinto	226 268,25	115 961,34	95,1		
Sosiaali- ja terveyspalvelut					
Opetus- ja kulttuuripalvelut	214 128,39	144 198,56	48,5		
Yhdyskuntapalvelut	1 847 697,09	1 984 671,01	-6,9		
Muut palvelut					
Toimintatuotot yhteensä	2 288 093,73	2 244 830,91	1,9	18 952 540,66	18 876 022,92

Verotulot eriteltynä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero-
roon ja muihin verotuloihin (liitetieto 7)

Verotulojen erittely	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan tulovero	6 187 438,93	6 146 615,34	6 187 438,93	6 146 615,34
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 257 609,37	845 431,54	1 257 609,37	845 431,54
Kiinteistövero	1 162 760,56	1 058 866,76	1 105 724,84	1 000 667,70
Verotulot yhteensä	8 607 808,86	8 050 913,64	8 550 773,14	7 992 714,58

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely (liitetieto 8)

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kunta	
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	7 584 378,00	7 797 944,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus (+/-)	2 064 324,00	1 998 468,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		315 000,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-479 240,00	-490 740,00
Verotulomenetysten korvaus	1 491 528,00	1 413 060,00
Verolykkäysten takaisinperintä	-29 856,00	
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	10 631 134,00	11 033 732,00

Palvelujen ostojen eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin
(liitetieto 9)

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	266 134,50	295 755,74
Muiden palvelujen ostot	15 046 797,98	14 404 573,67
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	15 312 932,48	14 700 329,41

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. (kvalt. 30.12.1996 § 71)

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit sekä poistomenetelmät

Aineettomat oikeudet

Muut aineettomat oikeudet	5 v.	Tasapoisto
---------------------------	------	------------

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
--------------------	--	------------

Rakennukset	30 v.	Tasapoisto
-------------	-------	------------

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja sillat	15 v.	Tasapoisto
------------------------------	-------	------------

Puistot ja muut yl. alueet	15 v.	Tasapoisto
----------------------------	-------	------------

Vedenjakeluverkosto	35 v.	Tasapoisto
---------------------	-------	------------

Viemäriverkosto	35 v.	Tasapoisto
-----------------	-------	------------

Ulkovalituslaitteet	20 v.	Tasapoisto
---------------------	-------	------------

Muut putki- ja kaapeliverkot	20 v.	Tasapoisto
------------------------------	-------	------------

Kaukolämpöverkosto	20 v.	Tasapoisto
--------------------	-------	------------

Lämpölaitos	15 v.	Tasapoisto
-------------	-------	------------

* khall. 26.2.2002 § 64

Koneet ja kalusto

Liikennevälineet ja liikkuvat

työkoneet	7 v.	Tasapoisto
-----------	------	------------

Nosturi	5 v.	Tasapoisto
---------	------	------------

Muut laitteet ja kalusteet	5 v.	Tasapoisto
----------------------------	------	------------

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
--------------	------------------------	--

Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
------------------------	------------	--

Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoa	
-----------------------------	------------	--

Enakkomaksut ja keskeneräiset	Ei poistoa	
-------------------------------	------------	--

hankinnat

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta yhteensä €

Tilikauden aikana kuluksi kirjatut pienhankinnat yhteensä €

Kalusto, jonka arvo on alle 10 000 €, (pienhankintaraja muutos kv.18.3.2003 § 22)

on käyttöomaisuushankinta ja kirjataan kuluksi tilinpitovuotena.

Pakollisten varausten muutokset (liitetieto 12)

Pakollisten varausten muutokset	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Ennallistamisvaraus 1.1.	0,00	0,00	24 468,35	22 877,43
Lisäykset tilikaudella			1 590,92	1 590,92
Vähennykset tilikaudella				
Ennallistamisvaraus 31.12.	0,00	0,00	26 059,27	24 468,35
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely 1.1.	0,00	0,00	13 165,66	25 097,56
Lisäykset tilikaudelle				
Vähennykset tilikaudella			6 761,41	11 931,90
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely 31.12.	0,00	0,00	6 404,25	13 165,66
Potilasvahinkovakuutusmaksut 1.1.	0,00	0,00	217 677,61	243 272,24
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			29 925,88	25 594,63
Potilasvahinkovakuutusmaksut 31.12.	0,00	0,00	187 751,73	217 677,61
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella			15 588,20	
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00	15 588,20	0,00

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (liitetieto 13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	6 512,82	2 722,80	12 790,80	2 722,80
Rakennusten luovutusvoitot	10 800,00		10 800,00	
Muut luovutusvoitot			22,40	5 408,25
Luovutusvoitot yhteensä	17 312,82		23 613,20	8 131,05
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio			1 511,36	

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15)

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kunta	
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	848,75	920,01
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 050,56	1 085,31
Yhteensä	1 899,31	2 005,32

Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)

Erittely poistoeron muutoksista	Kunta	
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	667 987,34	720 057,89
Poistoeron muutos (-)	52 070,13	52 070,55
Poistoeron yhteensä 31.12.	615 917,21	667 987,34

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti (liitetieto 19)

Arvonkorotuksia ei ole tehty eikä korkomenoja aktivoitu hyödykkeiden hankintamenoon.

Pysyvät vastaavat 31.12.	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hank.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 123 171,29	5 913 528,85	492 065,74	121 434,32	8 535,54	86 933,84	8 745 669,58
Lisäykset tilikauden aikana +	7 258,06	86 186,65	184 892,78	50 097,75		460 665,87	789 101,11
Rahoitusosuudet tilikaudella -			68 505,69				68 505,69
Vähennykset tilikaudella-	429,78						429,78
Siirrot erien välillä +			68 871,08				68 871,08
Siirrot erien välillä -						68 871,08	68 871,08
Tilikauden poisto -		372 744,20	70 066,20	39 925,82			482 736,22
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 129 999,57	5 626 971,30	607 257,71	131 606,25	8 535,54	478 728,63	8 983 099,00
Sijoitukset	Aineettomat hyödykkeet		Osakkeet ja osuudet			Yhteensä	
	Muut pitkävaikutt. menot		Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	147 647,98		4 815 320,35	566 778,29	41 159,40	5 423 258,04	
Lisäykset tilikaudella						0,00	
Vähennykset tilikaudella						0,00	
Hankintameno 31.12.	147 647,98		4 815 320,35	566 778,29	41 159,40	5 423 258,04	
Pysyvät vastaavat yhteensä 31.12.							14 554 005,02

Muissa yhteisöissä olevia omistuksia koskevat liitetiedot (liitetieto 20–22)

Omistukset muissa yhteisöissä	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	väraasta pääomasta	tilikauden voitosta+/tappiosta-
Tytäryhteisöt 22)						
Kt Oy Ahmahaka	0185066-4	100 %	100 %	1 053	2 754	4
Kt Oy Hyrynsalmen Virastotalo	0543065-9	100 %	100 %	2 434	56	25
As Oy Kiviöntaito	0669325-8	100 %	100 %	139	4	1
Vesi-Mega Oy	0783302-1	100 %	100 %	1 795	1 178	44
Kuntayhtymät 23)						
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	3,98 %	3,98 %	83	208	3
Kainuu Liitto	2496992-4	3,72 %	3,72 %	69	29	2
Kainuun Sote	2496986-0	3,99 %	3,99 %	659	9 208	19

Saamisten erittely (liitetieto 23)

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		45 618,64		54 687,36
Lainasaamiset	334 249,37		334 249,37	
Siirtosaamiset		2 991,09		2 991,09
<i>Yhteensä</i>	334 249,37	48 609,73	334 249,37	57 678,45
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		92 238,63		50 032,41
Siirtosaamiset		5 752,56		10 770,31
<i>Yhteensä</i>		97 991,19		60 802,72
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		79 883,39		80 075,15
Lainasaamiset		16 060,00		16 060,00
Muut saamiset		193 637,52		59 111,93
Siirtosaamiset		54 972,68		112 018,12
<i>Yhteensä</i>	0,00	344 553,59	0,00	267 265,20
Saamiset yhteensä 31.12.	334 249,37	491 154,51	334 249,37	385 746,37

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24)

Siirtosaamisten erittely				
	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	4 041,65	4 076,40		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	23 000,00	19 000,00		
Muut tulojäämät	36 674,68	102 703,12		
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	63 716,33	125 779,52	1 002 264,06	1 272 358,09

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (liitetieto 25)

Oman pääoman erittely				
	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	10 128 806,80	10 128 806,80	10 128 806,80	10 128 806,80
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	10 128 806,80	10 128 806,80	10 128 806,80	10 128 806,80
Arvokorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.			1 674 721,50	1 675 941,62
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	1 573 370,91	1 135 461,44	-499 721,84	-1 018 700,08
Siirto vahinkorahastoon				
Korj.edell.tilik. yli-/alijäämä				
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	1 573 370,91	1 135 461,44		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-372 348,69	437 909,47	-391 261,57	518 978,23
Oma pääoma yhteensä	11 329 829,02	11 702 177,71	10 912 544,89	11 305 026,57

Erittely poistoeroista (liitetieto 26)

Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	615 917,21	667 987,34
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	615 917,21	667 987,34

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä (liitetieto 29)

Pakolliset varaukset	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Kainuun Sote				
Potilasvahinkovakuutusvaraus			187 751,73	217 677,21
Muut pakolliset			15 588,20	
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä				
Ennallistamisvaraus			26 059,27	24 468,35
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittely-varaus			6 404,25	13 165,66
Muut pakolliset, sekajäte				
Muut pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	0,00	0,00	235 803,45	255 311,22

Velkojen erittely (pitkä- ja lyhytaikaiset) (liitetieto 30)

Vieras pääoma	Kunta			
	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		62 693,13		53 212,13
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		62 693,13		53 212,13
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovela		23 801,85		846,28
Muut velat				
Siirtovelat		703 902,51		897 663,76
Yhteensä		727 704,36		898 510,04
Velat muille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		450 904,14		370 167,81
Muut velat		106 691,33		90 722,59
Siirtovelat		669 290,32		590 586,07
Lainat	92 000,00	2 720 752,00	412 752,00	2 365 472,00
Yhteensä	92 000,00	3 947 637,79	412 752,00	3 416 948,47
Vieras pääoma yhteensä	92 000,00	4 738 035,28	412 752,00	4 368 670,64

Muiden velkojen erittely (liitetieto 32)

Muiden velkojen erittely	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikainen				
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat	106 691,33	90 722,59	411 346,83	334 881,33
Muut vela yhteensä	106 691,33	90 722,59	411 346,83	334 881,33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 33)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot			411,11	
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösiivukulujen jaksotukset	432 272,98	429 168,93	1 571 050,74	1 523 265,62
Muut palkkojen ja henkilösiivukulujen jaksotukset			389 658,64	766 328,76
Korkojaksotukset	394,63	1 390,28	3 575,83	5 487,41
Muut menojäämät	940 525,22	1 057 690,62	1 009 927,51	1 091 257,32
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 373 192,83	1 488 249,83	2 974 212,72	3 386 339,11
Siirtovelat yhteensä	1 373 192,83	1 488 249,83	2 974 623,83	3 386 339,11

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma (liitetieto 38)

Vuokravastuut	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	110 819,29	40 875,60		556 819,68
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	44 040,95	21 027,61		407 558,79
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (liitetieto 39)

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	Kunta		Konserni	
	2021	2020	2021	2020
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Kt Oy Ahmahaka				
<i>Alkuperäinen pääoma € 10396/02</i>	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	974 680	1 059 420	974 680	1 059 420
<i>Alkuperäinen pääoma € 10397/02</i>	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	956 600	1 037 800	956 600	1 037 800
<i>Alkuperäinen pääoma € 13918/09</i>	500 000	500 000	500 000	500 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	0	0	0
<i>Alkuperäinen pääoma € Danske Bank</i>	400 000	400 000	400 000	400 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	280 000	320 000	280 000	320 000
Kiinteistö Oy Hyrynsalmen virastotalo				
<i>Alkuperäinen pääoma € 15158/11</i>	300 000	300 000	300 000	300 000
Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	33 336	0	33 336

Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista (liitetieto 40)

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	15 547 412,00	15 148 975,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	10 184,00	9 439,00

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapah- tuvia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain (liitetieto 42)

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020	Muutos
<i>Hallintopalvelut</i>	7	9	-2
toistaiseksi palkatut	4	5	-1
määräaikaiset	2	4	-2
palkkatuetut	1		1
<i>Sivistyspalvelut</i>	58	50	8
toistaiseksi palkatut	34	33	1
määräaikaiset	24	17	7
<i>Tekniset palvelut</i>	37	33	4
toistaiseksi palkatut	28	27	1
määräaikaiset	7	5	2
palkkatuetut	2	1	1
<i>Yhteensä</i>			
toistaiseksi palkatut	66	65	1
määräaikaiset	33	26	7
palkkatuetut	3		
Yhteensä	102	92	10
<i>Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.</i>			
Hallintopalvelut	4	5	
Sivistyspalvelut	34	33	
Tekniset palvelut	28	27	
Yhteensä	66	65	

Henkilöstökulut: tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstösivukulut, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen (liitetieto 43)

Henkilöstökulut			
	2021	2020	Muutos -%
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	3 419 487,30	3 152 911,24	8,5
Henkilöstökorvaukset	-54 112,06	-85 115,41	-36,4
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	1 040 021,13	993 674,41	4,7
Muut henkilösivukulut	100 738,93	70 711,87	42,5
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 506 135,30	4 132 182,11	9,0
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	59 803,01	75 788,13	
Henkilöstökulut yhteensä	4 565 938,31	4 207 970,24	8,5

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
KESK	3 450,43	3 545,40
VAS	411,17	274,00
SDP	1 719,48	1 871,50
PERUSSUOMALAISET	78,00	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 659,08	5 690,90

Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)

Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 377,55	8 022,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	600,00	600,00
Muut palkkiot	4 182,07	5 078,75
Palkkiot yhteensä	14 159,62	13 700,75

4.6 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tilinpäätöstietoja

Kunta	Asukasluku 2019	Verotulot 2019 = t-2, kiinteistövero	€/asukas	Valtionosuudet 2021- STM	Verorahoitus yhteensä	STM-vos sotelle, %-osuus laskennallisesta perusteesta	€/asukas	%-osuus verorahoituksesta	EURO-OSUUS	MAKSUOSUUS SOTELLE
Hyrnsalmi	2 271	7 616 600	3 354	4 671 392	12 287 992	5 357 236	2 359	3 766 246	3 439 270	12 562 752
Kajaani	36 709	140 891 540	3 838	32 983 049	173 874 589	41 133 961	1 121	53 292 223	55 593 199	150 019 384
Kuhmo	8 190	27 939 813	3 411	15 336 667	43 276 480	15 451 391	1 887	13 264 157	12 403 179	41 118 727
Paltamo	3 273	10 691 254	3 266	5 212 436	15 903 691	6 413 576	1 960	4 874 450	4 956 728	16 244 755
Ristijärvi	1 272	4 599 725	3 616	2 035 682	6 635 407	3 671 861	2 887	2 033 739	1 926 355	7 631 955
Sotkamo	10 336	40 557 147	3 924	11 063 348	51 620 495	12 285 212	1 189	15 821 581	15 653 145	43 759 938
Suomussalmi	7 727	26 659 456	3 450	14 520 178	41 179 634	15 487 294	2 004	12 621 478	11 701 998	39 810 770
	69 778	258 955 535	3 711	85 822 753	344 778 288	99 800 531	1 430	105 673 874	105 673 874	311 148 280

Kunta	Asukasluku 2019	ALKUPERÄINEN MAKSUOSUUS SOTELLE	€/asukas	Soten alijäämä v. 2021	Lopullinen kunnan maksuosuus v. 2021	Lopullinen maksuosuus 2021 €/asukas
Hyrnsalmi	2 271	11 866 175	5 225	696 577	12 562 752	5 532
Kajaani	36 709	139 545 113	3 801	10 474 271	150 019 384	4 087
Kuhmo	8 190	38 645 052	4 719	2 473 676	41 118 727	5 021
Paltamo	3 273	15 297 926	4 674	946 829	16 244 755	4 963
Ristijärvi	1 272	7 250 318	5 700	381 637	7 631 955	6 000
Sotkamo	10 336	40 725 091	3 940	3 034 848	43 759 938	4 234
Suomussalmi	7 727	37 470 326	4 849	2 340 444	39 810 770	5 152
	69 778	290 800 000	4 168	20 348 280	311 148 280	4 459

4.7 Organisaatorakenne / Tilikartta

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot			
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso			
VASTUUALUE		2+3		Yritys+ vastuualue		T = tehtävätaso			
TULOYSKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso			
Toimiala		Tulosalue		Vastuualue		Tulosyksikkö		Tulosyksikkö / Tehtävä	
Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	S = Summataso	
13	HYRYNSALMEN KUNTA								S
1310	Keskusvaalilautakunta								S
		13100	Vaalitoiminnat						S
				13101	Vaalit				S
						131011	1000131011	Kunnallisvaalit	B/K
1311	Kunnanvaltuusto								S
		13110	Kunnanvaltuusto						S
				13111	Kunnanvaltuusto				S
						131110	1311100000	Kunnanvaltuusto	B/K
1312	Tarkastuslautakunta								S
		13120	Tarkastustoimi						S
				13121	Tarkastustoimi				S
						131210	1312100000	Tiintarkastus	B/K
1313	Kunnanhallitus								S
		13130	Kunnanhallitus						S
				13131	Kunnanhallitus				S
						131310	Kunnanhallitus		S
							1313110000	Kunnanhallinto	B/K
							1313140000	Kunnallisverotus	B/K
							1313170000	Joukkoliikenne	B/K
							1313190000	Nuorisovaltuusto	B/K
							1313192100	Itäinen Etappireitti- ja Hallan -kirja	B/K
							1313194000	Vanhusneuvosto	B/K
							1313197000	Korona-pandemia	B/K
				1313120	Maakuntahallinto				S
							1313121000	KainSote-kuntayhtymä, tukipalvelut	B/K
							1313122000	KainSote-kuntayhtymä, maksusuudet	B/K
							1313123000	Kainuun liitto, maksusuudet	B/K
				13132	Hallintopalvelut				S
							1313200000	Hallintopalvelut	B/K
							1313210000	Hallintokunnille vyörytettävät erät	B/K
				13133	Henkilöstöpalvelut				S
							1313310000	Henkilöstöhallinto	B/K
							1313320000	Yhteistyötoimikunta	B/K
							1313330000	Työsuojelua/-kykyä ylläpitävä toiminta	B/K
							1313340000	Työterveyshuolto	B/K
							1313350000	Laskutett. KuEL-eläkemenop. (Rvi)	B/K
							1313351000	Vanhat ja siirtyneet eläkevastuut	B/K
							1313360000	Virastotalon keittiö	B/K
				13134	Elinkeino- ja matkailutoimi				S
							1313410000	Elinkeino- ja matkailu -hallinto	B/K
							1313420000	Matkailun markkinointi	B/K
							1313430000	Tapahtumat	B/K
							1313431000	Suopotkupallo	B/K
							1313460000	Eräilystä elinvoimaa -yritysryhmähanke	B/K
							1313470000	KV-Yritysryhmähanke	B/K
							1313480000	Ulkoilureittien Digi	B/K
				13135	Aluekehitysraha				S
							1313500	Aluekehitysraha	
							1313510000	Projektien kuntaosuudet	B/K
							1313520	Kunnan hallinnoimat projektit	S
				13136	Työllistäminen				S
							131360	Tukityöllistäminen	S
							1313600000	Tukityöllistäminen	B
							1313610001	Työllistäminen Hallintopalvelut	K
							1313610007	Työllistäminen Ympäristötyöt	K
				131370	Nuorten kesätyöt				S
							1313700000	Nuorten kesätyöt	B/K
				13140	Maaseututoimi				S
							1314100000	Maa- ja metsätalous	B/K

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot		
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso		
VASTUUALUE		2+3		Yritys+vastuualue		T = tehtävätaso		
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso		
Toimiala	Tulosalue	Vastuualue	Tulosyksikkö	Tulosyksikkö / Tehtävä		S = Summataso		
Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi			
1340	Sivistyslautakunta					S		
		13400	Sivistystoimi			S		
			13401	Sivistyspalvelut		S		
				134010	1340100000	Sivistyspalvelut hallinto	B/K	
				13402	Varhaiskasvatus	S		
				134020	1340210000	Varhaiskasvatus hallinto	B/K	
					1340220000	Perhepäivähoito	B/K	
					1340230000	Ryhmäperhepäivä Naperola	B/K	
					1340231000	Ryhmäpäivähoito Touhula	B/K	
					1340232000	Ryhmäperhepäivähoito Lumikki	B/K	
					1340233000	Ryhmäperhepäivähoito Muksula	B/K	
					1340240000	Alle kouluikäisten päiväkerhot	B/K	
			13403	Perusopetus		S		
				134030	Yhtenäiskoulu	S		
					1340300000	Yhtenäiskoulu	B	
					1340301000	Yhtenäiskoulu, sisäinen hallinto	B/K	
					1340302000	Yhtenäiskoulu, esiopetus	B/K	
					1340303000	Yhtenäiskoulu, opetus	B/K	
					1340304000	Yhtenäiskoulu, muu oppilashuolto	B/K	
					1340305000	Yhtenäiskoulu, ruokailu	B/K	
					1340306000	Yhtenäiskoulu, kiinteistöjen ylläpito	B/K	
					1340309000	Yhtenäiskoulu, laskutettavat	B/K	
			134032	Moision koulu		S		
					1340320000	Moision koulu	B	
					1340321000	Moisio, sisäinen hallinto	B/K	
					1340322000	Moisio, esiopetus	B/K	
					1340323000	Moisio, opetus	B/K	
					1340324000	Moisio, muu oppilashuolto	B/K	
					1340325000	Moisio, ruokailu	B/K	
					1340326000	Moisio, kiinteistöjen ylläpito	B/K	
			134035	Perusopetuksen yhteiset toiminnot		S		
					1340350000	Perusopetus, yhteiset toiminnot	B	
					1340351000	Perusopetus, yhteinen sis.hallinto	B/K	
					1340353000	Perusopetus, yhteinen opetus	B/K	
					1340354000	Perusopetus, yhteinen muu oppilashuolto	B/K	
					1340355000	Perusopetus, yhteinen ruokailu	B/K	
					1340356000	Perusopetus, yhteinen kiinteistöjen ylläpito	B/K	
					1340357000	Perusopetus, yhteinen kuljetus	B/K	
			134036	Perusopetuksen projektit				
					1340365000	Kerhotoiminnan kehittäminen	B/K	
					1340369000	Koulut.tasa-arvo edist.toim.piteet	B/K	
					1340372000	Liikkuva koulu-yrkeät vekarät, vetreät	B/K	
					1340374000	Tutoropettajien toiminta	B/K	
					1340375000	Kainuun arviointitorit	B/K	
					1340376000	Suomen mallin harrastetoiminta	B/K	
					1340377000	Tommipuukon työ- ja mat.ohjeen dokument.	B/K	
					1340378000	Sitouttava kouluysteistyö	B/K	
					1340379000	Koronaongelmien tuen tehostaminen	B/K	
			134037	Teknisen työn tila (Niva)		S		
					1340358000	Teknisen työn tila	B	
					1340358100	Tekninen työ, opetus	K	
					1340358200	Tekninen työ, kiinteistön ylläpito	K	
			134038	Aamu- ja iltapäivätoiminta				
					1340381000	Aamu- ja iltapäiväkerhot	B/K	
			13404	Kansalaisopisto		S		
					134040	1340400000	Kansalaisopisto	B/K
			13405	Kirjasto		S		
					134050	1340500000	Kirjasto	B/K
			13406	Kulttuuripalvelut		S		
					134060	1340620000	Kulttuuritoimi	B/K
						1340630000	Musiikki ja taidekasvatus	B/K
						1340640000	Museo	B/K
			13407	Vapaa-aika-palvelut				
					134071	Liikuntatoimi	S	
						1340710000	Liikuntatoimi	B/K
						1340713000	Kuntosali	B/K
						134072	Nuorisotoimi	S
						1340720000	Nuorisotoimi	B/K
						1340723000	Etsivä nuorisotyö	B/K

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot	
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso	
VASTUUALUE		2+3		Yritys+vastuualue		T = tehtävätaso	
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso	
Toimiala		Tulosalue		Vastuualue		Tulosyksikkö	
Nro		Nimi		Nro		Nimi	
1350		Ympäristölautakunta					
		13500	Tekninen- ja valvontatoimi				S
			13501	Tekninen- ja valvontatoimi			S
				135010	1350110000	Tekninentoimi-hallinto	B/K
					1350120000	Asumisen edistäminen	B/K
					1350130000	Ympäristönhuolto	B/K
			13502	Valvonta, kaavoitus ja mittaus			S
				135024	Aluearkkitehti		S
					1350240000	Aluearkkitehti	B/K
				135025	Rakennusvalvonta		S
					1350250000	Rakennusvalvonta	B/K
				135026	Kaavoitus- ja mittaustoiminta		S
					1350266000	Yleinen kaavoitus	B/K
					1350269400	Saunamaan asemakaavan muutos	K
					1350269700	Ukkoh.as.kaavan muutos ja laajennus	K
					1350269800	Tuulivoimayleiskaava	K
				135027	Aluepelastuskeskus		S
					1350270000	Aluepelastuskeskus	B/K
			13503	Liikenneväylät			S
				1350310	Asemakaavatiet		S
					1350310000	Asemakaavatiet	B
					1350311001	KK:n asemakaavatiet	K
					1350311002	Ukkohall. asemakaavatiet	K
				1350320	Yksitystiet		S
					1350320000	Yksitystiet	B
					1350322001	Aholantie	K
					1350322002	Hakolantie	K
					1350322003	Hannuksentie	K
					1350322004	Heikkilänvaarantie	K
					1350322005	Heinijärventie	K
					1350322006	Honkarannantie	K
					1350322007	Kaiskontie	K
					1350322008	Joutenniementie	K
					1350322009	Järveläntie	K
					1350322010	Kangaskylä-Autontie	K
					1350322011	Karjokankaantie	K
					1350322012	Karpinvaara-Matinvaarantie	K
					1350322013	Katajarannantie	K
					1350322014	Koivistontie	K
					1350322015	Koivuahontie	K
					1350322016	Kokkovaarantie	K
					1350322017	Kummuntie	K
					1350322018	Kylmäpuro-Jokivaarantie	K
					1350322019	Kypärävaarantie	K
					1350322020	Kyröntie	K
					1350322021	Latvantie	K
					1350322022	Lauttalan tie	K
					1350322023	Lehtosuo-Pekankyläntie	K
					1350322024	Lehtosärkäntie	K
					1350322025	Letuskyläntie	K
					1350322026	Lokkisuontie	K
					1350322027	Luokkipurontie	K
					1350322028	Mustajärventie	K
					1350322029	Mäkikyläntie	K
					1350322030	Mäntylammentie	K
					1350322031	Mäntyläntie	K
					1350322032	Mäntymäentie	K
					1350322033	Niemeläntie	K
					1350322034	Niemislammentie	K
					1350322035	Nuottimäentie	K
					1350322036	Nuottisuontie	K
					1350322037	Palovaarantie	K
					1350322038	Petrontie	K
					1350322039	Pihlajaniementie	K
					1350322040	Poutalantie	K
					1350322041	Pussilantie	K
					1350322042	Pöytävaarantie	K

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot	
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso	
VASTUUALUE		2+3		Yritys+vastuualue		T = tehtävätaso	
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso	
S = Summataso							
Toimiala	Tulosalue	Vastuualue		Tulosyksikkö		Tulosyksikkö / Tehtävä	
Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi
1350	Ympäristölautakunta						
				1350320	Yksitystiet		
					1350322043	Rakkulantie	K
					1350322044	Riiheläntie	K
					1350322045	Roukaj-Hirvivaarantie	K
					1350322046	Salovaarantie	K
					1350322047	Seitenoikeantie	K
					1350322048	Sopasenhontie	K
					1350322049	Tahvelantie	K
					1350322050	Tapiorinteentie	K
					1350322051	Terva-ahontie	K
					1350322052	Tervalantie	K
					1350322053	Tiikkajantie	K
					1350322054	Tololantie	K
					1350322055	Tulilehdontie	K
					1350322056	Virrantie	K
					1350322057	Vuoriniementie	K
					1350322058	Vääräläntie	K
					1350322059	Teerivaarantie	K
					1350322060	Ranta-ahon tie	K
					1350322090	Muut alueet ja tiet	K
		13504	Liikuntapaikat ja yleiset alueet				S
				135040	Liikuntapaikat ja yleiset alueet		S
					1350430000	Puistot ja yleiset alueet	B/K
					1350431000	Vuolijat-veistos	B/K
					1350440000	Liikuntapaikat ja reitistöt	B/K
					1350441000	Suopokkupalloareena	B/K
					1350442000	Ensilumenlatu	B/K
					1350443000	Ladut kk	B/K
					1350444000	Ladut Ukkohalla	B/K
					1350445000	Reitistöt	B/K
					1350446000	Luistinrata/kaukalo	B/K
		135045	Tori				S
					1350450000	Tori	B/K
		135046	Omassa käytössä olevat maa- ja metsäalueet				S
					1350460000	Omassa käytössä olevat maa- ja metsätilat	B/K
		135047	Vuokralle annetut maa- ja metsäalueet				S
					1350470000	Vuokralle annetut maa- ja metsätilat	B/K
		135048	Ajoharjoittelurata				S
					1350480000	Ajoharjoittelurata	B/K
					1350481000	Ajohalla-monitoimialue	B/K
		13505	Kiinteistöt				S
				135050	Asuinrakennukset ja huoneistot		S
					1350500000	Asuinrakennukset ja huoneistot	B/K
					1350511000	Kiinteistöt-hallinto	K
					1350520000	Kiinteistöt-varallaolo	K
					1350520001	Kunnanvirasto	K
					1350520002	Kuntosali	K
					1350520003	Ryhmäperhepäivähoidon tilat	K
					1350520004	Hahtolan ruokala	K
					1350520005	Iston koulu	K
					1350520006	Moision koulu	K
					1350520007	Yhtenäiskoulu	K
					1350520008	Nivan huoltorakennus	K
					1350520009	Yhtenäiskoulun tekninen tila	K
					1350520010	Liikuntahalli	K
					1350520011	Ent.lukio	K
					1350520013	Kirjasto	K
					1350520014	Kaunisiehto museo	K
					1350520015	Tervatörmä	K
					1350520016	Hieteniemen kiinteistöt	K
					1350520017	Isku-katsomo	K
					1350520019	Arkola-nuorisotila	K
					1350520020	Ajoharjoittelurata huoltorakennus	K
					1350520022	Varikko-varastot	K
					1350520024	AsOy Kiviöntaito	K

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot	
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso	
VASTUUALUE		2+3		Yritys+vastuualue		T = tehtävätaso	
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso	
Toimiala		Tulosalue		Vastuualue		Tulosyksikkö	
Nro		Nimi		Nro		Nimi	
Nro		Nimi		Nro		Nimi	
1350	Ympäristölautakunta						
				135050	Asuinrakennukset ja huoneistot		S
					1350520026	Kirjaston asunnot	K
					1350520028	Moision asunnot	K
					1350520029	Moision vanhakoulu	K
					1350520031	Palvelukeskuskeittiö	K
					1350520034	Eläinlääkärin tilat	K
					1350520035	Palvelukeskus Hoivakoti	K
					1350520036	Palvelukeskus Päiväkoti	K
					1350520037	Terveysasema	K
					1350520039	Ratatie 4 varasto	K
					1350520040	Ukkohallan pirtti	K
					1350520041	Päiväkoti	K
					1350526000	Vuorisuon sauna	K
					1350527000	Ensihoidon tilat	K
					1350521000	Ahmahaka-varallaololähdöt	K
					1350522000	Virastotalo-varallaololähdöt	K
					1350523000	Kiinteistöt-varallaololähdöt	K
					1350528000	Kiinteistöhoitajien palvelut	K
				135060	Teollisuustilat		S
					1350600000	Teollisuustilat	B
					1350611000	Teollisuustilat-hallinto	K
					1350630052	Hietaniemi 5 A	K
					1350630053	Hietaniemi 5 B	K
					1350630055	Monihalli A	K
					1350630056	Monihalli B	K
					1350630057	Monihalli C	K
					1350630058	Monihalli D	K
					1350630059	Ratahalli 1	K
					1350630060	Ratahalli 2	K
					1350630061	Teollisuustie 2 (ent.Parker)	K
					1350630062	Paloasema	K
					1350630063	Teollisuustie 9 (ent.Pesula)	K
					1350630064	Heinijärventie 10	K
					1350630065	Taitolan toimitilat	K
					1350630066	Teollisuuden vastaanottohalli	K
					1350630067	Viinimymälä-Suoramyynti	K
					1350630068	Vonkan kesäravintola	K
					1350630069	Vonkan leirintäalue	K
					1350630070	Hallan Sauna	K
				13507	Konevarikko		S
				135070	Konevarikko		S
					1350700000	Konevarikko	B
					1350740001	Kuorma-auto SEZ-205	K
					1350740002	Kiint.huoltoauto XTG-492	K
					1350740003	Traktori 487-AAI	K
					1350740004	Traktori LAG-595	K
					1350740005	Kubota 454-BAC	K
					1350740006	Ruoankuljet. KEF-505	K
					1350740007	Latukone	K
					1350740008	Moottorikelkat	K
					1350740009	Pienkoneet-kalusto	K
					1350740010	Tilaukset	K
				13508	Ateria- ja puhtaanapitopalvelut		S
				135081	Ateriapalvelut		S
					1350810000	Ateriapalvelut	B
					1350811000	Ateriapalvelut-hallinto	K
					1350820006	Moision palvelukeittiö	K
					1350820007	Yhtenäiskoulun palvelukeittiö	K
					1350820031	Palvelukeskuksen tuotantokeittiö	K
					1350820037	Terveysaseman palvelukeittiö	K

TOIMIALA						2+2	Yritys + toimiala	Tasot
TULOSALUE						2+3	Yritys + tulosalue	B = budjettitaso
VASTUUALUE						2+3	Yritys+vastuualue	T = tehtävätaso
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE						2+8	Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe	K = kirjaustaso
Toimiala	Tulosalue		Vastuualue		Tulosyksikkö	Tulosyksikkö / Tehtävä		S = Summataso
Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	
1350	Ympäristölautakunta							
				135083	Puhtaanapitopalvelut			S
					1350830000	Puhtaanapitopalvelut		B
					1350831000	Puhtaanapitoalvelut-hallinto		K
					1350840001	Kunnanvirasto		K
					1350840002	Kuntosali		K
					1350840005	Iston koulu		K
					1350840006	Moision koulu		K
					1350840007	Yhtenäiskoulu		K
					1350840008	Nivan huoltorakennus		K
					1350840009	Yhtenäiskoulun tekninentila		K
					1350840010	Liikuntahalli		K
					1350840011	Ent.lukio		K
					1350840013	Kirjasto		K
					1350840019	Arkkola		K
					1350840020	Ajoharjoittelurata huoltorakennus		K
					1350840022	Varikko-varastot		K
					1350840029	Moision vanha koulu		K
					1350840031	Palvelukeskuskeittiö		K
					1350840032	Palvelukeskus Hopeahyry		K
					1350840033	Palvelukeskus Ryhmäkoti		K
					1350840034	Eläinlääkärintila		K
					1350840035	Palvelukeskus Hoivakoti		K
					1350840036	Palvelukeskus Päiväkeskus		K
					1350840037	Terveysasema		K
					1350840039	Ratatie 4 varasto		K
					1350840056	Monihalli B		K
					1350840061	Paloasema		K
					1350840091	Lämpölaite		K
					1350840092	Puhdistamo		K

TOIMIALA		2+2		Yritys + toimiala		Tasot	
TULOSALUE		2+3		Yritys + tulosalue		B = budjettitaso	
VASTUUALUE		2+3		Yritys+vastuualue		T = tehtävätaso	
TULOSYKSIKKÖ/TEHTÄVÄ/VAIHE		2+8		Yritys+tulosyksikkö/tehtävä/vaihe		K = kirjaustaso	
Toimiala		Tulosalue		Vastuualue		Tulosyksikkö	
Tulosyksikkö / Tehtävä		Tulosyksikkö		Tulosyksikkö / Tehtävä		S = Summataso	
Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi
1380 INVESTOINNIT							
13810 KÄYTTÖMAISUUS JA PITKÄAIKAISET SIOITUKSET							S
13809 Aineettomat hyödykkeet							S
				1383100000	Muut pitkävaikutteiset		S
13811 Kiinteä omaisuus							S
				1381100000	Maa-ja vesial. hankinta		S
				1381500000	Maa-ja vesial. myynti		S
13831 Rakennukset							S
				1383200000	Sos.ja terveystoimen rakennukset		
				1384100000	Sivistystoimen rakennukset		
				1385100000	Ympäristötoimen rakennukset		
				1385500004	Teollisuustilat		
13871 Kiinteät rakenteet ja laitteet							S
				1387100000	Liikenneväylät		
				1387200000	Liikunta- ym. yleiset alueet		
13861 Irtain omaisuus							S
				1386400000	Sivistystoimen irtaimisto		
				1386300000	Teknisentoimen irtaimisto		
13821 Osakkeet ja Osuudet							S
				1382100000	Osakkeiden hankinta		
				1382500000	Osakkeiden myynti		
1390 RAHOITUS							
13910 KUNNAN RAHOITUS-OSA							S
13911 Rahoitus							S
				1391100000	Rahoitustuotot		B/K
13912 Korot							S
				1392100000	Korkotuotot		B/K
				1392500000	Korkokulut		B/K
13913 Muut rahoitustuotot ja -kulut							S
				1393100000	Muut rahoitustuotot		B/K
				1393500000	Muut rahoituskulut		B/K
13915 Tulorahoituksen korjauserät							S
				1395100000	Varausten lis./vähennys		B/K

4.8 Tositelajit

Käytetyt tositelajit ja tositenumerosarjat v. 2021

<i>Tositelajit</i>	<i>nro-sarja</i>
AA Käyttöomaisuushankinnat ja myynnit	0100000000-0109999999
AF Poistokirjaukset	0300000000-0399999999
AZ Investointien purkaminen	0200000000-0299999999
BA Konekieliset tiliotetapahtumat	0600000000-0699999999
BM Ostomaksut, (automaattiset)	0240000000-0249999999
DL Luottotappiot	0210000000-0219999999
DR Myyntilaskut, hyvityslaskut	0018000000-0189999999
DV Myyntisuoritukset (viitteelliset)	0170000000-0179999999
DZ Myyntisuoritukset (manuaaliset)	0140000000-0149999999
KR Ostolaskut/Rondo (ilman ostotilausta syötett.)	0019000000-0019999999
KT Toimittajan tasaus (nollamaksut)	0590000000-0599999999
M3 Liittymä ProExellent	9000000000-9999999999
RC Korkolaskut	3000000000-3999999999
RV Laskun siirto, tontinvuokrat	} 0100000000-0199999999
RV Laskun siirto, yleislaskutus sekalaiset	
RV Laskun siirto, teollis.tilan vuokrat	
RV Laskun siirto, kansalaisopiston laskut	
RV Laskun siirto, asuntojen vuokrat	
RV Laskun siirto, päivähoito	
RV Laskun siirto, teknisen laskutus	} 0010000000-0010499999
SA Muistiotositteet	
SB Muistiotositteet, sisäiset myyntilaskut	0012000000-0012999999
ST Pääkirjatilien tasaus	0390000000-0399999999
ZL Lindorff tilitykset	0017000000-0017999999

4.9 Tilinpäätösasiakirjat

Käytetyt tilinpäätösasiakirjat v. 2021

TASEKIRJA

- Toimintakertomus
- Totetutumisvertailut
 - Käyttötalouden toteutuminen
 - Investointien toteutuminen
 - Rahoitusosan toteutuminen
- Tilinpäätöslaskelmat
 - Tuloslaskelma
 - Rahoituslaskelma
 - Tase
 - Konsernitase
- Luettelot ja selvitykset
 - Päiväkirja atk-tulosteena
 - Pääkirja atk-tulosteena

- Käytetyt kirjanpitokirjat
- Päiväkirjat
- Pääkirja
- Tase-erittelykirjat
- Ostoreskontra (Rondo)
- Myyntireskontra
- Palkkakirjanpito
- Käyttöomaisuuskirjanpito

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Hyrnsalmella 29.3.2022

Kati Kaartinen

Esa Kemppainen

Tapani Kemppainen

Tuula Kivijärvi

Juha Kortelainen

Maarit Oikarinen

Jussi Tolonen

Heimo Keränen